

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

24376

C. 1930/608.

ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ

ՆՈՐ ՁԵՎԵՐԻ, ՏԵՄՊԻ ՅԵՎ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ПОСТУПОВ: АКАД.
Ленин Академии Наук
СССР

ԸՆԿ. ԱՄՈՍՈՎԻ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄԸ ՅԵՐԿԱԹՈՒՂ. ԿԵՆՏԿՈՍԻ IV ԸՆԴԼԱՅ-
ՆԱԾ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ ԿԵՆՏԿՈՍԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ
ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ 9-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԻՑ
ՅԵՏՈ

(27 հունիս--4 հուլիս 1929 թ.)

331.88
Ա-53

Հ Բ Ս Ա Ր Ս Կ Ո Ւ Թ Յ ՈՒ Ն Ա Ն Փ Ր Ճ Ա Ն Ա Ր Հ Կ Ո Մ Ի Տ Ե Յ Ի

Թիֆլիս--1929 թ.

C 1980/608
05 JAN 2010

Ca
331.88
U-53

ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ

ՆՈՐ ՁԵՎԵՐԻ, ՏԵՄՊԻ ՅԵՎ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ
ՀԱՄԱՐ

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ДОСТОПОВЕДЕНИЯ
Линдского Наук
СССР

ԸՆԿ. ԱՄՈՍՈՎԻ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄԸ ՅԵՐԿԱԹՈՒՂ. ԿԵՆՏԿՈՍԻ IV ԸՆԴԼԱՅ-
ՆԱԾ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ ԿԵՆՏԿՈՍԻ ՆԱԽԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ
ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ 9-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԻՑ
ՅԵՏՈ

(27 հունիս—4 հուլիս 1929 թ.)

Լ
Ը
Տ
Գ

ՀԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԱՆԳՐՃԱՆՈՐՀԿՈՄԻՏԵՐԻ

Թիֆլիս—1929 թ.

C 1900/608
05 JAN 2010

Ca

331.88
4-53

ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ

ՆՈՐ ՁԵՎԵՐԻ, ՏԵՄՊԻ ՅԵՎ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ
ՀԱՄԱՐ

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВВЕДЕНИЯ
Людского Наук
СССР

ԸՆԿ. ԱՄՈՍՈՎԻ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄԸ ՅԵՐԿԱԹՈՒՂ. ԿԵՆՏԿՈՄԻ IV ԸՆԴԼԱՅ-
ՆԱԾ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ ԿԵՆՏԿՈՄԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԱՍԻՆ
ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ 9-ՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԻՑ
ՅԵՏՈ

(27 հունիս--4 հուլիս 1929 թ.)

4
1
8
7
100
40

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԱՆԳՐՃԱՆԱՐՀԿՈՄԻՏԵՐԻ

Քիֆլիս—1929 թ.

08.02.2013

24376

2-я Типография
Полиграфтр. ВСНХГ.
Ул. Ленина, 3.
Главл. 1833. Зак. 191.
Тираж 400.

59511-66

ԸՆկ. Ամստվի գեկուցուը յերկաթուղ. Կենսկովի IV պլեմուում
(27-VI-4-VII 1929 թ.)

ՄՈՒՅՅԱՆ 9-րդ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ ԼՈՒՐՁ ՅԵՎ ԿԱՐԵՎՈՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ԱՌԱՋԱԴՐԵՑ ՄԵՁ

Յերկաթուղ. միութեան ԿԿ Նախագահութեանն աշխատել և ուղիղ մի տարի—միութեան 9-րդ համագումարը փակվեց 1928 թ. հունիսի 8-ին: Այդ համագումարը տեղի յեր ունենում հենց այն ժամանակ, յերբ վերականգնելով տրանսպորտը մինչև մինչապատերազմյան մակերեսը, մենք վերականգնման ժամանակաշրջանից անցանք վերակառուցման ժամանակաշրջանին: Իրան համապատասխան համագումարը կայացրեց յուր վճիռները, հաշվի առնելով այն խնդիրները, վոր դրված են յերկաթուղային տրանսպորտի առաջ վերակառուցման ժամանակաշրջանում:

Այդ խնդիրները ղեռ նախագծված էյին կոմկուսի 15-րդ համագումարի կողմից, վորը ցույց տվեց, վոր ՍՍՀՄ տրանսպորտը պետք է վերակառուցի յուր տեխնիկական սարքավորումը, կիրառելով համաշխարհային տեխնիկայի բոլոր նորագույն նվաճումները: Այդ պայմանն իրականացնելու համար անհրաժեշտ և զլխավոր ուշադրութեանը դարձնել հենց տրանսպորտի ներսում միջոցները գտնելու և նրա յեղած դրամական ռեսուրսները (միջոցները) ռացիոնալ կերպով ոգտագործելու վրա, բացի այն միջոցներից, վոր պետութեանը կարող և ավելացնել յերկաթուղ. տրանսպորտին նրա վերակառուցման համար:

Մեր միութեան 9-րդ համագումարն անցավ միութեան և տնտեսական աշխատանքի աշխույժ քննադատութեան նշանաբանի տակ: Նրա վճիռները կայացան ՀԿԿ ԿԿ (Բ) 1928 թ. հունիսի դիմումի տպավորութեան ներքո՝ ինքնաքննադատութեան ընդլայնման մասին և այն վնասման տպավորութեան տակ, վոր յերևան հանվեց տրանսպորտում: Բանը նրանումն է, վոր միութեան Կենտկոմի ակախվը, ճանարկկոմիտեների, ինժեներ-տեխնիկական սեկցիայի աշխատավորները և ինժեներ-տեխնիկական ույժերի լավագույն ներկայացուցիչներն ակախվ կերպով ոգնում էյին Պետ. Քաղ. Վարչութեան մարմիններին վնասումը յերևան հանելու և նրա հետևանքները լուծարելու մեջ, ղեռ մի տարի առաջ գիտենալով դավաճանութեան մասին: Ընկերներից վտանք կարող են հարց տալ, թե: «Ինչու լայն մասսան չեր իմանում դավաճանների դավադրութեան մասին»: Այդ հարցին կարելի յի մի-միայն մի պատասխան տալ.— հարկավոր էր յերևան հանել վնասման բոլոր ձևերը և նրա ճյուղավորումները, վորպեսզի արմատաճան անվեր դավաճանական կազմակերպութեանը: Ահա թե ինչու մի վորոշ ժամանակ այդ վնասման մասին տեղյակ չէյին լայն մասսաները:

Վնասման յերևան գալը վորոշ դրոշմ դրեց 9-րդ համագումարի ամբողջ աշխատանքի վրա և դրա հետևանքով համագումարի վորոշումները գունավորվեցին խիստ անազղի առնով: Համագումարն անազանդ տվեց

մատնանշելով, վոր անհրաժեշտ է ավելի լավ և ուսցիոնալ կերպով ոգտա-
գործել շոգեշարժները, պահանջում էր խիստ պատասխանատու թյան յեն-
թարկել անձնագուրը յերթն անցկացնելուն պատրաստ չլինելու համար,
պահանջում էր լավացնել ընթացիկ նորոգման վորակը, պարտավորեցրեց
միութեան մարմիններին ավելի մոտ կանգնել արանսպորտի առողջացման
հիմնական խնդիրներին, սերտորեն մտտենալ ուսցիոնալ մասնական գործին, արան-
սպորտի առկա տեխնիկական միջոցները ոգտագործումը լավացնելուն,
յերևան հանել նրանց մեջ մեծ սեղերվները ևն:

Համագումարը նաև առաջարկեց մի միջոցառում, վորը վորոշ չափով
հանդիսանում է սոցիալիստական մրցակցութեան նախապայտակեր: Նա կոչ
արեց կազմակերպել կանչեր արհեստանոցներին, կայարաններին, ուղեմասերին
և ուղեշրջաններին միջև և անցկացնել փոխադարձ ստուգատեսներ, ի նկատի
ռեննալով այն, վոր կանչերը և ստուգատեսները պետք է նպատակ ունե-
նան բարձրացնելու աշխատանքի արտադրականութունը, աշխատ, կարգա-
պահութեան բարձրացումը, բանվորական մասսաներն Արտադրական Խոր-
հրդակցութեան մեջ ներս քաշելը ևն: Համագումարը ջուլց տվեց, վոր
միութեան իրապես, պետք է համախմբե յերկաթուղականներին լայն մաս-
սաները, վորպեսզի սրանք ամենակալիվ ոգնութունը ջուլց տան տնտե-
սութեան ասողջացման գործում, մասնակցեն նրա վրա յեղած կոնտրոլին
և ժամանակին ազդանշան տան միութեան հետ միասին այն վտանգներին
մասին, վորոնք կանգնած են սոցիալիստական մրցակցութեան ճամբին:

9-րդ համագումարի բոլոր այդ վորոշումները մեծ զարկ տվին միու-
թեան կենտկոմի նախադահութեան աշխատանքում և նրա բոլոր աշխա-
տավորների առաջ խնդիր դրեցին—ձգտել վորպեսզի միութեան մարմին-
ները և նրանց կողմից միավորվող անդամակցական մասսան ավելի մաս-
նակցեն արանսպորտային տնտեսութեան անդրագույն առողջացմանը:

Համագումարի վորոշումներին համապատասխան յերկաթուղ, կենտ-
կոմը կազմակերպեց յուր աշխատանքը: Հաշվետու ժամանակաշրջանում
կենտկոմը զբաղված էր արանսպորտային տնտեսութեան անդրագույն բա-
րեւոյման հարցերով: Մենք քննութեան առանք ուսցիոնալիզացիայի վե-
րաբերյալ մի շարք հարցեր յերկաթուղ, արանսպորտի զանազան բաժիններ
ընդմեջ—անձնագուրը յերթ, քարշի ուղեմասերին միացումն, հանդույցների
միացումն, արանսպորտում կառավարչութեան վերակազմակերպումն, կառա-
վարչական կողմից շարժական կազմի անցուրդի և պարապուրդի չափան-
իստանքի անցնելը (ինժեներ կուլժինսկու առաջարկը կայարանների աշ-
ուկտրական աշխատանքն յերկաթուղային մասին), արանսպորտի նյութա-
խատանքների տարեկան ու հնգամյա պլանի քննութեանը շատ մեծ տեղ
գրավեց կենտկոմի նախագահութեան աշխատանքի մեջ: Կարևորագույն նշա-
նակութուն էր տալիս կենտկոմի նախագահութեանը նաև միութեան մի-
ամբապնդման համար, փոխադրութեանը աշխատ, կարգապահութեան
քարին, աշխատանքի արտադրականութեան ինքնարժեքն իջեցնելու գալ-
լոր ջանքերն ուղղված էին դեպի այն, վորպեսզի այդ և ուրիշ հարցերի
նութեանը և ինքնագործունեութեանը, աշխուժացնելով մասսայական նախաձեռ-
հրդակցութեաններին, Մասնաժողովների աշխատանքը, կազմակերպելով կան-
չեր և ստուգատեսներ, և վերջին կես տարվա ընթացքում լայն կերպով ծա-

վարելով սոցիալիստական մրցակցութեանը յերկաթուղականների միութե-
անավոր բանակի միջև:

Անցած ժամանակամիջոցում արանսպորտում կազմակերպվել է 1000
ավելի ժամ. կոնտրոլ, Մասնաժողովներ (BKK), մինչդեռ մինչև 9-րդ հա-
մագումարը նրանց թիվը հասնում էր մի քանի տասնյակի: Այդ աշխա-
տանքը կատարվել է 9-րդ համագումարի վորոշումների համաձայն, վորը
նշանաբան ավեց—«Յուրաքանչյուր 250 բանվորի վրա մի ժամ. կոնտր-
Մասնաժողով»:

Վնասիչների հույսերը չարդարացան

9-րդ համագումարի տված դիրեկտիվներն առաջ բերին այն, վոր վնա-
սիչների հույսերն ու սենյակները չարդարացան—նրանք ժամանակին Չախ-
ջախիցին Պետական Գաղ. Վարչութեան մարմինների ձևաքոյ, յերկաթու-
ղականների լայն մասսաներին, միութեան ակտիվի, ինժեներ-տեխնիկական
ույժերին և տնտեսավարների ջանքերով: Գաղաձանների պլանները շատ հե-
ռու յինն գնում:

Նրանք ձգտում էին թուլացնել շոգեշարժային վորմածը (парк) և
փաստորեն նրան քայքայել: Նրանք ուզում էին դրան հասնել, ձգձգելով
նորոգումը, իրրե շարք (ТОМ) հանձնելով պիտանի սերիաների շոգեշարժ-
ները, վատորակ նյութեր և պահեստի մասեր նպարակելով արհեստանոցնե-
րին և գործարաններին, կազմալուծելով անձնագուրը յերթը ևն: Նրանց
խնդիրների մեջ էին մտնում նաև արգելք լինել խնայողութեան ռեժիմին,
հրաժարվել արանսպորտի ներսում միջոցներ գանելուց և ուսցիոնալիզա-
ցիան անցկացնելուց: Նրանք դիտավորյալ կերպով կազմում էին չափա-
զանց փոքր չափաններ (измерители), վորպեսզի ջուլց տան, թե ներքին
ուսցիոնալիզացիայի համար բոլոր հնարավորութեանները միանգամայն
սպառված են և վոր արանսպորտը կարող է զարգանալ միմիայն պետու-
թեանից պահանջվող նոր խոշորագույն գրամական միջոցների շնորհիվ:
Նրանք աշխատում էին համոզել մեզ, վոր խոշոր գոտացիաները պետու-
թեան կողմից միակ յեղքն են հանդիսանում փրկելու արանսպորտը և ճրդ-
նում էին առկա շահագործական չափանները փոքրացնել ապացուցելու
համար, վոր հարկավոր է նոր շարժական կազմի վրա ավելի միջոցներ ծախ-
սել: Միևնույն ժամանակ նրանք հողում էին նախկին մասնավոր ճանա-
պարհների դրութեան բարելավման վրա, վորոնց բաժնետեր և սեփականա-
տեր էին հանդիսանում նրանք մինչև հեղափոխութեանը: Նրանց պլաններ-
ն մեջ էին մտնում նաև կազմալուծել հացահատիկների փոխադրութեան-
ները, ստեղծել խցաններ հանգուցային կետերում, պատվիրել արտասահ-
մանից ներմուծվող վոշ հարկավոր սարքավորումն ևն: Վնասիչներն անում
էին այն ամենը, վորպեսզի փակեն մեր աչքերը և ջուլց տալով բարելավ
գրութեանն այնպեղ, վորտեղ այդ չկա, և այդպիսով սրտ ասեմ լայն մաս-
սային յեզ գաղաձանով պայքարից՝ սրանսպորտում յեղած դժվարությունների
դեմ:

9-րդ համագումարում միութեան աշխատավորները զարմանում էին,
թե ինչու յես գեկուցմանս մեջ այնքան շատ ժամանակ հատկացրի տնտե-
սական հարցերին, արանսպորտի ուսցիոնալիզացիային և խնայողութեան
ռեժիմին: Նրանք համարում էին, վոր յես նույնիսկ թույլ եմ տվել այդ
հարցում «տնտեսական վորոշ թեքումն: Սակայն դա տնտեսական թեքում
չէր, այլ միայն անազ յեվ անհանգստություն մե տեղադույն գաղաձան

սոցիալիստական վերաշինման, վորի հիմքն է միլիտանտոր աշխատավոր-
ներին ներգրավել սոցիալիստական շինարարութեան գործի մեջ և սխա-
մատիկ կերպով կրթել նրանց դասակարգային վողով պայքարելու յետմնաց
սրամարտությունների, սասանումների, յեւերումների յեվ մանր բուրժուական
ազդեցությունների դեմ՝ բանվորական դասակարգի առանձին շերտավորումների
յեվ խմբերի մեջ:

Մենք ունենք մասսայական տնտեսական աշխատանքի վորոշ աշխու-
ժացումն շատ արտադրական խորհրդակցութեաններում, աշխուժացումն,
վորն առանձնապես յերևաց Արտադրակ. խորհրդակցութեանների ստուգա-
տեսի ժամանակ: Բայց և միևնույն ժամանակ մի շարք տեղերում արտադրա-
կան խորհրդակցությունների աշխատանքը դադարում է, իսկ այն հարցերը,
վորոնցով այդ խորհրդակցութեանները զբաղվում են, հաճախ չեն արտա-
ցուում բանվորական դասակարգի առաջ այժմ դրված խնդիրները: Որի-
նակ՝ աշխատ. կարգապահութեանը Արտադրական խորհրդակցութեան մեջ
չափազանց թույլ է արտացոլում: Արտադրակ. խորհրդակցություններ չեն
պայքարում նրա կոնկրետ խնդիրների դեմ և շատ անգամ բանաձևեր են հա-
նում այն իմաստով — «Իրավացի չէ գալլը, վոր լափել է ձիուն և իրավացի
չէ ձին, վոր անտուտ է մտել»: Արտադր. խորհրդակցութեանները դեռ կլի
հաշվի չեն առնում, վոր աշխատ. կարգապահութեան և պատահարների
աճեցման միջև գոյություն ունի սերտ և անխզելի կապ: Մինչդեռ պատա-
հարների թիվը 9-րդ համագումարին յեղած տվյալների հետ համեմատած
չէ նվազել: 1927-28 թ. յերկաթուղիների վրա կար 10.812 պատահար, ընդ
վորում ըստ կանխական հաշվի, վնասը նրանցից հասնում է 9 միլիոն
րուբլու:

Ընթացիկ տարվա առաջին յեռամսյակում պատահարների թիվը հա-
մեմատած 1927-28 թ. նույն ժամանակամիջոցի հետ աճել է 2.114 մինչև
3.305: Ընդ մինն անհրաժեշտ է նշել, վոր պատահարներ շատ դեպքերում
բացատրվում են վաս կարգապահության:

Միութունը պետք է գլխավորե սոցիալիստական մրցակցությունը

Մի շարք մասերը ցույց են տալիս, վոր միության կազմակերպություն-
ները բույլ են դեկավարում սոց. մրցակցությունը: Կան դեպքեր, յերբ առան-
ձին ճանապարհներ հեռագրով իրար մրցակցութեան են կանչում, մինչ-
դեռ մասան այդ բանից հետո յն կանգնած: Նույնիսկ ճանարհկոմիտեներն
եղ այդպես են վարվում, կանչելով իրար: Յերբին մի կազմակերպություն
կանչում է տասնյակ այլ կազմակերպություններ: Զեռնարկների միջև
կնքվող պայմանագրերում շատ հաճախ նոր չափանիսներ չեն հիշատակվում:
Մի ձեռնարկ, վորտեղ տարիները ընթացքում իրականացնում էյին ու-
սացիոնալիզացիան չէ կիրառվել: Ինքնբուստիքային հասկանալի յե, քանի
վոր բոլոր առավելությունները առաջին կանչող ձեռնարկի կողմն է, հետե-
վապես և նա սոց. մրցակցութեան մեջ էլ առաջին տեղը կրնի առանց
զժվարութեանների:

Ահա մի քանի բնորոշ որինակներ Եյուրոկրատական մոտեցումից զե-
պի սոց. մրցակցութեանը:

Ռյազան-Ուրալյան յերկաթուղ. վարչութեանը մրցակցութեան մեջ
մտավ մի ուրիշ ճանապարհի վարչութեան հետ, պայման դնելով ավելի ա-

բազ կազմել հաշվառութեանը, այդ նպատակի համար մտցնելով արտա-
ժամյա աշխատանք:

Ռոստովի գլխ. արհեստանոցներում համըարային ակտիվի ժողովում
ադմինիստրացիան հայտարարեց, վոր «արհեստանոցներում առանց մրցակ-
ցութեան էլ աշխատանք ընչ կա»: Սերմի յերկաթուղու Տաղիլսկի սայոնի
պետը հայտարարեց, վոր «սոց. մրցակցութեան մասին հրապարակած հրա-
մանին բոլոր չենթարկվողները կարճակվեն»:

Մ.հա թե ինչ սասց ԱՄՀԿՍ (ВЦСХ) III-րդ պլենումը յուր վորոշում-
ներում կոմյերիստիստական նախաձեռնութեամբ սկսած սոց. մրցակցութեան
մասին. «Սոցիալիստական սկզբունքներով մրցակցութեան կազմակերպման
լենինյան յոգևան, վորն այժմ գործնականապես իրականանում է սկզբած
մրցակցութեամբ, պետք է տնտեսութեան սոցիալիստական շինարարութեան,
աշխատավորութեան սոցիալիստական դաստիարակութեան, ամենայայն
մասաները և նրանց յետամնաց խավերը սոցիալիստական շինարարութեան
գործի մեջ ներգրավելու, մասաների ստեղծագործութեան բազմակողմանի
զարգացման և աշխատավորական կարգերից նոր կազմակերպչական ույժեր
առաջավորելու հիմնական մեթոդներից մեկը դառնա»:

Միության աշխատավորներ մի րպե անգամ չպետք է մոռանան այդ ցու-
ցումը, հիշելով, վոր սոց. մրցակցությունը յուրու նշանակություն ունի յեր-
կաթուղային սրանսպորտի աշխատանքի օացիոնալման յեվ բարելավման գոր-
ծում:

Սոցիալիստական մրցակցութեան մեջ գլխավոր մտանդներից մեկը
կայանում է նրանում, վոր մրցակցութեան աշխատանքի և արտադրական
խորհրդակցութեանների աշխատանքի մեջ չկա անհրաժեշտ կապ: Փոխանակ՝
մրցակցութեան արտադրական խորհրդակցութեան միջոցով տանելու, մե-
զանում հաճախ ստեղծվում են վերադասութեան կարգով հատուկ շտաբներ,
մասնաժողովներ են:

Սոց. մրցակցութեանը կարիք ունի ժամանակին յեվ կանոնավոր դե-
կավարման մեջ միության կողմից, վորը պարտավոր է գործով անցնել մեր-
ցակցութեան գլուխը: Մասաների մեծ արշավը պետք է ընդարձակվի վոր
հրամաններով վերևից, այլ բանվորների յայն նախաձեռնութեան և ինք-
նադործունեութեան հիման վրա, վորովհետև մրցակցութեանն աշխատավորու-
թյան սոցիալիստական դաստիարակության մեջ ներգրավելու կարեւորագույն
մեթոդն է:

Ինչպես սասց ընկ. Ստալինը՝ մրցակցութեան ոգնութեամբ «բանվո-
րական դասակարգը կանչված է հեղաշրջելու յերկրի ամբողջ տնտեսական
և կուլտուրական կյանքը սոցիալիզմի բազայի հիման վրա»:

Շարժական կազմի ոգտագործման չափանիսների իրագործումը և զերա-
զանցումն այն հիմնական ողակն է, վորից անհրաժեշտ է բռնել ամբողջ
թափով: Սահմանելով չափանիսը տրանսպորտի համար կառակարութեանը
հիմք է ունեցել այն հիմնական խնդիրները, վորոնք կան տվյալ ժամանա-
կաշրջանում ՄՈՉՄ բանվորական դասակարգի առաջ և առաջ են փառված
16-րդ կուսակցական կոնձերանսի յեվ խորհուրդների վերջին համագումարների
կողմից: Այդ խնդիրները հանգում են վճարականապես և համառորեն իրա-
գործել յերկրի ինդուստրացման պլանը, նրա սոցիալիստական վերակառու-
ցումը, առաջացրած շեմով առաջխաղալ դեպի փառքի յեվ գյուղի կապիտա-
լիստական տարրերը և նրանց արժատահան անել: Յիթե մենք հաջողու-
թեամբ իրագործենք չափանիսները և շոգեշարժների ու վազոնների փոքր
քանակով փոխադրենք վորքան կարելի յե շատ բեռներ, ապա դրանով մենք

հնարավորութիւն կունենանք մեր զգալի միջոցները ծախսել նոր յերկաթուղիներէ, խճուղիներէ և ջրային ուղիներէ զարգացման վրա, վորոնք խորրժում: Չափանների իրագործումն ուղղված է դեպի այն, վորպեսզի մենք «հասնենք և անցնենք» կապիտալիստական յերկրներից վոչ թե մեքենա-ներն ու տեխնիկան կիրառելու մտքով, այլ, և կարողանանք ոգտագործել շարժական կազմը: Հարկավոր է ասել, վոր մեր ոգտագործման շափանները Մեզանում, որինակ, շոգեշարժների հիմնական նորոգման համար սահման-ված է 40 որ, իսկ Յապոնիայում նա այժմ կազմում է 6 որ. Հյուսիս-Ամե-րիկայան Միացյալ Նահանգներում—8—10 որ, Գերմանիայում—18—20 որ:

Վորքան ավելի լավ կարողանանք ոգտագործել սուկա շարժական կազմը, այնքան ավելի հնարավորութիւն կունենանք միջոցները զարձնելու ծանր ինդուստրիայի զարգացման վրա:

Չի կարելի մոռանալ, վոր յերկաթուղիներն սպառում են յերկրի ամբողջ մետաղի 30 տոկոսը, և յեթե մենք մետաղագործութեան մեջ չմտցնենք նոր միջոցներ, ապա դրանով վտանգ կտեսողենք արանսպորտի անդրազույն զարգացման համար: Մեկը մյուսի հետ սերտ կապված է: Միջոցներ ազա-տելը, արանսպորտի սեսուրանները լավ ոգտագործելու հետեանքով, նույն-պես հնարավորութիւն կտա զգալի գումարներ մտցնել գյուղի սոցիալիս-տական վերակառուցման մեջ—կողկեկտիվ և խորհրդային անտեսութիւն-ներ կազմակերպել ևն: Ահա թե ինչ խոսք դեռ է խաղում չափանների իրա-գործումը:

Յեթե մենք չիրագործենք այս տարվա շափանները, ապա դրանով չենք լուծի այն խնդիրները, վոր դրված են մեր առաջ սոցիալիստական շինարարութեան վերաբերյալ հնգամյակի առաջին տարում, հաստատված խորհուրդների վերջին համամիութենական համագումարի կողմից, վորը հավաստեց հետևյալը.—յերկրի սոցիալիստական վերակառուցման հնգամյա պլանը, վոր այժմ կոչվում է «ոպտիմալ» (լավատեսական), իրոք նա նվազագույն է (միևիդակ), ուստի և համագումարը հրամայեց կառավարութեանը ձգտել պարտավորաբար հասնելու նրա իրագործմանը: Միութեան բոլոր մարմիններին անհրաժեշտ է ամենակարճ ժամանակամիջոցում մեծ թափով, ավելի մեծ, քան այդ արտահայտից աշխատավարձի օբիորմը բանվորական ցանցով անցկացնելու ժամանակ, ձեռնամուխ լինել աշխատանքի մեթոդ-ների և միութեան շարքերի վերակառուցմանը, վորպեսզի հենց այժմ մո-բիլիզացիայի ընթացքով տրանսպորտի աշխատավորների լայն մասաները պլանն իրագործելու համար և մինչև նոր անտեսական տարին մնայած ժա-մանակի ընթացքում ձգտել անպայման իրականացնելու և զերազանցելու 1928-29 թ. համար պատվիրած չափանները:

Դեպի առաջ արագացրած սեմպով

Փողովորական անտեսութեան հնգամյա պլանը մեր յերկրի բանվորա-կան դասակարգի ընդարձակված և արագացրած առաջխաղացման պլանն է կոմունիստական կուսակցութեան ղեկավարութեան ներքո՝ քաղաքի և գյուղի կապիտալիստական տարրերի վրա: Հնգամյակի խնդիրն է վոչ թե սահ-մանափակել կապիտալիստական տարրերը այլ լիովին արմատաւան անել ևն: Հնգամյա պլանն ապահովում է յերկրի արտադրականութեան չտես-

նված զարգացումն, նա խոսք գերակշռութիւն է սալիս մեր ամբողջ սիստեմ-բան սոցիալիստական սեփարին: Հնգամյա պլանը պահանջում է, վորպեսզի յերկրի ինդուստրիալիզացիան զարգանա վորքան կարելի յե ավելի արագ սեմպով: Մրանից հետեւում է, վոր մեր յերկրը պետք է ունենա, վորքան կարելի յե ավելի շատ մետաղ, ածուխ, նավթ, ծանր ինդուստրիայի ձեռ-նարկներ, վորոնք հանդիսանում են սոցիալիստական անտեսութեան հիմ-քերի հիմքը: Մետաղագործական արդյունաբերութեան զարգացումը, վառե-լիք ձեռք բերելու ուժեղացումը, յերկրի լայն քիմիացումը, մեքենայինա-րարութեանը, արտադրական միջոցների արտադրութեանը—այդ բոլորը կառավարութիւն կսա մեզ «հասնել յեվ անցնել» սեխնիկայես բարձր արագ-ցած յերկրներից: Յեղ, իսկապես, հնգամյակի վերջում մենք կգրավենք յեր-բորդ տեղն այլ յերկրների շարքում թուշի (չուգուն) արտադրութեան մեջ, յետ մնալով միմիայն Ամերիկայից և Գերմանիայից, իսկ քաղաքի արտա-դրութեան նկատմամբ մենք հինգերորդ տեղից կանցնենք չորրորդ տեղը և մեզանից առաջ կլինեն միայն ամերիկան, Անգլիան և Գերմանիան:

Արտադրական միջոցների, այսինքն՝ ծանր ինդուստրիայի հզոր զար-գացումն անհրաժեշտ է մեզ ՄեշՄ պաշտպանունակութեանն ամրացնելու համար: Ապագա պատերազմը կլինի վոչ թե մարզկանց պատերազմ, այլ կլինի մեքենաների, մետաղների, քիմիայի, սովետականների և տանկերի պատերազմ: Յեղ յեթե մենք ուղում ենք պահպանել մեր ինքնուրույնու-թեանը, վորպես աշխարհում առաջին պիտութեան, վորտեղ գոյութեան ունի բունվորական դասակարգի դիկտատուրա, ապա մենք պետք է ամեն կերպ զարգացնենք մեր ծանր ինդուստրիան, կիրառելով գիտութեան և տեխնի-կայի վերջին նվաճումները և կատարելագործումները:

Ծանր ինդուստրիայի զարգացումը բույլ կսա մեզ իրականացնել գյուղի սոցիալիստական վերակառուցումը, վորովհետեւ մասսայական կոլլեկտիվիզա-ցիայի, կոոպերացման ընթացքիցով և մտցնելով մեքենատրակտորային ընկերութեաններն մեջ չքաղորդների և միջակների միլիոնավոր մանր սե-փականատիրական գյուղացիական ծուխերը կարելի յե միմիայն այն կա-քում, յերբ մենք կունենանք մեր, ծանր մեքենային արդյունաբերութեանը, վորը բաց կթողի գյուղատնտեսական գործիքներ, արակատրոններ ու կոմ-բայներ: Առանց ծանր ինդուստրիայի, առանց նրա զարգացման անկա-րելի յե գյուղացու անտեսութեանը փոխադրել «ոանչալարի մի լուծ յեզից ինդուստրիայի պողպատի ձիու վրա», անկարելի յե խոսել գյուղատնտեսու-թեան սոցիալիստական վերակառուցման մասին:

Առավել չափով ոգտագործել սրանսպորտի ուղեվները

Յերկաթուղային անտեսութեան հնգամյա պլանը կազմում է մեր յեր-կրի սոցիալիստական վերակառուցման ընդհանուր պլանի մի մասը միայն: Ինքնըստինքյան հասկանալի յե, վոր յերկաթուղականները վրա ընկնում է պարտականութեան առաջին հերթին գրադվել սրանսպորտային պլանի իրա-գործումը:

Միութեան կենտկոմն ամենաակտիվ մասնակցութեանն է ունեցել այդ պլանի մշակման մեջ ՀՃԺԿ-ի հետ: Պլանը մշակելիս մենք յերակետ ենք ունեցել մեր կուսակցութեան այդ հարցում սահմանված գիծը, այն է՝ ձրգ-տել «հասնելու և անցնելու կապիտալիստական յերկրները» տրանսպորտում նորագույն տեխնիկան կիրառելու գործում: Չի կարող խոսք լինել անգամ ուսցիանսիպացիան վերակառուցմանը հակադրելու մասին յեղ ընդհակարակը:

Այդ դրութիւնը հանդում ե այն բանին, վորպեսզի տրանսպորտում վերահաստատուին անցկացնելի ամենամագ ծախսերով, այսինքն՝ ավելի ուղիւնալ կերպով ոգտագործել կանխիկ միջոցները, ավելի լավ իրագործել շահանքները, ավելի լրիվ ոգտագործել շարժական կազմը, առկա յեղած սարքավորումը ևն:

Ուղարկմալ պլանի համաձայն տրանսպորտի յեկամուտը 5 տարում պետք է կազմէ 12.021 միլիոն բուբլի: Մոտ 10 միլիարդ պետք է կազմեն հիմնական ծախսերը: Չուտ հասույթը պետք է կազմէ 483.9 միլիոն բուբլի: Նախագծվում է պատվիրել մինչև 6.000 նոր շողեշարժ, կառուցել 23.650 քիլոմետր նոր ճանապարհներ, վորոնցից շահագործման կհանձնվեն 17.389 քիլոմետր ևն: Մեր առաջ գրված է խնդիր ավելի ուղիւնալ կերպով ծախսել յեկ ոգտագործել այդ խոտար միջոցները: Անհրաժեշտ է ամենայն քննադատութեամբ ստուգել, թե վերջան նոպատակահարմար է միջոցները ծախսել հիմնական աշխատանքների վրա և գլխավոր ուշադրութիւնը կենտրոնացնել տրանսպորտում առկա յեղած տեխնիկական ուշադրութեամբ և, վար մեղանում կան խոշոր թաղարած սեղերիներ, վորոնց կան նոնավոր ոգտագործման դեպքում, հնարավորութիւն կարող է զգալի կերպով մեծացնել չափանները, վոր նախագծել և չձծի հնգամյակով, և գրանով կարելի կլինի խնայել խոշոր միջոցներ:

Մասնագետները շատերը պնդում ենին, վոր մեզ մոտ սեղերիներ չկան: Սակայն, փաստերը ժխտում են նման յեղրակացութիւնները: Ատում էլին, որինակ, թե անհրաժեշտ է փոխել անցյալ դարի 80-ական թվականներում կառուցած բոլոր հին կամուրջները: Բայց ահա յերիտասարդ ինժեներները խումքն ինժեներ կոտորեղի զեկավարութեամբ պարզեց, վոր փոխելու համար նախագծված մի շարք կամուրջներ կարող են դեռ ելի յերկար տարիներ մար նախագծված մի շարք կամուրջներ կարող են դեռ ելի յերկար տարիներ ներք մասին խոտում և նույնպես Մոսկվա-Կուբսկի ճանապարհի փորձը, վորտեղ գնացքների քաղը մեքենավարների սովորական բրիգադով հասցրել են 2.000 տոննայի: Այդ փորձը հարկավոր է ցարածել նախապահմանի ամբողջ ցանցում, աջակցելով Կուբսկի մեքենավարներին, վորոնք կոչ են արել այլ նախապահմանի մեքենավարներին՝ հետեւել նրանց որինակին:

Մենք ունենք նաև այլ սեղերիներ: Բեռները փաստացի արագութիւնները արանքատարի յերթեկելի մեջ կազմում է 3, 9 քիլոմետր, իսկ շոքենավարը շողեշարժի վրա աշխատում է 15—16 ժամ, նրանցից արդյուտում է 14 արդյունավետ ժամ: Գնացքների կանոնավոր շողեշարժն աշխատակազմումը և մարշրուտների դասավորելը, մանևլրային աշխատանքի հատ աշխատանքի յայնացումը տրանսպորտում և անընդ-ները կարող են տալ մեզ հարյուր հազարների և այլ միջոցատու-րութիւնների խնայողութիւն: Անհրաժեշտ է վորտեւ և միլիոնավոր նոր սեղերիներ յեկ անեղ կերպով կյանքի մեջ անցկացնել ուղիւնալ կացիային ոմանդակող միջոցատուներ: Շուշկովի փորձերինման, արհեստանոցների ուղիւնացում, հանգույցների միավորում, ճանապարհները վարչութիւնները խողարացում, վերադիր ծախսերի կրճատում, Արտ. Սորոբրդակցի և ժամ. Կոնտ. Մասնաժողովների վորոշումների կիրառումը կյանքի մեջ աշխատ. կարգապահութեան անընդհատ բարձրացումն, սոց. մրցակցութեան ընդարձակումն ևն:

Մենք գնում ենք մեր կուսակցութեան ղեկավարութեամբ Լենինյան գծով, ուստի յեկ մեզ համար սարսափելի չեն դժվարութիւնները

Ի հարկէ, այդ բոլորը կարող է իրագործվել բան վորական դասակարգի ուլթերի լարման պայմանով: Մեղանում կան անձինք, բանվորների վորոշ խմբեր և նույնիսկ կուսակցութեան առանձին անդամներ և արհարծման առանձին ղեկավարներ, վորոնք տեղի յեն տալիս դժվարութիւններին և շատ հաճախ, դժվարութիւնները հաղթահարելու համար մասսաները մորթիլագցիայի յենթարկելու փոխարեն առաջ են բերում խուճապ (паника):

Մենք չենք ծածկում յեղած դժվարութիւնները: Մենք շատ լավ գիտակցում ենք, վոր մեր յերկիրը տեխնիկապես յետ է մնացել: Քաղաքի և դյուզի կապիտալիստական տարրերն զգում են, վոր նրանց վրա աշխատավորութեան արագացրած առաջխաղացման հետևանքով յրենք պետք է հանձնեն ղերքերը, ուստի և ամեն կերպ գիժադրում են այդ առաջխաղացմանը: Պատմութեան մեջ չի յեղել դեպք, յերբ մեռնող դասակարգը հանձնում է յուր ղերքերն առանց կովի: Մասնավոր վաճառականը, կուլակը, նեպոստը և բուրժուական ինտելիգենցիան ուժեղացնում են հակահարվածները սոցիալիստական շինարարութեան դեմ: Մեր յերկրի զարգացման ավյալ ետապում դասակարգային պայքարի լարվածութիւնը քաղաքում և գյուղում անխուսափելի յերեւոյթ է: Մենք պետք է այնպես կազմակերպենք մեր աշխատանքը և մեր շարքերը, վորպեսզի դասակարգային քեմաւու ուլթերի առաջ չլինենք գիմարափ:

Անկցման դժվարութիւնները, դասակարգային պայքարի սրութիւնը և զարգացի, բնորոշվում է նաև նրանով, վոր դասակարգային թշնամին ազդեցութիւն է գործում բանվորական դասակարգի առանձին շերտավորումների, նրա ավելի թուլ շերտերի վրա, վորոնք յեկել են գյուղից և կապված են նրա հետ, և նույնիսկ ազդում է կուսակցութեան առանձին խմբերի վրա: Այդ ազդեցութեան հետևանքում մի քանի ընկերների մեջ կասկած է առաջ գալիս այն հարցում, թե վորքան ուղիղ է կուսակցութեան հիմնական գիծը յերկրի սոցիալիստական վերակառուցման վերաբերյալ, վոր ստեմանել է մեր կուսակցութեան 15-րդ համագումարը և 16-րդ կուսակցական կոնֆերանսը:

Կան մի շարք ընկերներ, վորոնք մտածում են գտնել սոցիալիստական անկցման համար ավելի հեշտ ուղիներ և վորոնք վախենում են դժվարութիւններից: Բայց բոլոր այդ ուղիները ցանում են վոչ թե դեպի սոցիալիզմ, այլ նրանից հեռացնում են: Իսկ 16-րդ կուսկոնֆերանսի ընդունած կենինյան ուղին պահանջում է բանվորական դասակարգի բոլոր ուժերի լարվածութիւնը, վորովհետև հասնել և անցնել կապիտալիստական յերկրներից, սոցիալիստական հիմքերի վրա գնել 25 միլիոն քայքայված և բաժան-բաժան յեղած գյուղական տնտեսութիւնները—այնքան ել հասարակ գործ չե: Իզուր չե ասել ընկ. Սաւիլինը—«այդ նշանակում է բարձրացնել ովկիանոսը»:

Ըստ հնգամյա պլանի մենք մտցնում ենք 66 միլիարդ բուբլի նոր աշխատանքների մեջ: Այդ միջոցները մեզ վոչ վոչ չի տա—վոչ Դաուեսը, վոչ Յուլսը, վոչ անգլիացիները, վոչ ել ղերմանացիները: Ընդհակառակը, նրանք միայն աշխատում են պոկել մեզանից վորքան կարելի յե ավելի շատ դրամ մինչպատերազմայան պարտքերից: Այդ խոտար գրամական միջոց-

ներք մեկ պետք է գտնենք մեզ մաս, իսկ գտնելով, կանոնավոր ոգսագործենք այդ: Իսկ այդ խնդիրը կարող ենք իրագործել պայմանով, վոր մակերմալ կերպով կծավալենք յերկրի արտադրական ույթերը և բանվորական դասակարգի նյութական կուլտուրական-կենցաղային զգալի բարելավման միջոցին բանվորական պետութեան մեջ կմնան հնարավորին շափ ավելի շատ սոցիալիստական կուսակումներ արգլուաբերութեան զարգացման, ծանր ինդուստրիային դասական միջոցներ նախապատշաճ, կուսակառուցումներ յնալ խորհրդային սնեխուրյուններ կազմակերպելու համար յեմ: Այդ բոլորի համար պահանջվում է ույթերի խոշոր լարվածութեան: Բայց առանց դրան մեզ համար դժվար կլինի, յեթե մենք ուզում ենք շարժվել սոցիալիստական զարգացման ուղիով:

Իժվարութեաններեց վախեցող մարդկանց թվում է, թե ամբողջ բանվորական դասակարգին՝ արդյունաբերութեան և գյուղատնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցման վերաբերյալ կուսակցութեան առաջադրած խնդիրները չափավոր չեն: Նրանք ասում են, «մի փոքր զգուշ ինդուստրիալիզացիայի հետ, մի փոքր զգուշ կոլտնտեսութեաններին հետ, հարկավոր չե խանդարել կուլակին զարգանալու, մեկ ել տեսար, նա «խաղաղ կերպով կհնարի սոցիալիստական կոոպերացիայի հետ»: Հնարավոր է արդյոք անհրաժեշտ ձևեր կուլակի նկատմամբ չբավորներին և միջակներին կողմից, վորպեսզի նա հանձնի յուր ավերող հացը»:

Սակայն այդպես դատելով, մարդիկ չեն հասկանում, վոր դժվարութեաններ գլխավորապես բացատրվում են մեր տնտեսական յեռանկարային րակառուցումը երա զարգացման սկիզբ հասնում առաջ է բերում դասակարգային պայտաի լարումն հաղափում յնվ գյուղում:

Վնասումը տրանսպորտում դա մեր դասակարգային թշնամիների հակահարվածն է, վորոնք լավ հասկանում են, վոր մեր նախադժված յերկրի կանապես արմատնան կան: Իհարկե դավաճանների յելույթը շատացնում է մեր դժվարութեանները: Բայց վոչ ինչ յնվ վոչ վոճ չե կարող կանգնեցնել մեր առաջխաղացումը: Մենք ասալ հենք գնում կենսիյան ուղիով կուլուրի սի, նոր կենսակոմի յերկրի ղեկավարութեամբ ուստի և դժվարութեանները մեզ չպետք է սարսափեցնեն: Յեթե մենք շեղվիյինք կենսիյի ուղից, յեթե մենք նման լինեյինք այն ձևորոններին, վորոնք փոթորիկի ժամացե շուրը նավակն աի հանի, այդ դեպքում մենք չեյինք հաղթահարի վոչ ճիտցել են յետևում և վորոնց մենք հանդիպել ենք վերկանգնման ժամանակամիջոցում:

Մենք, յերկաթուղականներս, ամենածանր պայմաններում յկոմիտեի ղեկավարութեամբ կոչ արինք—«դեպի շաբաթնորյալներ, ղեպի կիրակնորյալներ»: Կոմիտեիստական աշխատանքի այդ կոչը ցնցեց տրանսպորտականների միլիոնավոր մասսան, համախմբեց նրան դժվարութեանները հաղթահարելու համար և առաջ բերավ այն, վոր առանց տնտեսութեանը կառավարելու փորձն ունենալու, վոչ բավականաչափ կադրերով, առանց նյութական ուսուցանների մենք չտեսնված անհնարութեանները սոցիալիստական շինարարութեանը: Հեշտ է ասել—թե ինչ կուսենանք մենք կային նախկին ամբողջ Ռուսական կայսրութեան մեջ 15 տարի առաջ: Մեզ գտնում անեցման այնպիսի տեսլ կա, վորպիսին դեռ չե տեսել կապիտալիստական աշխարհը, նախ քան ինչ որ մենք իրագործել ենք: Մենք արագործել ենք իրագործելու պայմանով, վոր մակերմալ կերպով կծավալենք յերկրի արտադրական ույթերը և բանվորական դասակարգի նյութական կուլտուրական-կենցաղային զգալի բարելավման միջոցին բանվորական պետութեան մեջ կմնան հնարավորին շափ ավելի շատ սոցիալիստական կուսակումներ արգլուաբերութեան զարգացման, ծանր ինդուստրիային դասական միջոցներ նախապատշաճ, կուսակառուցումներ յնալ խորհրդային սնեխուրյուններ կազմակերպելու համար յեմ: Այդ բոլորի համար պահանջվում է ույթերի խոշոր լարվածութեան: Բայց առանց դրան մեզ համար դժվար կլինի, յեթե մենք ուզում ենք շարժվել սոցիալիստական զարգացման ուղիով:

սակամ աշխարհը, նախ քան ինչ որ մենք իրագործել ենք: Մենք արագործել ենք իրագործելու պայմանով, վոր մակերմալ կերպով կծավալենք յերկրի արտադրական ույթերը և բանվորական դասակարգի նյութական կուլտուրական-կենցաղային զգալի բարելավման միջոցին բանվորական պետութեան մեջ կմնան հնարավորին շափ ավելի շատ սոցիալիստական կուսակումներ արգլուաբերութեան զարգացման, ծանր ինդուստրիային դասական միջոցներ նախապատշաճ, կուսակառուցումներ յնալ խորհրդային սնեխուրյուններ կազմակերպելու համար յեմ: Այդ բոլորի համար պահանջվում է ույթերի խոշոր լարվածութեան: Բայց առանց դրան մեզ համար դժվար կլինի, յեթե մենք ուզում ենք շարժվել սոցիալիստական զարգացման ուղիով:

Ձկորցնել դասակարգային աչալրջությունը

Մեր յերկրի սոցիալիստական վերաշինման հետ կապված դժվարութեանները հաղթահարելու և խոշոր խնդիրներն իրագործելու համար արմատից յուսնները պարտավոր են կատարել շափազանց պատասխանատու դեր: Մենք արհաշխատավորներս պարտավոր ենք հասկանալ այդ ճշգրիտ կերպով: Իժարդարար, արմատից յուսնների մի շարք պատասխանատու ղեկավարներ այդ չեն հասկանում: Վերջերս յերկան է յեկել մեր արհաշխատման ղեկավարների մի խումբ, վորը փորձում էր շեղել առանձին արմատից յուսններն ուղիղ կենսիյան ուղից և կուսակցութեան հիմնական գծից: ԱՄՀԿԻ վերջին պլենումի ֆրակցիան, քննելով կուսակոմիտեիստի վճիռները, առանձնապես պարզ կերպով ընդգծեց այդ յերկույթը: Այդ արհաշխատավորները չեն հասկանում, թե վորքան անհրաժեշտ է արագ տեմպով ընդարձակել յերկրի ինդուստրիալիզացիան և գյուղատնտեսութեան վերակառուցումը կուլակիստացման, կոլտնտեսութեանների կազմակերպութեան հիման վրա են, իսկ ալ թեքման և հաշտարարութեան գեմ մղվող պայքարին վերաբերվում են իբրև մի ինչ-վոր հնարովի և վոչ լուրջ գործի:

Միութեաններում հաճախ վեճեր են ծագել, արդյոք արհաշխատակերպութեանների գործն է զբաղվել հակակոմիտեիստական պրոպագանդով, հարկավոր է արդյոք այդ աշխատանքն ընդարձակել ակումբներում: Այդ վեճերը նույնիսկ տեղի ունեյին անաստվածների համագումարի նախորդակին, ընդ վորում՝ հակակոմիտեիստական պրոպագանդի անհրաժեշտութեան մեջ կասկած արտահայտող անձինք այնքան կուշ եյին, վոր չեյին տեսնում, թե ինչպես դասակարգային բեկումնի կրոնի, յեկեղեցականների յնվ ազանդավորների միջոցով մտնում է բոլոր անցները: Վոչ շատ վաղուց Մոսկվայում Դորոգոմիլովսկի գերեզմանատան մոտ բապտիստները գետնում սարքեցին իրենց «քույրերի և յեղբայրների» մկրտութեանը: Այդ բոլորը տեղի յեր ունենում Տրիոխագորնի մանուֆակտուրայի և Տրիոխագորնի գարեջրի գործարանի մոտ, վորտեղ շատ բանվորներ կան. սրանց մեջ կան ավելի յետամնաց յամբեր, վորոնք հեշտութեամբ կարող են ազանդավորների գայթակղութեաններին յնթարկվել: Մոսկվայի Թորերդի աղմիստորատիվ բաժինը թույլատրեց բապտիստներին սարքել մկրտութեան գետնում: Բայց թույլ տվեք հարցնել, վորտեղ եյին Տրիոխագորնայի, գարեջրի գործարանի և մյուս ձեռնարկների արհաշխատակերպութեանները: Ինչու նրանք չխանդարեցին ազանդավորների «կարնավալին»:

Հակասեմիտիզմի գեմ մղվող պայքարի մեջ միութեանները նույնպես չեն ցույց տվել հարկավոր հաստատակամութեան և ակտիվութեան:

«Պրավդա»-յում հաղորդվեց Ողեսասյում բատրակները գործադուլով մասին: Բանից յերևաց, վոր միութեան ղեկավարները բարեկամացել էյին մասնավոր վարձակալ բանջարապանների հետ և սրանց աջակցում էյին: Այդպիսի աջակցութեան հետևանքում հողերի զգալի մասն ընկավ այդ մասնավորների ձեռքը: Աստրախանի գործը նույնպես կուսակցական և արհմիութեանների աշխատավորների առանձին խմբերի աջ թեքման և դասակարգային այլասեռման արտահայտութեաններից մեկն է: Աստրախանում վերցրել էյին կուրս խորտուսել «առողջ մասնավորին», մի կուրս, վորն ասում է, թե այժմ չկա հավատ զեպի բանվորական ույժերը: Մի քանի տարի առաջ, յերբ մենք չունեյինք վոչ հարկավոր փորձառութեան, վոչ գիտութեան, մենք ուժեղ էյին ամուր հավատով զեպի մեր գործի ճշմարտութեանը և չէյինք կասկածում պրոլետարիատի հաղթանակութեան մեջ: Իսկ այժմ, յերբ բանվորական դասակարգի ձեռքում կենտրոնացած են խոշոր հնարավորութեաններ և անսպառ ռեսուրսներ, մեր շարքերում յերևում են մարդիկ, վորոնք վարակված են անհավատութեամբ զեպի պրոլետարիատի ույժերը: Ինքնըստինքյան հասկանալի չէ, վոր նման պակիկյուրներին վորոնք կորցրել են դասակարգային աշխարհայեցողութեանը յեվ հանձնում են իրենց դիրքերն աշխատավորների բեկամիներին, մեկ պետք է ջախջախիչ ընդդիմադրություն ցույց տան:

Ահա այն փաստերից մեկը, վորոնք վկայում են, թե միութեան և այլ կազմակերպութեանները կորցրել են դասակարգային աշխարհայեցողութեանը: Կրկնվում է Ռուսմետալարգի գործակալներից մեկին առաջարկված եր իբրև Լարգ (ЛОМ) վերցնել շոգելից (под парами) շոգելարժ: Այդ կարգադրությունից, իսկ միութեան կազմակերպութեանները նստած իրենց տեղերում չէյին տեսնում, թե ինչ է կատարվում իրենց շուրջը: Նման որինակները վորպեսզի ուշ-ուշով հետևել գասակարգային թշնամու բոլոր յեղույթներին, ժամանակին ազդարարեն նրանց մասին և լուծարեն այդ յեղույթները հենց բանվորների յեսամնաց խմբերի յեռվում: Նա պետք է հանույն, քե ով է կանգնած ըսկել այդ խմբերը և, կրթելով նրանց, պայքարն է կարողանա դաստիարակել միութեանների ղեմ, վորոնց ճնշման տակ են գտնվում յիտամնաց բանները պարտավոր են ժամանակին յերեվան հանել նրան յեվ վերջ ցալ նրա վտանգություններին:

Կասկածանքների, աստանումների յեվ յեռուումների դեմ

ԱՄՀԿԻ վերջին պլենումի ֆրակցիան հետևյալ ձևով ընդգրռեց աջ թեքման և արհարժման նրան ցույց տված հաշտարարական վերաբերմունքի ներկայացուցիչներին:—
 «Վերակառուցման ժամանակաշրջանի ղեկավարութեանները հաղթանաբերու համար մասսաների մորթիլիզացիայի փոխարեն—պանիկյորութեան այդ ղեկավարութեանների առաջ:
 Փոխանակ լայն կերպով ընդարձակելու բանվոր-բանվորուհիների ներգրավումը տնտեսական շինարարութեան, սոցիալիստական ուսուցանողական գրավումը տնտեսական շինարարութեան, սոցիալիստական ուսուցանողական գրավումը պրոցեսի, աշխատանքի արտադրականութեան, աշխատանքային

99-11565

կարգավարանութեան բարձրացման պայքարի մեջ—փորձեր են յեղել ծածկելու բանվորական դասակարգի յեռամնաց խավերի համբարային շահերը և տրամադրութեանները: փոխանակ վճռականապես և հետևողական կարգով ընդարձակելու պրոլետարական ինքնաքննադատութեան արհմիութեաններում, յեղել են միայն ձեակերպումներ և վերապահումներ, վորոնք կոչ են անում զգուշ լինել ինքնաքննադատութեան ընդարձակման գործում և արգելք էյին լինում մասսաների ակտիվութեան գարգացմանը՝ արհմիութեաններում բյուրոկրատիզմի և աղճատումների դեմ պայքար մղելու գործում, նաև արհմիութեան ապարատում առանձին ուղիների կազմավորման և մասսաներից նրանց խղճելու դեմ: Փոխանակ ուժեղացնելու պրոլետարական աղղեցութեանը գյուղի վրա և արհմիութեանների կողմից ողողութեան ցույց տալու գյուղատնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցմանը—ձգտում է յեղել սահմանափակելու արհմիութեանների գերը գյուղում և մեկուսացնելու նրանց, վորպիսի հանգամանքը, մասնավորապես, արտահայտվեց նրանում, վոր արհմիութեանները թույլ աղղեցութեան ունեցան գյուղի հասարակական կյանքի վրա, թերի գնահատեցին աշխատանքը բատրակների միջև ևն: Փոխանակ լայն կերպով դնելու բանվորական մասսաների լուսավորութեան և դասակարգային դասախարակութեան գործը, մասնավորապես, բանվորների յեսամնաց խավերում,—հաճախ մոռանում են կուլտուրա-արական աշխատանքի մեջ պրոլետարիատի համադասակարգային խնդիրները և չեն հասկանում այն, վոր անհրաժեշտ է վճռական պայքար մղել բանվորական յեռամնաց մասսաների միջև մանր բուրժուական աղղեցութեանների դեմ: Փոխանակ աջակցելու կուսակցութեան հիմնական գծին և արհաշխատավորներին համախմբելու կուսակցութեան ընդհանրական շտաբի կենտրոնական կենտկոմի շուրջը—փորձեր են արվում արհարժման աշխատավոր—կոմմունիստներին հակադրել կուսակցական գեկավարող մարմիններին»:

Արհմիությունների 8-րդ համագումարը միտեց «աջ գործերի», կասկածանքների, յերեռումների, աստանումների այդ բաղաձայնությունը, իսկ ԱՄՀԿԻ պլենումի վերջին ֆրակցիան առանձնապես նեզրիս ընդգծեց նման արհաշխատավորների դիրքի կեղծությունը:

ԱՄՀԿԻ վերջին պլենումում մի շարք գեկավարող աշխատավորներ այլ աշխատանքի անցնելու պատճառով ազատվեցին ԱՄՀԿԻ աշխատելուց: Այժմ ԱՄՀԿԻ նախագահի փոխարեն կազմակերպված և քարտուղարութեան, վորը բաղկացած է 5 հին կոմիտեմ բողշեվիկներին, վորոնք կարող են կոմիտե կուսակցութեան հիմնական գծի համար: Գարտուղարութեան խնդիրն է՝ իրականացնել ել ավելի կոլեկտիվութեան բարձրագույն և ղեկավար արհմարմինների աշխատանքի մեջ և գարգացնել նրանց մեջ ավելի լայն պրոլետարական գեմոկրատիա: Այն հանգամանքը, վոր ԱՄՀԿԻ քարտուղարութեան մեջ մտել են փորձված կուսակցական ընկերներ, մի զբավական է, վոր ԱՄՀԿԻ աշխատանքը վոչ մի ղեկավար չի լինի ավելի վառ, քան եր մինչև այժմ: Ավելին՝ մենք ունենք բոլոր հիմունքները համարել, վոր ԱՄՀԿԻ գեկավարությունը կուժեղանա, իսկ կենդանի կապը նրա յեվ արհմիությունների միջև ավելի յեվ կամրանա: Իսկ մենք մեր կողմից պետք է ՄՈՀՄ մեջ արհարժման մարմինների գեկավար մարմիններին ցույց տանք իսկական աջակցութեան և վոչ թե միայն խոսքով, այլ և մեր ասորյա աշխատանքի մեջ:

Կորչի պոչականությունը, համարականությունը: Մեր միութեան կենտկոմը հաստատու է զիմ է վերցրել ղեկավարությունների, աստանումների, կասկածանքների, պակիկյորության, յեսամնաց սրամադուրությունների, պոչականության

իւմ պոկասուսների (рвачество) դեմ պայքար մղելու գործում: Մենք կռիվ ենք մղել վճռականապես իրագործելու մեր կոմկուսի դրած խնդիրները ժողովրդական անտեսութեան սոցիալիստական վերաշինման հնգամյակով:

Սովիւսն, — այդ էլ պետք է ուղղակի ասել, — յերկաթուղականների լայն մասսաները և միութեան ակտիվը դեռ ինչպես հարկն է չեն գիտակցում բանվորական դասակարգի առաջ դրված խոհոր խնդիրների լրջուրյունն ու կարեւորութիւնը: Ծառերը դեռ չեն հասկանում, վոր չափանների չիրագործումը համազոր է հնգամյակի առաջին տարվա պլանը չիրագործելուն: Յերբ մեր միութեան Կենտկոմի III պլենումը ս. տ. փետրվար ամսուս վճիռ կայացրեց այն մասին, վոր մեզ հարկավոր է վոչ թե միայն իրագործել չափանները, այլ և գերազանցել այդ չափանները, ընկերներից շատերն ասում են, թե «գերազանցել» — դա ֆրակ է: Մենք հենց այժմ էլ մի շարք կազմակերպութեանների մեջ նկատում ենք պոչական տրամադրութեաններ: Այդ մասին խոսում են փաստերը, վոր տեղի չեն ունեցել Վորոնեժի և Ռատորգի արհեստանոցներում, վորտեղ չափանները չեն մշակվել վոչ գործարանային կոմիտեյում, վոչ էլ արտադրական խորհրդակցութեան մեջ և չի էլ մտցվել նույնիսկ սոցիալիստական մրցակցութեան պայմանագրի մեջ:

Պոչական տրամադրութեանները յերևում են նաև նրանում, վոր առանձին արհեստատեղիները չեն հաճախում աշխատ. կարգապահութեան բարձրացման համար մղվող մեր պայքարի սուբյեկտիւ կամուսակալութիւնը: Կենտկոմի պլենում են գեպքեր, յերբ միութեանը պաշտպանում է կազմալուծված անհատներին, անելով այդ ամբողջ բանվորական մասսայի շահերին հակառակ: Յերբեմն Գնահատ. — Կոնֆլ. Մասնաժողովները (РКК) վորոշումներ են հանում, վորոնց իմաստն է — ինչ բանի համար պատժել նրանց, յեթե նրանք արտագրութեան մեջ խմել են միմիայն յերկու և կես շիշ ողի: Մոսկովայում այսպիսի գեպք կար: Ադմինիստրացիան պահանջում էր պատժել մի մեքենավարի, վորն աշխատանքի յեր ուշացել: ԳԿՄ քննեց գործը և յուր վճռում ցույց տվեց, վոր մեքենավարը միայնակ մարդ է չկար մեկը, վոր նրան զարթեցնել, իսկ շուկայում արթնեցնող ժամացույցներ (будильник) չկան, էլ ինչու նրան պատժել: Այդ փաստերը վկայում են, վոր միութեան կազմակերպութեանները վոչ միշտ են հասկանում այն պարզ ճշմարտութեանը, վոր միութեան անպանների շահերի պաշտպանութեանը պետք է ըղխե ամբողջ բանվորական դասակարգի հիմնական շահերից: Հնգամյակի պաշտպանութեանը նրա բոլոր ճյուղերում հանդիսանում է միևնույն ժամանակ բանվորական դասակարգի հիմնական շահերի պաշտպանութեանը:

Մի քանի ընկերներ յերկմում են, մեր միութեան համառ. պայքարում պոչական տրամադրութեանների, պոկասուսների և այլ յերևութեանների դեմ և ձգտելով աշխատ. կարգապահութեանը պատշաճ բարձրութեան վրա աշխատավարձը, աշխատ. պաշտպանութեանը, մասսաների կարիքները — լուսավորութեանը ևն: Առանձին արհեստատեղիներն կուլտուրական հայտում, արդյոք մեր պայքարը աշխատ. կարգապահութեան համար չի ձուլում վորոշ չափով միութեան աշխատանքը և չի յետ մղում աշխատավորների կուլտուրական և կենցաղային շահերի պաշտպանութեանը: Նման անը վոչ մի հիմք չունի:

Մեր խնդիրն է մարքիվացիայի յենթարկել յերկաթուղականների միջկործելու և պայքարելու այն ամենի դեմ, ինչ խանգարում է հնգամյակի իրագործմանը: Բայց և միևնույն ժամանակ միութեանը վոչ պակաս հաս-

տատակամութեամբ պետք է ձգտել, վորպեսզի նրա բոլոր ողակները, վորքան կարելի յե ավելի զգաստորեն, ուշադրութեամբ վերաբերվեն բանվորական լայն մասսաների առորյա կարիքներին: Միութեանը պետք է ժամանակին շակե աշխատավարձի ունեցորմի թերութեանները, ձգտե միջոցների մեծացմանը՝ աշխատ. պաշտպանութեան, բնակարանաշինութեան, տեխնիկայի անվտանգութեան, բանվորների կուլտուրական զարգացման, դրպրոցների և ակումբների շինարարութեան ևն: Բայց մենք պարտավոր ենք հիշել, վոր բանվորական դասակարգի առորյա կարիքների պաշտպանութեանը պետք է սերտ կապված լինի յերկրի սոցիալիստական վերակառուցման հիմնական խնդիրների հետ, վոր առաջադրել են 16-րդ կուկոնֆերանսը, ԱՄՇԿԿ պլենումը և յերկաթուղականների 9-րդ համագումարը:

Բացադրել հնգամյակն ասեն մի բանվորին

Յեթե հնգամյակի առաջին տարվա չափանների իրագործումը պահանջում է վճռականապես տեղաշարժել միութեան կազմակերպութեանների աշխատանքը յերկաթուղականների լայն մասսաները տրանսպորտի սոցիալիստական վերակառուցման գործի մեջ ներգրավելու բնագավառում, ապա ամբողջ հնգամյակի իրագործման խնդիրը մի ուրիշ հարց է դնում՝ ամենակարճ ժամանակամիջոցում իրական դարձնել միութեան մարմինների աշխատանքի բոլոր մեթոդները նրա տեմպը և արհեստատեղիների շարքերը զգալի կերպով վերակառուցելու: Մի բոպե անգամ չի կարելի մոռանալ, վոր հնգամյակի իրագործման համար պահանջվում է խոշոր կերպով բարձրացնել աշխատանքի արտադրականութեանը, ինքնարժեքի իջեցումն, աշխատ. կարգապահութեան վերելքը, տրանսպորտի ներսում առկա տեխնիկական ռեսուրսների ռացիոնալ ոգտագործման համար խոշոր միջոցառումների իրականացումն:

Սեա չափաններից մի քանիսը, վորոնք նախագծված են հնգամյակում շարժական կազմն ոգտագործելու վերաբերյալ: Գնացքների քաշը ՀՃԺԿ կանխական յենթադրութեաններով ու հաշվով կավելանա 419 տոննայից 1918 թ. մինչև 503 տոննա 1933 թ. վին, այսինքն 20% -ով: Ապրանքատար շոգեշարժների միջին որական անցուրդը 133,4 քիլոմետրից մինչև 165 քմ., այսինքն 19% -ով, մարգատար շոգեշարժների անցուրդը՝ 170,4 քմ. մինչև 210 քմ., այսինքն 23,3% -ով, կաճե նաև ապրանքային և մարգատար վագոնների անցուրդը. առաջիններից 46% -ով, յերկրորդներից 7% -ով: Տրանսպորտի բեռնային շրջանառութեանը կմեծանա 59,2% -ով: Մրանք են այն կարևոր պատվիրանքները, վոր արանսպորտը պետք է իրագործե հընգամյակի վերջում:

Յերկաթուղականների միութեան Կենտկոմը համարում է, վոր մենք ավելի կարող ենք բարձրացնել յերկաթուղ. տրանսպորտի վրա շարժական կազմի ոգտագործման հիմնական չափանները, յեթե կկարողանանք տրանսպորտի սոցիալիստական վերաշինման գործին իրոք ներս քաշել յերկաթուղականների իսկական մասսաները, պարզաբանելով նրանց, թե անհրաժեշտ է վճռականորեն լարել բանվորական դասակարգի ուձեղն աշխատանքի արտադրականութեան բարձրացման, աշխատ. կարգապահութեան ամրապնդման, փոխադրութեանների ինքնարժեքի իջեցման, չափանների իրագործման, պատահարների դեմ պայքարելու, ռացիոնալիզացիան հաջողութեամբ անցկացնելու համար են: Միութեան ակտիվը և միութեան բոլոր կազմակերպութեանները պետք է մասսաների գիտակցութեանը դարձնեն

այն բանի վրա, վոր նման լարվածութունը յուր վերջնական հետեվանում չափազանց կբարենպաստի յերկարուղականների նյութական լիվ կուլյս-կենցաղային գոութանն բարելավմանը:

ժողովրդական տնտեսութեան հնգամյակով նախագծվում է բարձրացնել աշխատավարձը մինչև 70%: Մոտավորապես աշխատավարձի նմանաձեցումն պետք է լինի նաև տրանսպորտում: Ըստ տրանսպորտային հընդամյակի կենցաղի բարելավման ֆոնդը նախագծված է 73 միլիոն ռուբլի գումարով, բնակարանաշինութեան համար աստիճանում է 410 միլիոն ռուբլի, աշխատ. պաշտպանութեան համար—85,2 միլլ. ռուբլի, առողջապահութեան համար—312 միլլ. ռուբլի: Արհեստանոցների վերապլանավորման համար բաց է թողնվում 47 միլլ. ռուբլի, գնացքային և շոգեշարժային բրիգադների յենթախոսի կետերի սարքավորման համար բաց է թողնվում մինչև 40 միլլ. ռուբլի: Լուսավորութեան հնգամյա պլանն իրագործելու համար աստիճանում է 580 միլլ. ռուբլի: Տրանսպորտային կոապերացիան նույնպես մշակել է յուր հնգամյակը, վորի համաձայն յերկաթուղային բնակատեղիների յնդարձակ վերաշինման պլանը խոշոր բարելավում է մտցնում յերկաթուղականների նյութական կենցաղային պայմանների մեջ, վորով և շահագրգռում է ամեն մի բանվորի:

Սոշոր միջոցառումներից մեկն է հանդիսանում նաև տրանսպորտում 7 ժամյա աշխատանքի որ մտցնելը: Կենտկոմը զբան մոտեցել է հատուկ մասնական մարմինները տեղերում զբան բավականաչափ ուշադրութուն չեն հատկացրել: Այժմ 6 արհեստանոց արդեն անցել են 7 ժամյա աշխատանքի նախագծվում է 7 ժամյա աշխատանքի անցկացնել նաև 18 արհեստանոց:

Կենտկոմը ձգտում է, վորպեսզի հնգամյակի ընթացքում յերկաթուղականների հիմնական կադրերն անցնեն 7 ժամյա աշխատանքի:

Մեր հիմնական խնդիրը կայանում է նրանում, վորպեսզի միութեան ստորյա գործնական աշխատանքում վնասական ընդդիմադրություն գույց սրվի պոչական տրամադրություններին, պոչական, համարակազմության լիվ այլ «աջ գործերին» յեվ դրանց ցույց սլած նաշարակազմ վերաբերումն: Մենք պետք է համախմբենք մասսաները ամբողջ ժողովրդական տնտեսութեան և մասնավորապես տրանսպորտի հնգամյակն իրագործելու համար: Անհրաժեշտ է միութեանը ձգտել, վորպեսզի ամենամոտ ժամանակում բանվորական մասսաները գիտենան յերկաթուղային տնտեսութեան հնգամյա պլանի մասին, նաև իրենց ճանապարհային և ուղեմասնային հնգամյակների մասին: Անհրաժեշտ է, վոր ամեն մի բանվոր մանրամասն ծանոթանա յուր ձեռնարկի հնգամյակին: Միութեան աշխատավորները, տընտեսվարները և ինժեներ-տեխնիկական աշխատավորները պետք է պարզաբանեն բանվորներին, թե ինչ է ներկայացնում իրենից տվյալ ձեռնարկի հնգամյակը, ինչին է նա ձգտում, ինչպես կարելի յե նրան իրագործել, ինչն է խանգարում նրա իրագործմանը ևն: Սոց. մրցակցութեանը, մասնական տնտեսական աշխատանքի լայն զարգացումն արտադրական խորհրդակցութեաններում թույլ կտան միութեան ձեռնաս զեկավարութեամբ զբավել բանվորական լայն մասսաները և մորիլիզացիայի յենթախոսի նրանց հնգամյա պլանն անշեղ կերպով իրականացնելու համար:

Վոյ թե կամպանիա, այլ աշխատանքի նոր մեթոդ

Մի քանիսները կարծում են, թե սոցմրցակցութեանը ժամանակավոր կամպանիա յե: Իրանով կարելի յե բացատրել այն, վոր սոցմրցակցութեան մեջ մտած բանվորական մասսաների վերելքն ու նախաձեռնութեանը միշտ չեն ունեցել պատշաճ աջակցութեանը տեղական արհագրակերպութեանների կողմից: Ընկ. Ստալինը պարզ և վորոշակի ասաց, վոր սոցմրցակցութեանը հանդիսանում է մի հիմնական միջոց ներգրավելու միլիոնավոր բանվորներին սոցիալիստական շինարարութեան մեջ: Մեր միութեան յսեղիքն է յուր վրա վերցնել մրցակցության իսկական յեվ վոյ թե բոլրի ղեկավարություն: Իրա համար հարկավոր է, վորպեսզի միութեան ակտիվը գործով որինակ լինի մրցակցութեան ժամանակ: Անհրաժեշտ է միշտ լայն կերպով ընդարձակել որինակելի և հարվածային բրիգադների կազմակերպութեանը, յերևան հանել և հաշվառել մրցակցութեան լավագույն մասնակիցներին, պաշտպանել նրանց յետամնաց աղմիխտարատորներից և յետամնաց բանվորներից, վարձանակել ևն:

Հարկավոր է նույնպես հարց դնել այն մասին, վորպեսզի աշխատանքի հերոսներին պարգևատրելիս և անհատական կենսաթոշակներ սահմանելիս՝ որենքով պահանջվող այլ հատկանիշների հետ հաշվի առնվեն բանվորների ակտիվութեանը և մասնակցութեանը սոցմրցութեան մեջ, Արս. Սորս-թեյան աշխատանքում, գյուտարարութեան մեջ ևն:

Մինչև այժմ կուլտիպակերպութեանները թույլ մասնակցութեան են ցույց տալիս սոցմրցակցութեանը: Ակումբները շատ դեպքերում չեն գործում, պատի թերթերը շատ թույլ են լուսաբանում մրցակցութեան ընթացքը, իսկ կարմիր անկյուններում համարյա թե վոյ մի աշխատանք չի տարվում: Արտադրական խմբակներում սոցմրցակցութեան հարցերը չեն քննվում, բանթղթակիցները քիչ նախաձեռնութեան են հայտնաբերում մասսաների հոկա արշավի գործում: Սոշոր թերութեան է նաև տեղերում ինժեներ-տեխնիկական սեկցիաների և առանձին ինժեներ-տեխնիկների թույլ մասնակցութեանը սոցմրցակցութեան մեջ: Ինժեներ-տեխնիկական աշխատավորները խորհուրդներ չեն տալիս տեխնիկական հարցերի վերաբերյալ, չեն աջակցում տեխնիկական գիտելիքների տարածմանը բանվորական մասսաների մեջ, չեն մասնակցում խորհրդատվութեաններին (КОНСУЛЬТАЦИЯ) ևն: Առանձին ճանապարհների վրա նույնիսկ կոմսոմոլը բավարար չափով ցույց չտվեց նախաձեռնութեան սոցմրցակցութեան անցկացնելու մեջ—թույլ էյին կազմակերպվում կոմյերիտական բրիգադները, ֆարգործուտի զպրոցները քիչ են ներս քաշվել մրցակցութեան մեջ ևն:

Չնայած ՀձԺԿ-ի և միութեան ԿԿ-ի շրջաբերական նամակին սոցմրցակցութեան նվաճումների համար վարձանակելու ֆոնդ ստեղծելու մասին, չեն բաշխել այդ ֆոնդը ուղեմասերին և առանձին արտադրական միավորներին: Վարձանակային գումարների բաշխման հապաղումը խանգարում էր մրցակցութեան կանոնավոր զարգացմանը տեղերում: Շատ ճանապարհների վրա չկա մրցակցութեան հետևանքների հաշվառք, իսկ ճանապարհների միջև փորձով փոխանակութեանն անբավարար է:

Սակայն թերութեանների հետ միաժամանակ անհրաժեշտ է նիշել և նվաճումները: Սոցմրցակցութեան շնորհիվ զգալի չափով մի շարք տեղերում նվազել են գործալիքները, բարձրացել է աշխատանքի արտադրականությունը, կրճատվել են շարժական կազմի պարապուրդները նորոգման մեջ, իջել է ինքնաձեռք: Այսպես, որինակ՝ Դոնեցկի յերկաթուղ. Իգյուսկի արհեստանոց-

ներում շոգեշարժների պարապուրդը վերականգնման նորոգման մեջ կրճատվել է 39 որից մինչև 34 որ: Հիվանդ շոգեշարժների տոկոսը ճանապարհի վրա 12.6-ից իջել է մինչև 10.6. Հյուսիս-կովկասյան տեղակայված շոգեշարժները արհեստանոցներում, վորտեղ առաջ վազոնը յերկաթի կողմաձքով (ОБШИВКА) ծածկելու համար աշխատում էր 6 մարդ 14 աշխատանքային ժամերի ընթացքում, այժմ աշխատում է 4 մարդ և 4 ժամ: Տոմսի ճանապարհի վրա լավացել է աշխատ. կարգապահությունը, նվազել է վազոնների պարապուրդը պայմանադրական (КОНВЕНЦИОННЫЙ) նորոգման մեջ 4.05 որից մինչև 3.9 որ: Ճանապարհի վրա գնացքների յերթեկերը չվացուցակով, վորպիսին առաջ կիսով չափ էր կիրառվում, այժմ իրազործվում է 90%-ով էն, էն:

Շատ ճանապարհների վրա սոցմրցակցությունն անցել է և անցնում է առանց Արտադրական Մասնաժողովների և Սորհրդակցությունների: Միայն յերեք ճանապարհ—Հարավային, Հյուսիս-կովկասյան և Հյուսիս-Արևմտյան—սոցմրցակցության աշխատանքն անց են կացրել Արտադրակ. Մասնաժողովների և Սորհրդակցությունների միջոցով: Այդ կազմակերպություններն անկուծությունը, վորպես մասսայական տնտեսական աշխատանք վարող մարմիններ: Հետագայում անհրաժեշտ է, վոր արտադրական յորհրդակցությունները և մրցակցությունը սերտ կապված լինեն իրար հետ:

Աւխուժացնել մասսայական տնտեսական աւխասանք

Սոսելով արտադրական մասնաժողովների աշխատանքի մասին, անհրաժեշտ է նիշել վոր նրանց հաճախում են միջին թվով ալյալ արտակոսն իջնում է մինչև 4—5: Արտադրական Սորհրդակցություններին մասքարային արտադրական յորհրդակցություններն Իրա փոխարեն համակտիվ են մասնակցում: Արտադր. Մասնաժողովները և Սորհրդակցությունները շատ առաջարկներ են հանում, վորոնց թիվն ամբողջ ցանցում հասգործվում: Արևմտյան ճանապարհի վրա, որինակ, 1,407 առաջարկից, վոր ների կողմից կյանքի մեջ կիրառվել է միայն 787, իսկ 720 առաջարկ թողնված է անպատասխան: Չարալկալյան ճանապարհի վրա ադմինիստրատիվ Մասսայական տնտեսական աշխատանքում մեծ թերություն է նակցությունը:

Անբավարար վիճակի մեջ է մնում մինչեվ այժմ գյուտարարյան գործրատները բավարար ուշադրություն չեն դարձնում գյուտարարներին: Գյուգձագրեր մշակելու, մողելներ պատրաստելու, արհեստանոցները տրամադրելու մտքով՝ տեխնիկական ոգնություն ադմինիստրացիան ցույ չե տալիս:

Ռացիոնալիզացիայի ֆոնդը ծախսվում է շատ անբավարար կերպով: Այսպես՝ 1927—28 թ. այդ ֆոնդի 1.750.000 ռուբլուց գյուտարարներին յարախուսելու համար ծախսվել է ընդամենը 235.752 ռուբլի:

Մասսայական տնտեսական աշխատանքն իրապես աշխուժացնելու նպատակով անհրաժեշտ է անցկացնել արտադրական յորհրդակցություններին յասըրացումը հերթափոխներում, համքարություններում, յամբերում, հաճախ կազմակերպել Արտ. Սորհ-թյունների ստուգատես էն: Միուծյան աշխատավորները պետք է առավել ուշադրություն դարձնեն մասսայական տրտեսական աշխատանքին և ձգտեն ամեն կերպ ամրապնդելու Արտ. Մասնաժողովների, Սորհրդակցությունների և ժամ. Կոսոր. Մասնաժողովների հեղինակությունը:

Լայն բանվորական մասսաների գիտակցության մեջ անհրաժեշտ է դարթեցնել այն միտքը, վոր հարկավոր է ժամանակից առաջ յեռ կանչել միուծյան աշխատավորին վոչ թե այն ժամանակ, յերբ նա յուր կենցաղում կազմալուծվել է, այլ և այն ժամանակ, յերբ նա չի կամենում համալսմբել մասսաները դժվարությունների հալթահարման համար, չի ուզում հասկանալ մեր առաջ հագամյա պլանով դրված յենդիրները:

Հարկավոր է ձգտել ալելի լայն ընդարձակելու սոցմրցակցությունը վոչ թե արհեստանոցների և քարշի բանվորների միջև, այլ և շոգեշարժային և գնացքային բրիգադներին, յերթեկերի բաժնի գործակալներին միջև էն: Շոգեշարժակալներին միջև հարկավոր է ուժեղացնել որինակելի բրիգադներին կազմակերպությունը, վորոնք ընդունակ կլինեն կիրառել յրենց ճանապարհների վրա այն փորձը, վոր արել են Կուրսկի ճանապարհի շոգեշարժակալները, հասցնելով գնացքի քաշը մինչև 2.000 տոննա: Շոգեշարժային և գնացքային բրիգադների միջև անհրաժեշտ է լայն կերպով ընդարձակել աշխատանքը գնացքների չվացուցակը ճշտությամբ կատարելու համար, ձգտել մեծացնելու անցուղիների (пробеги) արտադրականությունը, առավել չափով տնտեսել վառելիքը, լիովին լուծարել պատահարները, բարձրացնել աշխատ. կարգապահությունը էն:

Մոտավոր ժամանակում անհրաժեշտ է մանրագնին քննել շոգեշարժային բրիգադների վճարման սխտեմի փոփոխման հարցը, վորպեսզի, չիջեցնելով նրանց ստացած ոոճիկը, մտցնվի նրանց համար աշխատանքի այնպիսի վճարումն, վորն ամենից շատ կշահագրգռե շոգեշարժակալներին անցուղիների արտադրականությունն առավել չափով մեծացնելու մեջ:

Իրական կոնսոլի գրավել միլիոնավոր մասսաները

Անհրաժեշտ է պատշաճ բարձրության վրա գնել Արտադր. Մասնաժողովների և Սորհրդակցությունների վորոշումների յարագործման ստուգումը: Շատ հաճախ արհաշխատավորների զանգատներ են լսվում, թե «Շատուր մեզ չե բավականացնում, ստուգող չունենք»: Այդ զանգատներն անհիմն էն: Մեր բասը բաս մեծ է, նա կազմված է միուրյան անդամների միլիոնավոր մասսայից: Հարկավոր է միայն կարողանալ ներգրավել նրան յրագործման յրական ասուզման մեջ:

Միևնույն ժամանակ գործն այնպես պետք է դնել, վորպեսզի տնտեսավարներն իսկապես լինեն սոցիալիստական տնտեսության կազմակերպիչներ, վորպեսզի նրանք յրենց նախաձեռնությամբ միուծյան մարմինների առաջ բարձրացնեն տնտեսության այս կամ այն հարցերը, չսպասելով մինչև արհաշխատավորները կզան նրանց մոտ և կխնդրեն համապատասխան զեկուցումն անել: Ճանապարհների վերաստուգիչ և հրահանգչական ապարատները պետք է վերակազմեն յրենց աշխատանքը և ստուգեն վոչ թե այն, թե ինչպես են կիրառվում տեխնիկական շահագործման կանոնները, այլ և ինչպես է զարգանում գյուտարարությունը, ծախսվում ոացիոնալիզացիան:

ցիայի ֆոնդը, ինչպէս են իրականացնում ժամանակ. Կոնտրոլ. Մասնա-
ժողովները և Արտադրական Պորհրդակցութեանները առաջարկները, ինչ-
պէս են տնտեսվարները մասնակցում սոցմըցակցութեան ևն:

Լավ է, ի հարկէ, վոր Կենտրոնը և միութեանն ամբողջովին ակտիվ
կերպով մասնակցեցին տրանսպորտում վաստակը յերեւան հանելու և լու-
ծարելու մեջ: Բայց մեր խնդիրը նախ և առաջ կայանում է նրանում, վոր-
պէնզի ժամանակին կանխել վնասիչ պլանները յեվ դավադրությունները, այլ
ժոշ թե նրանում, վոր ինչպէս ասում են, կովից յետո բուռնցք ցույց տալ:
Իսկ կանխել վնասիչ գործողութեանները մենք կկարողանանք այն դեպ-
քում, յեթե իրոք տեղեկենք իսկական կոնտրոլ արտապորտի տնտեսութեան
բոլոր բնագավառներում յերկաթուղականների միլիոնավոր մասսայի կող-
մից, յեթե ժամանակին կազդարարենք յեղած վտանգների մասին և ժամա-
նակին կարծապանքենք նրանց:

Հին և նոր ինժեներների հիմնական մասսան անկասկած մեզ հետ է և կաշ-
խատե բանվորական դասակարգի հետ միահամուռ կերպով: Բայց ինժեներ-
տիվութեանը և տեխնիկական քննադատութեանը: Ինժեներ-տեխնիկական
լիորեն աշխուժացել է: Մնում է ցանկանալ նրան հաջողութեան աշխատան-
քի մեջ, վորպէսզի այդ չլինի միայն ուժգին մի ձգտում, այլ լինի սոցիա-
լիստական շինարարութեան գործում ինժեներ-տեխնիկական սեկցիայի ա-
մենակազմով մասնակցութեան նոր ուղի: Վրա փոխադրվելու սկիզբը:

Անհրաժեշտ է հաշի առնել վոշ թե մեր առաջ դրված ապագայի խըն-
դիրները, այլ և անցյալի թերութեանները: Հացահատիկների փոխադրու-
թեանները պատճառով, որինակ, մենք անցյալ տարի վորտեղ կայացրինք
կազմակերպելու տեղերում ժամանակ. Կոնտրոլ. Մասնաժողովներ, ստու-
գողական մասնաժողովներ խոշոր հանգույցներում ևն: Մի շարք տեղե-
րում, մասնավորապէս, Ուսկի ճանապարհի վրա, լուրջ աշխատանք է կա-
տարվել, բայց մի քանի տեղերում, նույնիսկ կարևոր ուղեամասերում, ինչ-
պէս Ուրալում, այդ վորտեղումները չեն կերտուել ինչպէս հարկ է նույնիսկ
դեկտեմբերին և հունվարին, այսինքն հացի փոխադրութեանների ամենա-
բարձր գարգացման մոմենտին: Մենք հենց այժմ պետք է ամբողջ միութե-
անում Կոնտր. Մասնաժողովներ, հաշի առնել անցյալ տարվա բացերը և
նախագծել գործնական միջոցառումներ վերացնելու այդ բացերը:

Միութեան բոլոր կազմակերպութեաններին անհրաժեշտ է նորից և
վոշ մեկ անգամ վերանայել պլանները և միջոցառումները, վոր արտապոր-
տի ուսցիտնալման են վերաբերում, բազմիցս ստուգել, թե ինչպէս են նրանք
իրականացնում իրոք, պարզել նրանք կյանքի մեջ անցկացնելը խանգա-
րող պատճառները և կենտրոնացնել գլխավոր ուշադրութեանը հիմնական
մոմենտների վրա՝ չափանների իրագործումը, շոգեշարժների և վագոնների
շրջանառութեան լավացումը, գնացքների յերթևեկը չվայուցակով, ուսյո-
նացումը, պայքարը ապրանքների կուտակման դեմ ևն:

Բացի դրանից, արհեստակերպութեաններն ամենայն մանրամասնու-
թեամբ պետք է ուսումնասիրեն, թե ինչպէս է ոգտագործվում բանույժը
ճանապարհների վրա, ձգտելով վորպէսզի ամենակարճ ժամանակի ընթաց-
քում բանույժը տա աշխատանքի ամենաբարձր արտադրականութեանը:
Յեկակետ ունենալով այդ հարկավոր և ստուգել հերթափոխային գնաց-
քային բրիգադների աշխատանքը, պարզել շոգեշարժների գզալի և ապար-

դուն կացուղիների պատճառները յետագարձի դեպքներում, կայարանքնե-
րում (переезд), ջուր, վառելիք վերցնելու ժամանակ ևն:

Տրանսպորտի առաջ դրված հիմնական տնտեսական խնդիրներն իրա-
գործելու համար հարկավոր է գրավել միութեան բոլոր կուլտիմնարկները,
ձգտելով, վորպէսզի այդ խնդիրներն արտացոլեն ակումբների, վագոն-աու-
դիտորիաների, կարմիր անկյունների և պատի թերթերի աուրյա աշխա-
տանքի մեջ: Կուլտաշխատանքի յերեկույթներ, կենդանի լրագիրներ, պլա-
կատներ, դիագրամներ ևն, պետք է ոգտագործվեն բանվորական լայն մաս-
սաների դասակարգային դասխարակուրյան յեվ անընդունակների ու հետ-
մնացների վրա ներգործելու համար:

Նրա հետ միասին մենք պետք է պնդենք այն, վոր և տնտեսավար-
ները սահմանեն կանոնավոր վերաբերմունք այն բարդ և դժվարին աշխա-
տանքին, վոր վարում են միութեան մարմինները բանվորական մասսանե-
րի դասակարգային դաստիարակութեան և նրանց՝ սոցմըցակցութեան մեջ
ներգրավելու բնագավառում: Իսկ միութեան մարմիններին հետևավարների
կողմից ցույց տված անկամոն վերաբերմունքի շտա փաստե կան: Տնտես-
վարները վոշ թե աղմինիստրատոր պետք է լինեն, այլ և սոցիալիստական
շինարարութեան կազմակերպիչներ: Տեղական արհեստակերպութեանները
հաճախ գանդատվում են, վոր նրանք ստիպված են լինում յերկար ժամա-
նակ խնդրել տնտեսավարներին այս կամ այն գեկուցումն անել տեղեկումում
կամ բանվորական ժողովներում: Յերբեմն ճանապ. վարչութեանները հրա-
ժարվում են ճանարհկոմիտեներին նախահաշիվներ, կոնտրոլային թվեր
մշակելու համար անհրաժեշտ նյութեր տալուց:

Հազվադեպ չեն աղմինիստրացիայի բյուրոկրատիկ վերաբերմունքի
դեպքեր՝ բանվորների այնպիսի աուրյա կարիքները բավարարելու, վորոնց
լուծման համար չեն պահանջվում վոշ գրամական միջոցներ, վոշ էլ մեծ
ջանքեր: Չնայած միութեան կազմակերպութեանների պահանջներին, աղ-
մինիստրատիվ-տեխնիկական անձնակազմը ձգձգում է նորմերի վերանայումը,
իսկ առանձին աղմինիստրատորները պոչականութեան են ցույց տալիս,
յերբ գործը վերաբերում է աշխատանքի կարգապահութեան և աշխատան.
արտադրականութեան բարձրացման: Մենք գիտենք փաստեր, յերբ առա-
ձին աղմինիստրատորները պաշտպանում են աշխատ. կարգապահութեանը
խախտելու համար արձակված բանվորներին: Հաճախ նկատվում է, վոր
տնտեսավարները չեն գնահատում հին վորակյալ բանվորներին, թույլ տա-
լով նրանց հեռացումը արտապորտից շտատների կրճատման պատճառով ևն:

Աշխատանքային կարգապահութեան բարձրացման հարցը չպետք է
վրիպի միութեան կազմակերպութեանների տեսողութեանից և միշտ պետք
է արտացոլի Արտ. Մասն. և Պորհր-ների ու ժամ. Կոնտր. Մասնաժողով-
ների աշխատանքում, լայն բանվորական ժողովներում ևն:

Նույնպէս անհրաժեշտ է ամենալուրջ ուշադրութեանը դարձնել արտա-
պորտում հալիտակումների և գողութեանների դեմ մղվող պայքարին:
Միութեան մարմինները պետք է պարզաբանեն յերկաթուղականների լայն
մասսաներին, վոր անհրաժեշտ է բարեխիղճ և վայելուչ վերաբերմունք ցույց
տալ ուղեորներին և կովել վերջինների նկատմամբ ցույց տված կոպտու-
թեան և ծաղրանքի դեպքերի դեմ: Միևնույն ժամանակ միջմիութեանական
կազմակերպութեանների հետ համաձայնութեամբ պետք է միջոցներ ձեռք
առնվեն, վորպէսզի բանվորները, վոր աշխատում են ժողովրդական արն-
տեսութեան մյուս ճյուղերում, հասկանան յերկաթուղային կանոններին
անպայման յենթարկվելու անհրաժեշտութեանը, վորպէսզի այսուհետև տե-

դի չունենան այնպիսի միջնադեպեր, ինչպես Գրիվնո կայարանում պատահած ինքնադատը:

Մենք պետք է միութեան աշխատանքը տնտեսութեան բնագավառում այնպես կազմակերպենք, վորպեսզի կարողանանք ողտազործել բանվորական մասսաների նախաձեռնութեանը և ստեղծենք պայմաններ նրա անդրազույն վերելքի համար: Անա բանվորական նախաձեռնութեան փայլուն արտահայտութեան—Լենինգրադի յերկաթուղական ընկ. Սլոբոդչիկովը կոչ է անում բոլոր բանվորներին ոգոստոսի վեցը դարձնել ինդուստրացման որպես հարկն է պատրաստվել այդ որվան, վորպեսզի ոգոստոսի վեցն իրանում, վոր յերկաթուղականները չեն մնա վերջին շարքերում: Եւրաթնուրյակներ հնարող յերկաթուղականները հաղանի Սորախրովոչնայա կայարանից առաջիններն արձագանքեցին ընկ. Սլոբոդչիկովի կոչին և դիմեցին բոլոր յերկաթուղականներին, առաջարկելով ոժտնդակել նրա նախաձեռնութեանը:

Կառավարչության սխեսմը վերակազմել համակերպելով նոր խնդիրներին

Անհրաժեշտ է գործնական վճիռ կայացնել քանակորում անընդհատ օգտաբ մեցնելու մասին: Այժմ արդեն տրանսպորտի աշխատավորներին 50—60% -ը աշխատում են անընդհատ: Բայց կան տնտեսութեան և այնպիսի ճյուղեր, վորոնք չեն անցել անընդհատականի, ավելին, դանդաղեցնում են անընդհատ աշխատող տրանսպորտի այլ ճյուղերը: Վերցնենք որինակի համար բեռնման և բեռնաթափման աշխատանքները: Կարելի չէ հենց այժմ հետաանոցներ վերակազմակերպումը և նրանց լիաբեռնումը թույլ կտան նաև այդտեղ կիրառել անընդհատ աշխատանքը: Այդ ի հարկե, մի փոքր բարդ բան է, հարկավոր կլինի կազմակերպչական մեծ աշխատանք կատարել, բայց վոչ մի դեպքում չի կարելի հրաժարվել արհեստանոցներում անընդհատականը մտցնելուց:

Տրանսպորտ կառավարելու ամբողջ սխեսմն անհրաժեշտ է հարմարեցնել մեք առաջ դրված նոր խնդիրներին: Քննելով այդ հարցը յերկաթուղ. ձուտակը, ինժեներ-տեխնիկական սեկցիան (ՅԻ ԻՏՍ) և Կենտկոմի տնտեսական կառավարչության սխեսմը տրանսպորտում: Բանը նրանումն է, վոր այժմ բաժիններն ու բաժանմունքներն իրարից անջատ են: Յերթեկի բաժանմունքը մի միավոր է, քարշի ուղեմասը՝ մի ուրիշ, ուղիի ուղեմասը մի ինչ-վոր յերրորդ միավոր: Բոլոր այդ ազմիխստարատիվ-տնտեսական միավորներն իրար հետ կապված չեն, վորի հետևանքով ստեղծվում է նրանց միջև անջատումն և համարակալութեան: Այդ բոլոր միավորներն աշխատում են տեխնիկական շահագործման հիմնավորը կանոններով, վորոնցից մի շարքը վաղուց ժամանակ է վերացնել: Կառավարելու սխեսմը վերակազմելիս յենթադրվում է պարզեցնել տեխնիկական սպասների կառուցվածքը: Կատեղծվեն ընդամենը յերկու-յերեք բաժին. շահագործման խոշորացրած բաժին և նորոգման բաժին, վորը կմիավորի քարշի, կապի և ուղիի նորոգումը: Ինչ վերաբերում է ընթացիկ և նախազգուշական նորոգումներին, դրանք կլինեն շահագործման բաժնի ձեռքում: Այդպիսի վերակազմա-

կերպումն անպայման ուղիղ է: Այնուհետև յենթադրվում է ճանապարհները ռալոնների բաժանել, վորոնց գլուխ կանգնած կլինեն պետեր: Առաջին հերթին ռալոնացման սկզբունքով կմիավորվեն ճանապարհներն այնտեղ, վորտեղ կա 2—3 կառավարչութեան: Այժմ, որինակ՝ մի ընդհանուր կառավարչութեան ներքո միավորվում են Հյուսիս-Արևմտյան և Հոկտեմբերյան ճանապարհները: Ռալոնացման սկզբունքը գործնական կիրառում կատանա և այլ տեղերում: Այսպես, նախազգծված է հոկտեմբերի մեկից միավորել Կիև-Վորոնեժի, Սիզրան-Վյազեմի և Արևմտյան ճանապարհները:

Վերջնական հաշվով յերկաթուղային տրանսպորտի կառավարչութեան հորինվածքը (структура) կլինի այսպես— ՀձԺԿ, շրջանային կենտրոններ և ռալոնական՝ պարզեցրած ու միավորված բաժիններով: Հետևանքում ճանապ. վարչութեաններն ավելի մոտ կլինեն տեղերին և կկարողանան ավելի նախաձեռնութեան և ինքնազործունեութեան յերևան հանել: Դա մեզ հնարավորություն կտա ջոկել վարչության աշխատավորների համապատասխան կարգեր, մեծացնելով սրանց մեջ բանվորական յեվ կոմունիստական շերտավորումը:

Նախաձեռնող լինենք փաղափական կամպանիաներում:

Մեր միութեան բոլոր միջոցառումները պետք է ուղղված լինեն բանվորական մասսաների դասակարգային ինքնագիտակցության յեվ դասակարգային-փաղափական դաստիարակության ուժեղացման վրա: Միութեան խնդիրն է՝ պատրաստել սոցիալիզմի կառուցող նոր ու նոր կարգեր: Նրա ուղղակի պարտականութեանն է նախաձեռնող լինել բոլոր քաղաքական կամպանիաներում, վոր հետաքրքրում են խորհրդային հասարակականութեանը: Յերկաթու ունենալով այդ հիմնական գիծը, Կենտկոմը, նրա նախագահութեանը և միութեան տեղական կազմակերպութեանները մասնակցել են մի շարք քաղաքական կամպանիաներին: Այլ կերպ չէր ել կարող լինել քանի վոր մենք մի բույս անգամ մոտանալ չենք կարող, վոր արհմիութեանները հանդիսանում են հիմնական ուժաւ փոկը (приводной ремень) կոմունիստական կուսակցությանից դեպի բանվորական յայն մասսաներ յեվ խորհրդային իշխանության շղթան:

Հաշվետու ժամանակամիջոցում մենք ունեցել ենք քաղաքական շատ կամպանիաներ: Նրանցից կարևորագույնն են—խորհրդների վերընտրութեանները, սերմանման, հացամթերման, հացի փոխադրութեան, խնայողութեան յերկշաբաթնյակի, ինդուստրացման փոխառութեանը բաժանորդագրվելու, յերկրի պաշտպանունակութեանն ամրապնդելու և կամպանիաներ: Բոլոր այդ կամպանիաներում միութեան Կենտկոմը ընդունել է անմիջապես մասնակցություն: Նախազահութեան անգամները, Կենտկոմի հրահանգիչները և աշխատավորներն ստուգում էին տեղերում, թե ինչպես են անցկացնում այդ կամպանիաները, և հարկավոր է ասել, վոր շատ դեպքերում մենք դեռ չենք հանդիսանում իսկական նախաձեռնողներ քաղաքական կամպանիաներն անցկացնելիս և վոր մեզանում դեռ ելի կան աշխատողներ, վորոնք ստուգում են համարակալութեամբ և տրեղ-յունիտական տրամադրութեաններով:

Դառնանք այն բանին, թե ինչ է արել միութեանը խորհրդների վերընտրութեանների ժամանակ: Յեղած տվյալների համաձայն խորհրդների վերընտրութեանն՝ ի հարցը մի քանի անգամ դրվել է ճանարկումիտենների և ուղեմարհկոմիտեների նախագահութեան նիստում, իսկ առանձին ճանապարհների վրա նա քննվել է նաև այդ կազմակերպութեանների պլե-

նումներում: Տեղեկանքի գերակշռող մեծամասնութիւնը մեծ ուշադրութիւն է հատկացրել այդ հարցին, քննելով այդ յուր նխատրում, ակտիվի, պատվիրակների և միութեան անդամների ընդլայնած ժողովներում: Բացի ների ներկայացուցիչներին և լսել են նրանց զեկուցումները խորհրդների ճանապարհից ստացած տվյալների համաձայն միութեան մարմինները 4-րդ են ուղարկել 312 ընտրովի և պատասխանատու աշխատավոր նախընտրական կամպանիան զեկավարելու համար:

Նախընտրական յեվ ընտրական ժողովներն անցնում էին մեծ վոզելորում: Իսկ նրանց հանձնարումը տեսնւում էր 72 սինդիկ 93, տկոս: Առանմասնակցութիւն ընտրութեաններում (Տոմսիկ յերկաթուղ. Կրասնոյարսկի կաթուղ. վրա): Յեղել են և ժողովների խորում: 15 ճանապարհից ստացած տեղեկութիւններով խզվել է 89 ժողով: Ընտրակոմիտեները բացատրում են խզումը մասամբ նրանով, վոր արեկազմակերպութիւնները ծանրաժողովներին: Ակումբները և կարմիր անկոններն իրական ոգնութիւն են ցույց տվել կամպանիաներին: Սյուպես 16 ճանապարհների տվյալներով այդ կուլտիմնարկներն անց են կացրել 4.678 զրույց, դասախոսութիւն և մի-վերնարութիւններին: Բայց և միևնույն ժամանակ մի շարք ակումբներ և կարմիր անկոններ չեն կարողացել ինչպես հարկն է սպասարկել այդ կարողութեան քաղաքական կամպանիան:

Միութեան մարմինները յեվ անդամակցական մասսան գյուղին գործնական սգնութիւն ցույց տվեցին գյուղխորհուրդների վերընտրութեաններին ժամանակ: Նրանք ուղարկում էին բազմաթիւ բանվորական բրիգադներ գյուղերը, կազմակերպում էին մրցումներ և կանչել վերընտրութեանների լավագույն արդյունքներ ստանալու համար են: Ուկրաինայի ճանապարհների վրա ան-զի յեն ունեցել բանվորների մասսայական եկսիուրսիաներ գյուղերը, վորն ապացուցեց գյուղի և քաղաքի միջև կապի իրականացումն: Սյուպիսի եկս-կուրսիաներ յեղան 314 և սպասարկվեցին մինչև 700 գյուղ: Միութեան մարմինները և անդամները զգալի դրամական ոգնութիւն ցույց տվեցին գյուղին, բացառք կատարելով աշխատավարձից, կազմակերպեցին շարաթ-նորյակներ և կիրականորյակներ և դրանից ստացած փողերով պահում էին գյուղերն ուղարկած բրիգադները, նպարակում էին խրճիթ-ընթերցարան-ներին զբաղանութիւն, գնում էին մեքենաներ և 9 ճանապարհի վրա, որինակ, միութեան մարմիններն այդպիսով հատկացրին մինչև 20.000 ռուբլի:

Մոշոր նշանակութիւն գյուղխորհուրդների վերընտրութեանների ժամանակ ունեցան բանվորական բրիգադները, 17 ճանապարհների տվյալն-րով 3.600 բանվոր արտադրութեանից գործուղարկվեցին գյուղերը, վորտեղ նրանք մնացին մի շարաթից մինչև մի ամիս: Բայց բրիգադները աշխա-տանքում կային և բացել: Յերբեմն գյուղերը մեկնած բանվորները կտըր-վում էին նրանց ուղարկած կազմակերպութեաններին, չեյին տեղեկաց-նում միութեան մասսան իրենց աշխատանքի, յեղած դժվարութեաններ և գյուղացիների արամադրութեանների մասին:

Դրա հետ միասին, պետք է նիշել, վոր մի շարք տեղական կազմակեր-պութեաններ բայց յեվ այնպես բույլ մասնակցութիւն են ցույց տվել նախըն-

տական կամպանիային, համարելով, վոր «այդ կամպանիան մեր չե, այլ ստաբիլն է»: Ինքնըստինքյան հասկանալի յե, վոր նման տեսակետը շատ լավ է բնորոշում այդ արեկազմակերպութեանների արհաւիրասավորների փա-զանական յեսամնացութեանը:

Կամպանիայի խոշոր բացերին պետք է վերադրել նաև այն, վոր կա-նայք բավականին թույլ են ներգրավվել խորհրդների վերընտրութեանների մեջ:

Ոգնեմք գյուղի սոցիալիստական վերակառուցմանը

Կոմկուսի կողմից առաջադրած գյուղի սոցիալիստական վերակառուց-ման խնդիրները պահանջում են միութեաններին, վորպեսզի նրանք արմա-տապես փոխեն իրենց աշխատանքը գյուղում և ամենակտիվ կերպով մաս-նակցեն այդ վերակառուցման մեջ: Միութեանները պարտավոր են լայն բանվորական մասսաների գիտակցութեանը դարձնել այն բանի վրա, վոր անհրաժեշտ է վնականապես փոխել գյուղացնեստութիւնը կոլեկտիվացման յեվ մասսայական կոոպերացման հիման վրա:

Կուսակցութեան և արեմիութեաններում կան մի շարք ընկերներ, վո-րոնք չեն հասկանում մեր յերկրում տեղի ունեցող դասակարգային տեղա-շարժման նշանակութեանը: Նահանջելով դժվարութեանների առաջ, նրանք հնարում են անկանոն, վոր բոլշևիկական և վոր Լենինյան թեորիաներ, վոր նման են թեորիաներին «սոցիալիզմի մեջ կուլակի իսողող ձուլվելը», «գյու-ղացիութեանն անընդհատ զիջումներ անել», չնկատելով, վոր վերջին հաշ-վում նման գիջումներից կշահե միայն կուլակը: Մենք պե՛տք ենք ամենայն վրն-ուսականութեամբ դեմ ձգեմք այդ վնասակար յեվ վնասակար թեորիաները յեվ մեր տեղող գործնական աշխատանքի մեջ յեղակե՛ս ունեման հաստատուն Լե-նինյան գիծը, վորն ասում է, յե դասակարգային բեմաման կարելի յե հաղ-րանաւել միմիայն անողով դասակարգային կոլլում, մարիլիզացիայի յե՛նարակե-լով նրա դեմ պրոլետարիատի, գյուղացիութեան յեվ բաւարակների չնվար-միջակ-ների խավերի բոլոր ույծերը:

Նրանք, վորոնք այժմ առաջարկում են դանդաղացնել գյուղատնտե-սութեան ինդուստրացման տեմպը և ասում են, թե մենք ծուկ ենք ձուլը կուլակի անդադույն գարգացման հարցում: Մենք պետք է միանգամ ընդմիշտ յուժենք հարցը, թե ով է առաջնորդ լինելու գյուղում՝ կուլակը թե բան-վորական դասակարգը, վոր իշխում է մեր յերկրում, ստեղծել է պրոլետա-րիատի դիկտատուրա և սահմանել է քաղաքի պրոլետարիների միութեանը գյուղացիութեան չքավոր-միջակ մասի հետ: Ինքնըստինքյան հասկանալի յե, վոր մի վճիռ կարող է լինել—առաջնորդողը գյուղում պետք է լինի բանվորական դասակարգը:

Գյուղի զեկավարութեանը պրոլետարիատի ձեռքում ամրապնդելու հա-մար անհրաժեշտ է կուլակների տնտեսութեաններին հակադրել նոր, կու-լեկտիվ տնտեսութեաններ, կառուցված սոցիալիստական հիմունքով: Մենք պետք է վերցնենք ամենավճուկան և համարձակ կուրս ստեղծելու կոլլեկ-տիվ տնտեսութեաններ, կազմակերպելու հողի ոգտագործումն արտելային սկզբունքներով իբրև պարզ և ավելի բարդ ընկերութեաններ, կոմմունաներ և գյուղատնտեսական արտելներ, վորոնք զբաղվում են հողի միահամուռ մշակմամբ և ներս քաշել չքավորներին ու միջակներին մասսայական կո-

ուպերացման ու կոնարակտացիայի մեջ: Այդ կուրսն ավելի ուղիղ է, վերստին
նեկն նա բույլ է ցալիս մեզ վերջնականապես լուծարե. կուլակի ազդեցու-
թյունը գյուղում յեվ ասնում է մեզ դեպի սոցիալիզմը, քանի վոր առանց
գյուղատնտեսութունը վերակառուցելու մենք սոցիալիզմ կառուցել չենք
կարող:

Շատ կուլեկտիվ ու խորհրդային տնտեսութուններ, կոմունաներ, վո-
րանք կազմակերպվել են դժվար պայմաններում, այժմ արդեն ծառայում են
խրե նմուշ գյուղացիության խոշոր մասսաների համար, վորը տեսնում է,
թե ինչպես կուլեկտիվացման և կոոպերացման հետեանքում բարձրանում է
արտերի բերքը, լավանում է կոլտնտեսութունների մասնակիցների նյու-
թական և կուլտուրական դրսութունը, կրճատվում է աշխատանքի որը, ա-
վելանում է շատ է մտնում շուկա ապրանքային վաճառելի հացը են:

Արհմիութունները վոչ մի իրավունք չունեն այդ մասսայական շարժ-
ման պոչում քաբը գալ: Նրանք պետք է իսկապես դառնան յեքստվ դեպի
գյուղը, վճռականապես աջակցեն գյուղատնտեսութան վերակառուցմանը
կուլեկտիվ հիմունքներով և ամեն կերպ ամրացնեն պրոլետարիատի կապը
գյուղի չքավոր-միջակ բնակչութան հետ արտադրական հարարերութուն-
ների հիման վրա:

Միութայն խնդիրն է ուժեղացնել պրոլետարական ազդեցությունը գյուղում

Մեր միությունը մի շարք պայմանների հիման վրա առանձնապես
մտ է օժիվում գյուղացիութայն հետ: Յերկաթուղիները կարում են լայնա-
տարած գյուղացիական ուսյունները, գյուղական բնակչութան խոշոր կաղ-
րեր տարեցտարի գալիս են տրանսպորտ, ստանալով այնտեղ աշխատանք:
Վերջապես տանյակ հազարներով յերկաթուղականներ ապրում են գյուղում
կամ այս կամ այն կերպ կապված են գյուղի հետ: Մենք պետք է ձգտենք,
վորպեսզի գյուղում բնակվող կամ գյուղատնտեսութան հետ կապված միու-
թյան անդամները, նաև գյուղից մեզ մոտ արտադրությունն յեկող նոր կաղ-
րերը լինեն իսկական նախաձեռնողներ գյուղատնտեսութան վերակառուցման
գործում:

Իժբախտաբար, մի շարք փաստեր վկայում են այն, վոր միության
շատ անդամներ չեն հոսկանում, թե ինչ պատասխանատու և կարեոր դեր
են ընկել նրանց: Մենք գիտենք դեպքեր, յերը յերկաթուղականները փոխա-
նակ ամեն կերպ աջակցելու գյուղատնտեսութան կուլեկտիվացմանը, ազի-
տացիա յեն մղում հողի ոգտադործման կուլեկտիվ ձեեր մտցնելու դեմ: Ո-
րինակ կարելի յե բերել Մարմիժակի գավառի Մասլովկա գյուղում բնակ-
վող յերկաթուղականներին, վորոնք զբաղվում էյին հակակուլեկտիվ պրո-
պագանդով: Նման յերևույթներ նկատվում էյին և այլ տեղերում:

Միության կազմակերպությունների աշխատանքը գյուղում դեռ ելի
չե հասել այն չափերի, վոր նա պետք է ունեա: Բայց և այնպես չի կարելի
ժխտել մի շարք առկա դրական մոմենտները: Շատ արհկազմակերպություն-
ներ գյուղերում արդեն կազմակերպել են կարմիր անկյուններ, բացել են
խրճիթ-ընթերցարաններ, նպարակել են նրանց գրականություն են: Մա-
նավանդ շատ են սպասարկում շրջակա գյուղական բնակչությանը վադոն-
ակումբները, վորոնք գյուղական բնակչության միջև տարվող աշխատանքի
հետ միաժամանակ ոգնում են գյուղում բնակվող միության անդամներին
չքավորների կազմակերպության գործում:

Բայց միության ամբողջ գործունեությունը գյուղում մինչև կուսակ-
ցության կենտկոմի նոյեմբերյան պլենումը զլխավորապես կրել է կուլտու-
րական բնույթ, իսկ շատ արհկազմակերպություններ այդ աշխատանքը հա-
մարել են յերկրորդական: Այդ պլենումից յետո միայն միության աշխա-
տանքը գյուղում աշխուժացավ, մասնավանդ զարգանալով վերջին սերման-
ման կամպանիայի ժամանակ:

Ի զարգացումն ԱՄՀԿՆ գերեկտիվի՝ միության կենտկոմը հրապար-
կեց զիմուքն բոլոր արհկազմակերպություններին, ցույց տալով, թե ինչում
պետք է արտահայտվի սերմանման կամպանիայում նրանց մասնակցու-
թյունը: Այդ նամակում զլխավոր ուշադրությունը դարձրած եր այն բանի
վրա, վոր անհրաժեշտ է լայն կերպով ընդարձակել ագիտ-պրոպագանդական
աշխատանքը և համախմբել միութենական մասսայի հասարակական կար-
ծիքը կամպանիայի շուրջը: Արհկազմակերպություններին առաջարկված եր
ժողովրդականացնել բանվորների և գյուղական բնակչության միջև ՀԿԿ(բ)
կենտկոմի նոյեմբերյան պլենումի վորոշումները և որենքը սերմանման մա-
կարակի ընդլայնման մասին: Բացի դրանից՝ կոչ եր արված միության
մարմիններին ցույց տալ կամպանիային հնարավորին չափ նյութական ոգ-
նություն, ուղարկելով գյուղերը նորոգման բրիգադներ, կազմակերպելով
կոլտնտեսություններ, նպարակելով գյուղացիներին գյուղատնտեսական ին-
վենտար են:

Հարկավոր է նիշել, վոր միության կազմակերպությունները, սկսած ձան-
արհկոմիսեկներից մինչև սեղկոմներ մեծ ուշադրութայն վերաբերվեցին կեն-
կոմի դիտեկտիվներին, վորոնք քննության առնվեցին արհմարմինների ճա-
նապարհային, ուղեմասային և հանգուցային խորհրդակցություններում,
պլենումներում և նիստերում: Շատ կազմակերպություններ նշանակեցին պա-
տասխանատու աշխատավորներ, վորոնք մեկնեցին գյուղերը ղեկավարելու
սերմանման կամպանիան: Միության մարմինները ցույց տվեցին նույնպես
զգալի նյութական ոժանգակություն այդ կամպանիային: Որինակ՝ յերկա-
թուղ. կենտկոմի Մոսկվայի բյուրոն յուր միջոցներից հասկացրեց 2.000
րուբլի, Մ. — կուրակի ճանարհկոմիտեն — 1.800 րուբլի, Հյուսիս-Արևմտյան
ճանարհկոմիտեն — 1.380 ր. են: Մուրմանսկի ճանարհկոմիտեն հանձնեց
խորհրդ. տնտեսություններին և մեքենայական ընկերություններին 1.911
րուբլու գյուղատնտեսական ինվենտար:

Սակայն, վոչ ամենուրեք միության կազմակերպությունները ժամանա-
կին սկսեցին գործը: Մի քանի ուղեմասերում արհկազմակերպությունները
դանդաղում էյին կամպանիային աջակցելու գործում: Առանձին դեպքերում
կազմակերպությունները տալիս էյին ընդհանուր և վոչ կոնկրետ ցուցում-
ներ: Որինակ՝ Հարավային յերկաթուղու ճանարհկոմիտեն, կենտկոմից նա-
մակ ստանալուց յերեք շաբաթ յետո, տեղերին ցուցումն տվեց, վորով ա-
ռաջարկվում եր ղեկավարվել կենտկոմի գերեկտիվներով, ավելացնելով իր
կողմից միայն մի ֆրազ «ճանարհկոմիտեն համարում է, վոր ուղեմարհ-
կոմիտենները և տեղկոմներն ամենաակտիվ մասնակցությունը ցույց կտան
սերմանման կամպանիան անցկացելու մեջ»:

Ամրապնդենք բանվորների յեվ աշխատավոր գյուղացիութայն միությունը

Անդամակցական լայն մասսաները լրջորեն հասկացել են կամպանիայի
նշանակությունը: Տեղերը հնարավորին չափ ոգնություն էյին ցույց տալիս

կողմնատեսութուններին, յերբեմն ստեղծում էին նոր կողմնատեսութուններ, նպարակում էին նրանց գյուղատնտեսական ինվինտար, գնում էին նրանց համար տրակտորներ ևն: Արհեստանոցներում, ղեկոններում, հանգույցներում, կետերում և գծի տեղիոններում մեծ վոզեորությամբ էին անցնում ընդհանուր և խմբակային ժողովները, ուղարկվում էին բանվորական բրիգադներ գյուղերը, ստեղծվում էին շարժական և կայուն արհեստանոցներ, կազմակերպվում էին շարժանորդակներ, աշխատավարձից վորոշ գումարներ հատկացնվում էին ինվինտար և մեքենաներ գնելուն ևն: Մ.—Կազան-խատավարձից հատկացրին տրակտոր գնելուն և միավորեցին մի կողմնատեսության մեջ Չաբարովկա գյուղի չբավորությունը: Վլադիվոստոկ, Ն.—Ուսսուրիյակի, Վյադենսկի, Բուկարևո, Ոբլուչիե կայարանների բանվորներն Ուսսուրիյակի ճանապարհի վրա սերմանման կամպանիայի համար իրենց աշխատավարձին կեսից մինչև մի տոկոս բացառք կատարեցին: Հոկտեմբերկու ժամ: Վորոնեժի շոքեշարժանորդման գործարանը արտաժամյա աշխատեց յեր-նորոգման գործարանը և Վորոնեժ 1-ին կայարանի ղեկոն աշխատավարձից ստացված տոկոսային բացառքով գնեցին գյուղի համար տրիկերներ: Մուր-մի որվա աշխատավարձ հատկացրին: Լենինգրադում բացառքները կազմեցին 2.000 ռուբլի, Չվանկա կայարանում—3.000 ռ.: Պետրոզավոդսկում—2.000 ռ.: Ալմա-Աթա կայարանում կերակրողակից ստացված միջոցներով ձեռք բերվեց տրակտոր և ստեղծվեց կողմնատեսություն:

Առանձնապես մեծ աշխատանք գուղում կանաչանիայի ժամանակ անցկացրին բանվորական բրիգադները: Վոչ Միվ տեղեկութունների համաձայն 20 ճանապարհից գյուղերն ուղարկված են յեղել 450 բանվորական բրիգադից ավելի, վորոնք կազմակերպեցին 68 կայուն արհեստանոց և շարժական արհեստանոց, վորոնք նպարակված են անհրաժեշտ նյութերով ու գործիքներով: Բրիգադները նորոգեցին հազարավոր գյուղատնտեսական մեքենաներ, ստեղծեցին մի շարք կողմնատեսություններ ևն:

Ակումբները և կարմիր անկյունները հայտնի մասնակցություն ունեցան կամպանիայում, ընդարձակելով ազիտացիոն-պրոպագանդական աշխատանքը: Մակայն, մի շարք կուլ սիսկուարիներ յեղան պատճառ բարձրության վրա յեղ չխառնազան, ինչպես հարկն և սպասարկել կամպանիան կուլտուրային և միջոցառումներով: Յերկաթուղ. կենտկոմի Մոսկվայի բյուրոն հավաստեց, վոր Մոսկվայի ակումբներն ու կարմիր անկյուններն ամենա-ստեղծագործ, վորպիսին և կուլտուրատրովի անվան ակումբը, կամպանիային մասնակցելու յուր ամբողջ աշխատանքը սահմանափակեց պլակատներ և լուրերով:

Անհրաժեշտ և ուրախալի յերևույթ համարել այն, վոր բանվոր յերբ-տասարգությունն ակտիվ կերպով ողնեց զարնանացանին, ուղարկելով գյուղերը յուր նորոգման և ազիտացիոն բրիգադները: Յերիտները չափազանց շատ ներկայացուցիչներ մասնակցում էին նաև ընդհանուր բանվորական բրիգադներում:

Յույց սանկ մե Բնդաբական գիսակցությունը

Այժմ սկսվում է նոր հացամթերման կամպանիան, ժամանակ և պատ-րաստվել նաև աշնանացանին: Տուլայի և Մոսկվայի յերկաթուղականներն

արդեն ղեմեցին բոլոր տրանսպորտականներին և բանվորներին, կոչ անելով գյուղերն ուղարկել բրիգադներ, բազկացած այնպիսի աշխատավորներից, վորոնք կկարողանան գյուղացիներին պարզաբանել այն հիմնական խնդիր-ները, վոր դրված են բանվորական դասակարգի առաջգյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման բնագավառում: Յերկաթուղականները սրտանց պետք է աջակցեն Տուլայի և Մոսկվայի բանվորների նախաձեռ-նությանը: Մենք պե՛տ է ավելի յեղ ակտիվ մասնակցություն ցույց տանք, քան անցյալ տարի յեր, հացամթերումներին յեղ անենք մեզանից կախված ամեն ինչը, վորպեսզի գյուղացիությունը ժամանակին հանձնի հացը, իսկ տրակտ-պորը պատրաստ լինի հացի բեռները փոխադրելուն:

Հաշվետու ժամանակամիջոցում յերկաթուղականները ՄեշԿ ամբողջ բանվորական դասակարգի հետ միասին մասնակցեցին և ուրիշ լուրջ կամ-պանիային—ինդուստրիալ-փոխառության բաժանորդագրմանը: Ի պատիվ մեռ միության անդամներին հարկավոր է ընդգծել, վոր տրակտորակները օվեցին հաջողությամբ դասակարգային հասունության կենտրոնը: Ինդուս-տրիալ-փոխառությանը յերկաթուղականները բաժանորդագրվեցին ընդամենը 13.862 հազար ռուբլու: Յերկաթուղ փոխառությանը բաժա-նորդագրվեց մշտական շտաբի 91.67 տոկոսը, ըստ վորում ընդամենը ձեռք բերվեց 52.7 միլիոն ռուբլու ռբլիզացիա (խաղատում), վոր կազմում է ամ-նական աշխատավարձի 83.83 տոկոսը:

Անհրաժեշտ է անընդհատ որեցոր պարզաբանել մեր միության ան-գամներին, վոր փոխառության որիցացիաները հարկավոր է ձեռնում պահել յեղ բաց չբողմել միևնչեղ ժակեքս, վորպեսզի չթուլանա վարկի այն խոշոր գումարը, վոր աշխատավորները ավել են իրենց բանվորական պետությանը: Հարկավոր է ամեն կերպ ոժանդակել կոմկուսի Մոսկվայի կոմիտեյի քար-տուղար ընկ. Բաուժանի ղեմուժը բանվորներին—մոտ ժամանակում ընդար-ձակել մեցությունը որիցացիաների կոլեկտիվ պահման համար:

Հետագայում մեր միության բոլոր կազմակերպությունները պետք է ամենաակտիվ և անմիջական մասնակցությունը ցույց տան բոլոր Բաղաբա-կան կամպանիաներում և, հաշվի առնելով անցյալում յեղած թերություն-ները ձգտել, վորպեսզի յերկաթուղականները միշտ լինեն մարտիկների ա-ռաջին շարքերում՝ հասարակական—քաղաքական կյանքի և կենցաղի նոր ձևերի համար: Մասնավորապես, անհրաժեշտ է ընդարձակել ամենալայն պրոպագանդը և պատրաստությունը ոգոստոսի մեկի որվա համար, յերբ ամբողջ աշխարհի աշխատավորությունը կկազմակերպի ղեմոնստրացիա (ցու-ցարարություն) իմպերիալիստական կոնիմբեր պատրաստելու գեմ:

Չափազանց կարևոր հարց, վոր կա որակագում, հանդիսանում է խո-հրդային ապարատի գտումը: Տրանսպորտում քիչ թե շատ գումար արդեն ան-ցավ, բայց տրանսպորտի աշխատավորների անձնակազմի հիմնական ստուգու-մը փոխանցված է 1930 թ. համար: Մակայն զա չե նշանակում, վոր յերկաթու-ղականները պետք է սպասեն մինչև հաջորդ տարին: Մենք պարտավոր ենք ամենաակտիվ մասնակցությունը ցույց տալ այն հիմնարկների և կազմա-կերպությունների ապարատի գտմանը, վորոնք գումարն անցնում են այս տարի: Մենք պետք է այդ հիմնարկների ապարատի մեջ առաջվորենք մեր կազմերը և միևնույն ժամանակ ամենայն մանրազննությամբ պատրաստ-վենք ապարատի գտմանը յերկաթուղիների վրա:

Արտադրությունից բանվորների առաջվորումը—առաջնակարգ խնդիր

Չոման պատճառով արտադրությունից բանվորների առաջվորման հարցը բացառապես մեծ լիվ կառնիոր նշանակություն ունի: Այդ առթիվ յեղել են չափազանց արժեքավոր և մանրամասն պարզաբանումներ, բանաձևեր և ցուցումներ: Միութայն Կենտկոմի III պլենումը ս. տ. փետրվարին ավելորդ անգամ ցույց տվեց, վոր առաջվորումը միութայն կարևորագույն խնդիրն է: Բայց, չնայած դրան, առաջվորումը մեղանում անբարենաշնող և անցնում: Ծանապարհների վրա չկա առաջվորվածների ճշգրիտ հաշվառք, շատ արհաշխատավորներ մինչև այժմ խառնում են առաջվորումը տեղափելով և պատրաստելով և պատշաճ ոգնութունը չեն մատուցում առաջվորվածներին:

18 ծանարհկոմիտեներից ստացած վոչ լրիվ տվյալները համաձայն 1926—27 թ. տնտեսական, խորհրդային, կոոպերատիվային և այլ աշխատեններում—1.359 մարդ: 1928 թվին 11 ծանապարհի տվյալները համաձայն առաջվորված և արդեն 2.778 մարդ, նրանցից ուղեմարհկոմիտեներում—53% տեղկոմներում—40% և ծանարհկոմիտեներում—70%: Հետևապես, հիմնականում առաջվորումը զարկա և ցածր: Սակայն, մենք դեռ չենք կարողացել հասնել այն բանին, վորպեսզի կարողանանք առաջվորել հաշվապես արտադրութունից:

Ընտրովի տվյալներով 8 ծանապարհից յերևում է, վոր առաջվորվածների 79% աշխատում է տրանսպորտում, 21% նրանից գուրա: Այդ 8 ճանատ. կազմում, 22% առաջվորված և քարշի, ուղիի ուղեմասերի, շահարով և 4.5% վարում են բաժինների պետերի, վարչութայն անդամների և այլ պաշտոններ:

Մեր միութայնը պետք է ուսանձնապես լավ պատրաստովի տրանսպորտի ապարատի դոման համար, ժամանակին առաջվորեն արտադրութայնից լավագույն բանվորներին և նախորդ նախապծի թե ինչ աշխատանքի կուղարկվեն նրանք:

Ֆերկաթուղ. Կենտկոմի Մոսկվայի բյուրոն և Մոսկվայի հանգույցի արհաշխատավորների արդեն լուրջ աշխատանք են կատարել ծանապ. վարչութայնների բանվորացնելու նպատակով: Նրանք նախապծել են 200 բանվոր-արտադրողների առաջվորում, վորոնք կվարեն պատասխանատու և դեպարատում: Կենտկոմը վճռել է կիրառել միութայն Մոսկվայի կազմակերպութայն փորձը ծանապարհների ամբողջ ցանցում և վորոշեց առաջվորական շերտավորումն ավելացնելու համար կառավորվեն հազարավոր բանվորներ: Այդ բանվորների առաջվորումը պետք է անցնի այնպես, վորպեսզի կամպանիան կրի իսկական մասսայական բնույթ և հենց սկզբից անցնի լայն բանվորական ժողովների միջով:

Սակայն բոլոր այդ միջոցառումները վոչ այլ ինչ են, յեթե վոչ մեր առաջվորման աշխատանքի մեջ առաջին ցնցումները: 16-րդ կուսկոնֆերանսը

պարտավորեցրեց արհմարմիններին մանրագննությամբ կատարել առաջվորվածների ընտրանքը (подбор), նպատակ ունենալով տալ խորհրդային ապարատին այնպիսի բանվորներ, վորոնք իրոք պատրաստ և ընդունակ կլինեն կովել բյուրեղրատիզմի դեմ: Ուստի միութայն մարմինները պետք է լայն բանվորական մասսաները գրավեն ամենասկսիվ մասնակցութայն առաջվորվածների թեկնածուների ընտրանքի մեջ և առաջվորվածներ տան վոչ թե «աշխատանքի համար ընդհանրապես», այլ կոնկրետ յեվ նախարս վորոշյալ աշխատանքի համար:

Մեր միութայն Կենտկոմի III պլենումը վորոշեց, վոր առաջվորման աշխատանքին պետք է առաջնակարգ նշանակութուն տրվի և վոր դա անհրաժեշտ է անցկացնել անդադար յեվ սխեսնաբար: Միութայն կազմակերպութայնները պարտավոր են առաջվորել տնտեսական, կոոպերատիվային, խորհրդային, միութայն և այլ պաշտոնների համար լավագույն բանվորներին և նրանց հետ անցկացնեն պլանաչափ և սխեսնամատիկ դաստիարակչական աշխատանք:

Ամենակախիվ մասնակցութուն ունենալով ապարատի զոման և բանվորների առաջվորման մեջ, մեր միութայն աշխատավորները պետք է ոգտագործեն զտումը և առաջվորումը նրա համար, վորպեսզի յերկաթուղ. Կենտկոմի III պլենումի վորոշումների հիման վրա աջակցեն կուսակցութայն անեցմանը, նրա մեջ ներգրավելով հին բանվորական կարգերի լավագույն յեվ գասակարգորեն կովիված ներկայացուցիչներին, վորոնք ունեն մեծ արտադրական սսած:

Աշխատավարձը սերս կերպով կապակցել արտադրականության հետ

Անցյալ տարվա ընթացքում յերկաթուղային տնտեսութայն և աշխատանքի արտադրականութայն բարձրացման առթիվ բանվորների նյութական դրությունը բարելավվեց—աշխատավարձը մեծացավ, միութայն անգամների կենցաղային և կուլտուրական կարիքների համար աստիզնանքներն անեցին: Երբ ընդհանրական պայմանագրով միջոցները բանվորների կենցաղի բարելավման համար մեծացան 8-ից մինչև 9 միլիոն ըուբլի, աշխատանքի պաշտպանութայն համար 6.400 հազարից մինչև 9.300 հազար ըուբլի, յենթափոխային (подсменный) կետերի կառուցման համար 1 միլիոնից մինչև 1.800 հազար ըուբլի են:

Անցած ժամանակաշրջանի ընթացքում միութայնը մեծ աշխատանք է կատարել աշատավարձի ռեֆորմի բնագավառում: Ճարիֆային ռեֆորմ մանավանդ բանվորական և աշակերտական ցանցերով նպատակ ունեն իրագործել հետևյալ խնդիրները—կարգավորել միատեսակ պաշտոնների և արհեստների աշխատավարձը, վերացնելով սուր տարբերությունը վորակյալ և վոչ վորակյալ բանվորների աշխատավարձերի միջև, առաջ քաշել ցածր վճար ստացող խմբերը, վերացնել աշխատանքի վճարման ձևերի յեմինեռանգությունը (пестрота) և այդ ձևերի թիվը դարձնել նվազագույն, ավելի նշանակութուն տալ տարիֆային կոպարին ամեն մի աշխատավորի ընդհանուր աշխատավարձի մեջ, պահպանել ձեռնարկներում աշխատավարձի միջին մակերեսը, դրա հետ միաժամանակ բարձրացնելով աշխատանքի արտադրականությունը:

Ի մի գուժարելով աշխատավարձի ռեֆորմի արդյունքները, հարկավոր է նախ և առաջ նիշել, վոր առժամանակյա աշխատավորների (повременщичи) աշխատավարձը միջին հաշվով ամբողջ ցանցում մեծացել է 12%-ով, իսկ

առանձին բաժիններում հետևյալ կերպով և մեծացել - բարձր բաժնում՝ 10.90/0, ուղիի բաժնում՝ 12.60/0, շահագործման բաժնում՝ 14.70/0, կապի բաժնում՝ 9.50/0:

Աշակերտների միջին աշխատավարձը բարձրացել է միջին հաշվով 29 ր. 61 կ. մինչև 46 ր. 71 կ., այսինքն 24/0-ով:

Բարձր գլխավոր ուղիմասային արհեստանոցներում ըստգործյա աշխատավորների (СДЕЛЬЩИКИ) միջին աշխատավարձը, չնայած աշխատագործման (ВЫРАБОТКА) նորմերի վերանայման և բարձրացման 1928—29 թ. առաջին յեռամսյակում, վոչ թե մոտեցել է մինչնոնֆորմյան մակերեսին, այլ և դեբարձը է քան մինչև ոնֆորմը, իսկ աշխատանքի արտադրականությունը մեծացել է 9.30/0-ով:

Սակայն ոնֆորմը լիովին չվերացրեց յեփնեռանգությունն ըստգործյա աշխատավորների աշխատավարձի մեջ: Իս բացատրվում է նորմայացման գործի վատ դրությունը: Աշխատագործման նորմերի սրբազրույթունը շատ տեղերում կատարվում է չափազանց անկատար վիճակագրական մեթոդով, վորը շատ դեպքերում հանդում է այն բանին, վոր նորմերը սահմանվում են «աչքի չափով» կամ համաձայնությունը համբարային ադմինիստրացիայի և իրենց ըստգործյա աշխատավորների միջև: Բացի դրանից, հաճախ նկատվում է արամիտունն ըստգործյա աշխատավորների տարեֆային կարգերի հարմարեցումը կարգերի միջև: Վերջապես մի քանի ձեռնարկներում մատրոսկի գործարան, Տամբովի գործարան, Նիժնեդնեպրովսկի, Կիևի-արհեստանոցներ, Հյուսիս-Արևմտյան յերկաթուղ. բարձր 4 ուղեմաս են) համաքարույթյունները մեջ կիրառվում են պայմանագրական-համաձայնական գնահատումներ: Վերջ է վերջո այդ բոլոր պատճառները, բացի այն բանից, վոր սեղծում են յեփնեռանգությունը բացառյա աշխատավորների մեջ, առաջ են բերում նայել անկապակցություն աշխատավարձի յեվ աշխատանքի արտադրական միջով:

Մասայողների և ադմինիստրատիվ-տեխնիկական անձնակազմի աշխատավարձի ոնֆորմը բարձրացրեց առաջինների աշխատավարձը միջին թվով 4.20/0-ով, իսկ յերկրորդներինը 80/0-ով:

Հիմնականում միութայնը հաջողվեց կյանքի մեջ անցկացնել 9-րդ հոֆորմն անցկացնելիս թիչ չեյին թիությունները, վորոնք ամենավճակապ կերպով անհրաժեշտ է ժամանակին շակել:

Կանոնավոր հունայացման հիման վրա

Տարեֆային աշխատավարձն անցկացնելիս, նորմերի վերանայման պատճառով, մի քանի տեղերում մենք ստիպված էյինք հավաստել բանավորների առանձին խմբերում պոկատման (рваческие) արամադրություն: Բանավորների ամբողջովին կարող էյին իրագործել նորմը, բայց չեյին աշխատագործում, չնայած, վոր աշխատավարձն ավելի բարձր էր, քան էր մինչև ոնֆորմը: Լինում էր և այսպես, վոր միության առանձին մարմինները գեբադասելով պոչականությունը (хвостизм), խոչնդոտ էյին հանդիսանում նորմերի վերանայման, յերբ դա պահանջվում էր գոյություն ունեցող կանոնների հիման վրա:

Լինում են և հակառակ յերևույթներ: Ռեփնակ՝ մի քանի տմսվա աշխատանքից յիտո պարզվում է, վոր նորմը չափազանց կոշտ է և կիրառելի:

լով այդ նորմը բանվորները չեն կարողանա աշխատագործել իրենց կոպարը (СТАВКА): Նման դեպքերում միության կադակերպությունները պետք է պահանջեն նորմերի շուտափուլյթ ուղղումն նորմայացման բրիգադի միջով ստուգելով աշխատանքները: Բայց, դժբախտաբար, հաճախ բանվորները վոչ մի կերպ չեն կարողանում դրան հասնել: Այդ յերևույթին մենք ականատես յեղանք Մ.—Բելորուս.—Բալտիկ ճանապարհի Վիտերսկ և Լեոյավլ կայարաններում: Այստեղ բոլորն էլ հասկանում էյին, վոր անհրաժեշտ է նորմերն ուղղել, բայց վոչ վոք դրա համար վոչինչ չեբ անում, այլ միայն թագնվում էյին այդ աշխատանքից: Ինքնրստիքյան հասկանալի յե, վոր նման վերաբերումնքն անպե՛տ է:

Իրական սխալները, վոր վրիպել են տարեֆային ոնֆորմն անցկացնելիս, պետք է վորքան կարելի յե շուտով շտկել: Դրա մասին Կենսկաբ բազմիցս ցույց է սվել սեղերին յուր դիրեկտիվներում:

Ոնֆորմը հաջողությամբ իրականացնելու հիմնական պայման է հանդիսանում աշխատավարձի կապակցումն աշխատանքի արտադրականության հետ: Սակայն այդ պայմանը վոչ ամեն տեղ է իրագործված:

Շոգեշարժային և գնացքային բրիգադներն ընթացիկ տնտեսական տարվա առաջին կեսամսյակում մեծ մասամբ չեն իրագործել անցուղի նորմերը վոչ ապրանքատարի վոչ էլ մարդատարի յերթևեկի մեջ: Այստեղ, յե հարկե, մեծ դեր է խաղում ադմինիստրատիվ-տեխնիկական անձնակազմը վորը յուր անկարգությունը չե կարողանում կանոնավոր կերպով ոգտագործել բրիգադները, բայց և միևնույն ժամանակ շատ բան է կախված հենց բրիգադներից: Բրիգադների ուշադրությունը դեպի յեղած թերությունները գրավելով դժվար չի լինի դրանցից շատերը վերացնել: Բայց դա կարելի էլինի անել միայն այն դեպքում, յեթե միության մարմինները բրիգադների վճարման հարցում ուղիղ դիրք կռնեն յեվ չեն յեբարկվի յեճամնաց սրամարուբյուններին յեվ ազդեցություններին: «Մարտայա Գազետա»-ն որինակ՝ հազորում էր, վոր Կուբսկի ճանապարհի վրա վառելիքի յանայողություն համար տրվող վարձանակներ նշանակելու մեջ ինչ վոր յապրդակություններ կատարելու հետևանքով շոգեշարժականները պետությունից կորզեցին 50—60 հազար ռուբլի: Այդ պատմության մեջ ամենատեղեղն այն է, վոր նման յարգախույթյուններ կատարող անձերի միջև գոյություն ունի համաքարային համապարտ յերաշխարհություն (круговая порука) և ադմինիստրացիան նույնպես մասնակցում է այդ համաքարականությանը (дешовщина):

Անհրաժեշտ է նիշել, վոր վոչ տնտեսավարները վոչ էլ միության մարմինները պատշաճ ուշադրություն չեն դարձրել վարձանակմանը վառելիքի յանայողության համար: Մի քանի ճանապարհների վրա շոգեշարժային բրիգադները չեն պահպանել տեխնիկական կայարանային (поперечная) արագությունը, վորը վատացնում էր գնացքային կադակերի առաջարժումը և յանդարում էր շոգեշարժների և վագոնների լավագույն անցուղիին:

Շոգեշարժների ընթացիկ նորոգման մեջ մենավարձի սխտեմի (откупная система) կիրառումը մեծ նշանակություն ուներ մինչև անձնագուրի յերթ մացնելը (обезличенная езда):

Իսկ այժմ շոգեշարժների ընթացիկ նորոգումը պետք է մասնաժողի յեղու պրոցեսով — պլանային նախագուշակապ նորոգումն լվացումների ժամանակ և մանր ընթացիկ նորոգումն, վոր կատարվում է շոգեշարժների անցուղարձների միջև: Պլանային նախագուշակապ նորոգման աշխատանքները, վոր կարելի յե նորմայացման յենթարկել, պետք է վճարվեն ըստգործյա

աշխատանքի սխտեմով, իսկ նորոգումը շոգեշարժների անցուղարձանների միջև մենավարձի սխտեմով: Շոգեշարժների ընթացիկ նորոգումը յերկու տեսակի մասնատելու նման փորձն արդեն դրական հետևանքներ տվեց, լավացնելով աշխատանքի վորակը և առողջացնելով շոգեշարժային վորմածը:

Հետագայում միութայն քաղաքականութայունն աշխատավարձի բնագավառում սերտ կերպով կախված կլինի այն բանից, թե ի՞նչ չափով մեկն կկարողանան իրագործել հնգամյա պլանի պատկերացումները: Մասնավորապես՝ քաղաքականութայունը 1929—30 թ. աշխատավարձի բնագավառում կախված կլինի աշխատանքի արտադրականութայունից և հնգամյակի յերկրորդ տարվա չափանիշների իրագործման աստիճանից: Մենք կձգտենք այն բանին, վորպեսզի նոսրեալ աշխատավարձի բարձրացումն ամբողջովին համապատասխանի պլանով նախատեսված յերկաթուղականների նյութական գրու-միասեանկ կբարձրանա քրանսպորտի աշխատավորների բոլոր խմբերում: Առանձին յետ մնացած խմբերի աշխատավարձը մեխանիկորեն կբարձրացնուի վորոշ տոկոսով, բայց այնպիսի խմբեր, ինչպես ուրինակ, շոգեշարժականները—հավելումն ուձկի կտանան նրանց աշխատավարձն աշխատանքի արտադրականութայն հետ ալելի կապակցելու հիման վրա միայն:

Վճարման մի շարք սխտեմներ կվերանայվեն նպատակ ունենալով սահմանել ալելի սերտ կախումն մի կողմից աշխատավարձի և մյուս կողմից աշխատանքի արտադրականութայն ու աշխատանքի վորակի միջև:

Անպայման հարկավոր կլինի բարձրացնել յես մնացող աշխատավորների կարեգորիաների աշխատավարձը: Այդ կաթեգորիաների մեջ են հասարակ բան-վորները, նույնպես և ինժեներ տեխնիկական աշխատավորները:

Աշխատավարձի հարցերը լուծելու ժամանակ ամենալուրջ ուշադրու-թյունը պետք է դարձնել աշխատանքի կանոնավոր նորմայացման վրա: Միու-թյան կազմակերպութայունները պետք է ուձեղացնեն աշխատանքն այդ բնագավառում: Անհրաձեշտ է Տարիք.—Նորմ. բյուրոների մեջ ընտրել լա-վազույն աշխատավորներին, վորոնք լավ հասկանում են նորմայացման գործը և գիտեն արտադրութայունը: Միևնույն ժամանակ արհեստակերպութայունները պետք է աջակցեն նորմայացման բյուրոների հեղինակութայուն-րացմանը յեվ ալելի ոգևորյուն ցույց տան նրանց աշխատանքին:

Կոոպերացիայի յեվ բանջարապանութայն դերը

Մեր խնդիրն է վոչ թե միայն պահպանել, այլ յեվ մեծացնել իրական աշխատավարձի մակերեսը: Այդ խնդիրը կարող է լուծվել կոոպերացիայի ոգ-նութայն: Անհրաձեշտ է անել ամեն ինչ, վորպեսզի յերկաթուղականները վորձը կոոպերայի յեվ կազմակերպութայունների մեջ: Դրա համար կան վորոշ ցանցն անել և, իսկ վազոն-կրպակներ թիվը 341-ից մեծացել և մինչև 400: Սակայն, առանձին կոոպերատիվները արանսպորտում վերջերս ինքնակամ կերպով բարձրացում են գները: Այդ յերևութը ցույց է տալիս, վոր լայն բանվորական մասսաները դեռ գրավված չեն իրականացնելու իսկական կոնտրոլը կոոպերացիայի աշխատանքի վրա: Այդ կոնցրոլն անհրաձեշտ է ու-ձեղացնել և միևնույն ժամանակ միջոցներ ձեռք առնել, վորպեսզի արանսպ-որտը ընկերութայուններն ալելի լավ նպարակեն յերկաթուղականներին բանջարեղեն, գետնախնձոր, միս, յուղ և սննդի այլ մթերքներ:

Յեթե այս տարի մենք լավ բերք ունենանք, ապա իրական աշխատա-վարձն անպայման կբարձրանա: Ուստի միութայն կազմակերպութայուն-ները պետք է վճռականապես աջակցեն սերունման յեվ հացամթերման կա-պանիաներին, բերի բարձրացման յեվ գյուղատնտեսութայն արտադրանքի (ТОВАР-НОСТЬ), վերափոխելով գյուղատնտեսութայունը կոլեկտիվ հիմունքներով, վո-րովհետև այդ աշխատանքն ուղղակի կերպով ամբացնում է և բարձրացնում աշխատավարձի իրական մակերեսը:

Սակայն չի կարելի սահմանափակվել հույս դնելով միմիայն լավ բեր-քի վրա: Հարկավոր է նաև ոգտագործել այն հնարավորութայունները, վոր մենք ունենք, ինչպես ասում են, ձեռքի տակ: Բանը նրանումն է, վոր ոտարոտման շերտում (ПОЛОСА ОТЧУЖДЕНИЯ) կա մշակման համար պիտանի 120.000 հեկտոր հող: Այդ հողը մասամբ ոգտագործում են յերկաթուղական-ներն անհատական կարգով, մասամբ էլ վարձով արվում է կուլակներին: Փաստերը վկայում են, վոր վորոշ կայարանապետներ և ճանապ. վարպետ-ներ հնարավորութայուն չունենալով հողը մշակելու, տալիս են այդ հողը յերկաթուղականներին: Ի հարկե, մեր միութայունը վոչ մի դեպքում չի կարող վարձակալներին: Ի հարկե, մեր միութայունը վոչ մի դեպքում չի կարող կողմնակից լինել այն բանին, վոր յերկաթուղականները դառնան բանջա-կողմնակից, բայց նա ամեն կերպ պետք է կովի, վորպեսզի քրանսպորտ-րապաններ, բայց նա ամեն կերպ պետք է կովի, վորպեսզի կուլեկտիվ կերպով կաններ հնարավորին չափ ալելի լավ ոգտագործեն հողը, կուլեկտիվ կերպով մեակելով:

Մենք խոսում ենք բանվորական բանջարապահութայն դարգացման մասին ոտարոտման շերտում հողի կուլեկտիվ մշակութի հիման վրա, վոր-պեսզի այդ գործի մեջ վորքան կարելի յե ալելի շատ գրավել բանվոր-կարուղականների բնամիջի յեվ գործազուրկների արեղների անգամներ:

Աջակցելով բանջարանոցների կուլեկտիվ մշակմանը, միութայուն միել-նույն ժամանակ պետք է անընդհատ կոլի մղի կուլակների ազդեցութայն դեմ, ինչպես նա կովում է յերկաթուղականների միջավայրը ներս թափանցող նախկին ազնվականների, ժանդարմների և այլոց դեմ, վորոնց մի մասը, պետք է ասել, դեռ չի հայտնաբերված և դանադան ձեռքով ձգում է յուր պետք է ասել, դեռ չի հայտնաբերված և դանադան ձեռքով ձգում է յուր ազդեցութայունը տարածել տրանսպորտականների վրա: Բայց կուլակների ազդեցութայն դեմ կովելիս պետք է գզույշ լինել, և հիբավ, միթե կարելի ազդեցութայն համարել այն յերկաթուղականին, վորն ունի մի կրակավոր խրձիթ յե կուլակ համարել այն յերկաթուղականին, վորն ունի մի կրակավոր վեր: Իսկ չե և մի փոքր կտոր հող, վորի վրա հաջա անգամ չի կարող տեղավորվել: Իսկ չե վոր յեղել են դեպքեր, յերբ նման «հարուստներին» կուլակ ելին գրում:

Կամրապնդեն գիտակից աշխատ. կարգապահութայն

Աշխատավարձի անգրագույն բարձրացումը պետք է գնա աշխատանքի արագրականութայն նոր վերելի հիման վրա: Այդ չպետք է մոտանալ և վոչ մի բոպի:

Աշխատանքի արտադրականութայն բարձրացման գործում խոշոր դեր է խաղում աշխատ. կարգապահութայն ամբապնդումը: Մինչդեռ այդ հար-ցում շատ արհաշխատավորներ հաձախ ազդում են բանվորների առան-ց վ գում շատ արհաշխատավորներ հաձախ ազդում են բանվորների առան-ց վ յուր յեռա մնաց յեվ պոկասող քրանսպորտայուններից:

Միութայն խնդիրն է վերադաստիարակել բանվորների հին և նոր կարգերը, վնուականապես կովելով ման բուրձուական յեվ կասայական քրա-մագրութայունների, պոկասման յեվ համարականութայն դեմ: Մենք պետք է հա-մառ կռիվ մղենք գործը գիտցող և պահանջկոտ ազմիսիստրատորներին խու-

լիզանական վարժուհի ցույց տվող յետամնաց բանվորների առանձին խումբերի գեմ:

Վորոնեժի պործարանում աշխատ. կարգապահութեան խախտման համար արձակված մի քանի բանվորներ ջնացին գործարանի գերեկտորի մոտ, փակեցին դուռը և հայտարարեցին— «Մեզ նորից ընդունիր, հակառակ դեպքում ջո ճակատը կպատռենք»: Ջարաշխալյան ճանապարհի վրա տեղի ունեցող մեկի քարտուղարը մասնակցում եր բանվորների դավադրությունը և ազնիվ վարպետի գեմ:

Բանվորական միջավայրում յեղած անտարբեր վերաբերմունքը դեպի աշխատանքը բնորոշվում է հետևյալ փաստով: Բանվորությունում արշավ կատարեց Վորոնեժի յերկաթուղային հանդուսըցի վրա: «Արշավողները» յերկաթուղականներ չեկին: Բայց և այնպես նրանց անարգել թույլ տվեցին մասնի գործարան և սրանք վոչ վոքի բան չասելով իրենց հետ դուրս տարան շոգեշարժը: Գործակալների աշակրջությունն ստուգելու համար նրանք դիտավորյալ անաղբի նշաններ ելին տալիս, սակայն այդ աղբանշաններին վոչ վոք չարձագանքեց:

Նման խայտառակ վերաբերմունքի դեպի արտադրությունը յեկ աշխատ. կարգապահությունը սեր կապված է պոչական սրամադրությունների հետ: Մանրածեղտ և, վոր մեղանից յուրաքանչյուրը հաստատուն կերպով դիտենա, դրութեան բարելավումը կախված է նրանից, թե ինչ չափով միութեանը կկարողանա հարթանալ յեսամնաց սրամադրությունները բանվորական միջավայրում յեկ կհամախաբե մասսաները աշխատանքի արտադրական, կարգապահության բարձրացման համար: չափանների իրագործման, մասսայական անհետաշխատանքի զարգացման յեկ սոցիալականության ընդարձակման համար:

Բանվորների հին կազմերը, վորոնք գիտակցաբար են վերաբերվում իրենց սոցիալիստական տնտեսությանը, պես է լինեն նոր կարգերի դաստարանսպորտն յեկած նոր բանվորների միջև: Դա բացատրվում է նրանով, վոր միութեանը բավարար չափով չի ղեկավարում հին կազմերը: Յերբեմն անհրաժեշտ է ձգտել բեկանելու յետամնաց արտադրությունները նաև հին կազմերից վորոշ խմբերի մեջ: Արհեստի, յիրը կազմող բերդագների առաջ հարց է դրվում ութ ժամյա գրաֆիկին անցնելու մասին, հաճախ ընդգրկմադրութեան ենք հանդիպում ենց աշխատավորների կողմից: Ծիշտ և, յերբեմն այդ ընդգրկմադրութեանը լինում է բավականին հիմնավորված, վորովհետև նոր գրաֆիկը մոցնում են հաշվի չառնելով, թե ինչ պայմաններում են ապրում և աշխատում գործակալները և արդյոք ապահովված կլինի նորմալ հանդիսար գրաֆիկ մոցնելուց յետո:

Բայց և այնպես, մի քանի աշխատավորներ գերադասում են հերթապահել 8 ժամի փոխարեն 12 ժամ, միայն թե ալիլի շատ ժամանակ ունենան նվիրվելու իրենց տնային տնտեսությանը: Մենք համարում ենք, վոր այնպիսի վորտեղ ութ ժամյա գրաֆիկ մոցնելով բերդագների նորմալ հանդիսար կարող է ապահովվել, միութեանը պես է պայտե հենց իրենց աշխատավորների ընդգրկմադրութեան գեմ:

Ապամովել աշխատանքի իսկական պատկանությունը

Յերկաթուղային արանսպորտի սոցիոնալիզացիայի և արանսպորտի աշխատավորների բեռնավորման մեծացման պատճառով հարկավոր կլինի

ավելի լայն կերպով անցկացնել կրակի մեջ աշխատանքի պատկանության միջոցառումները: Միութեան հենտիոմի յնդիբը կայանում է աշխատանքի պաշտպանութեան և տեխնիկայի անվտանգութեան համար ալիլի մեծ սոսիզանքներ ստանալու մեջ: Սոցիալիզացութեան պայմանագրերում դուտարտ զրական յնդիբների հետ միասին պետք է մոցնել կետ այն մասին, թե անհրաժեշտ է ավելի լայն կերպով կիրառել աշխատանքի պաշտպանութեան միջոցառումները, վորպես աշխատանքի տեղերի սանիտար-տեխնիկական դրութեան բարելավում, պայքար դժբախտ դեպքերի գեմ են: Միևնույն ժամանակ միութեան մարմինները պետք է հոգ տանեն այն մասին, վորպեսզի աշխատ. պաշտպանութեան վարկերն սգագործվեն լիովին և բունվորները լիովին ապահովված լինեն նորմալ հանգստով:

ՀՃԺԿ միայն վերջերս սկսեց ավելի լուրջ ուշադրութեան դարձնել աշխատանքի պաշտպանութեանը, ԱՄՅԵԻ-ում նշանակելով յերկու աշխատավոր, վորոնք հատկապես զբաղվում են այդ հարցով: Մի շարք տեխնիկական և կադմակերպչական միջոցառումներ, վոր կիրառվում են ճանապարհների վրա, մշակվում է յին ՀՃԺԿ-ում առանց բավարար կերպով հաշվառելու աշխատանքի պաշտպանութեան առաջադրած պահանջները, վոր մեծ դժվարութեաներ են ստալ բերում տեղերում և բողոքներ են հարուցում միութեան և աշխատանքային տեղութեան կողմից են: Մակայն չնայած այն բանին, վոր ՀՃԺԿ աշխատանքի պաշտպանութեան գործում այնքան էլ ակտիվ չեն, այնուամենայնիվ կարելի յե հավաստել մի Եարժ նվաճումներ այդ բնագավառում: Կախցել է աշխատանքի տեղերի յուսալորութեանը և ջեռուցումը, մոցրած են վորոշ հարմարանքներ ծուխը, դաչերը և փոշին հեռացնելու համար, փասակար արտադրութեանները մեկուսացրած են աշխատանքի ընդհանուր վայրերից, մի շարք ձեռնարկներում սարքված են ջրցաններ (ДУШ), սեղանատներ, առանձնոցներ, հանդերձարաններ են:

Ընդամենը 1924—25 թ. մինչև 1927—28 թ. աշխատանքի պաշտպանութեան համար աճող ջանցում ծախսված է 15.400 հազար ռուբլի: Աշխատանքի պաշտպանութեան համար բաց թողնվող վարկերը հետևյալ ձևով են սղտագործվել— 1924—25 թ.— 88% -ով, 1925—26 թ.— 85% -ով, 1926—27 թ.— 91% -ով, 1927—28 թ.— 93% -ով: Մակայն շատ հաճախ վարկերը ծախսվում են վոչ ըստ իրենց նշանակութեան: Առաջին հերթին աշխատանքների ժամանակ ամենից առաջ կատարվում են յերկրորդական աշխատանքները: Մի քանի աշխատանքներ չեն ավարտվում, վորովհետև ուշ են սկսվում:

Շատ աշխատանքներ կատարվում են անբավարար կերպով. վերջացրած հաստվածքներն անփուլթ են յնամվում են: Կենտիոմը բազմիցս առաջարկել է տեղերին, վորպեսզի նրանք աշխատեն կազմել աշխատանքի պաշտպանութեան յատիվ մշակված աշխատանքների սլան և վորպեսզի այդ սլանները հրապարակվեն մամուլի տեղական որդաններում և լայն կերպով սլանուցվեն բանվորական ժողովներում: Այդ պահանջի իրագործումը հնարավորություն կհար լայն բանվորական մասսաներին վերանսկել, թե ինչպես են իրականացնվում սլանները: Մակայն Կենտիոմի գերեկալիք վոչ ամեն տեղ է իրագործված: Մի շարք դեպքերում նկատվում է տնտեսավորների կողմից սլանում յոչեցնել յինարարության յեմարժեքն յ հաշիվ յնայողության աշխատանքի պատկանությունից: Գործին նման մոտեցման գեմ միությունը պես է ամենավնասակար կերպով կոպե: Ինքնարժեքի յջեցումը պետք է լինի յ հաշիվ ծախսերի ուրիշ վորեն հողվածներին, բայց վոչ ի հաշիվ աշխատանքի պաշտպանութեան:

կոծը նյութական ոգնութիւնն եր ցույց տալիս միութեան անգամ գործա-
զուրկներին, տալով նրանց նպաստներ միութեան ֆոնդից: Ընդամենը մի
տարվա ընթացքում գործազուրկութեան դեմ պայքարի վրա ծախսված է մոտ
2 1/2 միլիոն ռուբլի:

Հինգ տարվա ընթացքում արանսպորտում բանվորների ընդհանուր
կոնսիդերանտը կմեծանա 20% -ով: Այդ պատճառով անհրաժեշտ է այնպես
խմբավորել բանույժը, վորպեսզի հետզհետ ընդարձակելով սոցիալիստական
շինարարութեանը և անհեցնելով աշխատանքի արտադրականութեանը կա-
րելի լինի ազատել հին կադրային բանվորների ավելցուկները, ուստազործե-
լով նրանց նոր աշխատանքների վրա: Այժմ կան դեպքեր, յերբ գործա-
զուրկները հրաժարվում են դնալ նոր կատուցվող գծերն աշխատելու: Այդ
ընկերներին հարկավոր է պարզարանել, վոր տրանսպորտը չի կարող պա-
հել բանույժն այնտեղ, վորտեղ աշխատանք չկա, վորովհետև իրերի նման
գրութեան ժամանակ անկարելի յե իրագործել վոչ չափանները վոչ ել պլան-
ները:

Յերբեմն տեղերում կա հին կադրային բանվորների ավելցուկ, բայց
աշխատանքները լայնացնելու դեպքում նրանց փոխարեն ընդունվում են
անուս բանվորներ, վորոնք նոր են դուրսից յեկել: Այդ նոր կադրերն ան-
կարգապահ են, շատ են խոտանվածք (ծրակ) տալիս, վորը թանկացնում է
արտադրանքը (продукция):

Ինքնաբերական հասկանալի յե, վոր միութեան և անտեսական կազ-
մակերպութեանները պետք է կուլեն այդ աննորմալ յերևույթի դեմ, աշ-
խատելով տեղավորել առաջին հերթին հին կադրերը, վորից յետո միայն
կարելի յե ընդունել նոր բանվորներ:

Բանույժի աննորմալ կարգավորումը հաճախ առաջ է բերում բացար-
ձակ անհեթեթութեաններ: Սիզրան-Վյադեմի ճանապ. Կալուժսկի արհես-
տանոցներում վարչութեան պահանջով կրճատվեցին 68 վորակյալ բանվոր-
ներ: Կրճատվածներին վճարեցին 5.000 ռուբլի բանթոյի նպաստ (ВЫХОД-
НОЕ ПОСОБИЕ), իսկ յերեք շաբաթից յետո ադմինիստրացիան սկսեց աշխա-
տանքի բորսայի միջոցով ընդունել նոր բանվորներ, վորոնցից պահանջ-
վում եր 120 մարդ: Ընդ մին ընդունվում եյին գլխավորապես քիչ վո-
րակյալ բանվորներ և արհեստանոցներն առիպված եյին արտաժամ աշխա-
տել 3.000 ժամ: Բանույժի կարգավորման նման ձեվը բանի պեսք չե յեվ
գրան հարկավոր է վեռական կուլի հայտարարել:

Միութեան մարմինները շատ հազվագյուտ դեպքերում են հարց հա-
րուցում տեղական խորհրդային կազմակերպութեանների առաջ յերկաթու-
գիծի վրա յեղած բանույժի ավելցուկն արդյունաբերութեան ընդարձակ-
վող ճյուղերում ուստազործելու մասին: Հյուսիսային Կովկասում գյուղա-
տնտեսական մեքենաների գործարաններից մեկն ընդլայնելու ժամանակ
մոտ 5.000 գործազուրկ յերկաթուղական, վորոնց մեջ կային պատրաստված
վորակյալ բանվորներ:

Գործազուրկների վերակալիֆիկացիան այժմ մի փոքր լավ է անց-
նում քան մինչև 9-րդ համաշուկային, բայց առանց նպատակային պլանի:
Անբարենհաջող գայմաններում է գտնվում միութեան ոգնութեանը գործա-
զուրկներին: Յերբ հրապարակվեց նպաստ տալու կարգը, միութեան կազ-
մակերպութեաններն ազմուկ բարձրացրին միջոցներ չլինելու համար: Իսկ
յերբ հարցը նպաստների մասին վերանայվեց, յերևաց, վոր միութեան ոգ-
նութեան կարգով բաշխվելիք գումարները շատ տեղերում չեն բաց թողնվել:

գործազուրկներին: Մի քանի արհկազմակերպութեաններում նկատվում է
գործազուրկութեան ֆոնդից յեղած մնացորդների անհեցում: Դա կնշանակե,
վոր փորձեր են լինում խնայողութեան անել այս ֆոնդում: Այլ կերպ Բան
խայտառակութեան չի կարելի անվանել նման յերեվույթը: Միութեան կազմա-
կերպութեանները պետք է հասկանան, վոր վոչ մի դեպքում թուլաստելի
չե տնտեսել գումարները, վոր հասնում են գործազուրկներին հաստատված
կարգով, պեսք է սովեն նրանց յիսկին միևնեվ վերջին կողմից:

Չափազանց մեծ նշանակութեան ունի գործազուրկների կազմի ստու-
գումը: Բանգյուղտեսչութեան կատարած հետազոտումը Մոսկվայի աշխատ.
բորսայում ցույց տվեց, վոր բորսայի հաշվառքի մեջ կան շատ «անկեն-
դան հոգիներ», վորոնց զգալի մասը նույնիսկ չի ապրում Մոսկվայում, այլ
ժամանում է քաղաք նպաստ ստանալու համար միայն: Ի հայտ բերվեցին
նաև այնպիսի անձինք, վորոնք զբաղվում են տնտրով, հողագործութեամբ
նաև նրանք բոլորն ել ստանում եյին նպաստ և ուղարկվում եյին աշխա-
տանքի հիմնարկներն ու ձեռնարկները, մինչդեռ իսկապես աշխատանքի
կարելիք ունեցողները տարիներով իզուր մաշում եյին բորսայի շեմքը, հու-
սալով ստանալ ուղարկադիր (КУПЕВКА):

Նման գործազուրկների միջև կարելի յե դանել մարդիկ, վորոնք ծան-
րաբեռնված են 5—6 հոգուց բաղկացած ընտանիքով, բայց վորում ամբողջ
ընտանիքն այլ դեպքերում ապրում է 25 ռուբլով, վոր ստանում է այդ ըն-
տանիքի անդամներից մեկը—ֆարգործուսի աշակերտը:

Արհմիութեանները, և մեր միութեանը մասնավորապես, յերենք չմտա-
ծեցին կատարել գործազուրկների մաստայական ստուգում, չսպասելով, մինչև
Բանգյուղտեսչութեանն ինքը կվերցնի յուր վրա ստուգման գործը:

Մոտ ժամանակում բոլոր միութեան կազմակերպութեաններին ան-
հրաժեշտ է Բանգյուղտեսչութեան որինակով զբաղվիլ գործազուրկների պու-
րյան մակերակնին մաստայական ուսուցմամբ, պարզելով նրանց մեջ իսկական
կարելիքավորներին, մեծացնելով ոգնութեանը և միևնույն ժամանակ կրճա-
տելով ոգնութեանը «անկենդան հոգիներին» և այլ անձերին, վորոնք
թագնված են գործազուրկների անվան տակ:

Անվնար յերթեվելի կուրսերի կրճատումը—կենսական անհրաժեշտ միջոց է

Տրանսպորտի աշխատավորների բազմամարդ ընդհանուր ժողովները
վորոշումներ հանեցին անվճար յերթեվելի նորմերը կրճատելու մասին: Բայց
դրա հետ միաժամանակ շատ յերկաթուղականներ պահանջում են պահպա-
նել նախկին նորմերը, նույնիսկ ավելացնել: Հարկավոր չե կասկածել, վոր
այդ պահանջները թեկազրված են յետամնաց տրամազուրկութեաններով:

Մթերատոմների հարցն ունի պետական մեծ նշանակութեան: Վոչ մի
դեպքում չի կարելի հաշվել այն բանի հետ, վոր մի շաբա տեղերում յեր-
կաթուղականների ասանձին յամբերը մթերատոմների ոգնութեամբ զբաղ-
վում եյին հացի սպիկուլիացիայով յազելով պետական հացամթերումը:

Մենք ունենք Աշխատողոստաի վորոշումը, վորը միջնորդ (арбитр) է
հանգիստում յերկաթուղ. կենսկոմի և ՀՃԺԿ-ի միջև անվճար յերթեվելի
նորմերի հարցում: Ըստ այդ վորոշման միանվազ ատմների թիֆլիս բնա-
տեղավորների համար կկրճատվի մինչև 2, իսկ միայնակները համար՝ մինչև
1: Մոտոր քաղաքային կենտրոններում աշխատող և զմի վրա բնակվող յեր-
կաթուղականները կողմն են սոմա-քարտիկներով, վորոնք նրանք կարող են

Անմիջապես մասնակցելով մեր որերի խոշոր շինարարութեանը, հաճախ մենք չենք նկատում մեր կատարվող աշխատանքի ամբողջ թափը: Բայց Արևմտյան Յեկրոպայի և Ամերիկայի բանվորները տեսնում են, թե ինչպես և զարգանում մեր շինարարութեանը և հասկանում են բուրժուազիայի և նրա սպասավոր սոցիալ-դեմոկրատների ամբողջ կեղծիքը, վորոնք ամեն կերպ աշխատում են սպառնալու բանվորական դասակարգին աշխատավորության ձեռքն իշխանութունն անցնելու վտանգը: Կապիտալիստները և նրանց հավատարիմ ծառաները սոցիալ-դեմոկրատների ցեղից լուրեր են տարածում այն մասին, վոր մեղանում նկատվում և քայքայում ամեն բանում, մինչդեռ կապիտալիստական յերկրներում միտադազալ բարեկեցութուն է:

Հարկավոր չե սպառնալու, քե վորեքն այդ լուրերն անկիմն յեղ կեղծ են: Մենք գիտենք, վոր հնգամյակը նախատեսնում և աշխատանքի ժամանակի կրճատումն, բանվորների կուլտ-կենցաղային դրութեան բարելավումն, խոշոր միջոցների աստիճանաբար դպրոցների, ակումբների, բնակարանաշինութեան, աշխատավարձի և աշխատանքի պաշտպանութեան համար: Յեղ միևնույն ժամանակ մեզ շատ լավ հայտնի չե, վոր Արևմտյան Յեկրոպայում և Ամերիկայում կապիտալիստները կատարել առաջնագացում են կատարում բանվորական դասակարգի վրա, ձգտելով յերկարացնել աշխատանքի որը, նվազեցնել աշխատավարձը են:

Մեր հնգամյա պլանը մի մուրհակ է և պարտավորութուն, արված համաշխարհային պրոլետարիատի առաջ: Այդ մուրհակը մենք պարտավոր ենք իրագործել ինչ էլ վոր լինի, վորպեսզի նախ բարձրացնենք մեր բանվորական յերկիրն անմատչելի բարձրութեան վրա կուլտուրային և տեխնիկային և յերկրորդ՝ ցույց տանք մեր արտասահմանյան յեղբայրներին, թե ինչ բանի ընդունակ է պրոլետարիատը, վորն ազատ և արձակել շահագործման և սարկութեան կապանքները:

Թացիսնայիզացիան մեզ մոտ բարելավում և աշխատավորների դրաթյունը

Փողովորական անտեսութեան և մասնավորապես, յերկաթուղային տրանսպորտի զարգացման հնգամյա պլանում ուսցիտնալման միջոցառումները շահագանց մեծ դեր են խաղում: Ընկերներից մի քանիսը չեն տեսնում սակայն տարբերութունը ուսցիտնալիզացիայի միջև մեզ մոտ և կապիտալիստական յերկրներում: Նրանց ցույց տալու համար, թե ինչու են այդ տարբերութունը, ավելորդ չի լինի մի քանի որինակ բերել: Ամերիկայում 1911 թ. մինչև 1927 թ. շոգեշարժների կարողութունը մեծացել է 51% -ով, նրանց քարշի ուժը — 60% -ով, մինչդեռ շոգեշարժների թիվն աճել է միայն 6% -ով: Նոր ուժունակ (мощные) շոգեշարժները քարշ են տալիս 150—180 վագոն, գնացքը մեկ ու կես մղոն տեղ է բռնում և նրան սպասարկում են միմիայն 5 աշխատավոր — մեքենավար, հնոցպան, յուզիչ և յերկու արգելակային կոնդուկտոր: Բացի դրանից՝ շոգեշարժային բրիգադները կատարում են մի շարք լրացուցիչ պարտականութուններ ըստ նշանատների, սպանների փոխադրման ևն: Ռուսացիայի բրիգադների աշխատանքի արտադրականութունը 1923 թ. մինչև 1928 թ. աճել է 55% -ով: Բայց չնայած դրան նույն ժամանակաշրջանում յերկաթուղայինների շատանքը 1,850 հազար հոգուց կրճատվել է մինչև 1,648 հազար մարդ: 1928 թ. առաջին

կիսամյակում համեմատած 1923 թ. առաջին կիսամյակի հետ աշխատավարձի ֆոնդը ավել է 225,300 հազար դոլլար խնայողութուն, այսինքն մոտ 500 միլլիոն ռուբլի:

Գերմանիայում ուսցիտնալման միջոցառումներով կրճատվել է յերկաթուղականները ընդհանուր թիվը մինչև 300 հազար մարդ: Բանույթի վրա ճնշման նույն պրոցեսսը նկատվում է Անգլիայում, վորտեղ հանքավորների գործադուլից յետո հանքահորերում մտցրած է 8 ժամյա աշխատանքի որ, մինչդեռ մեզ մոտ աշխատանքը հանքահորերում վեց ժամից ավելի չե:

Մեզ, մոտ, չնայած այն բանին, վոր անտեսութեան առանձին ճյուղերում առողջ ուսցիտնալիզացիայի հետևանքով նկատվում է բանույթի վորոշ նվազումն, բայց և այնպես տրանսպորտում զբաղված բանվորների ընդհանուր թիվը հնգամյակի ընթացքում կաճի 20% -ով, իսկ արդյունաբերութեանը մի միլլիոնից ավելի նոր բանվորներին աշխատանք կտա: Միաժամանակ յոթ ժամյա աշխատանքի որ զարձանելով մեզ մոտ բարձրանում է աշխատավարձի մակերեսը: Արևմուտքում և Ամերիկայում տեղի ունի հակառակ յերևույթը — այնպեղ կապիտալիստները ձգտում են մեծացնել աշխատանքի որը և իջեցնել աշխատավարձը:

Հինց այժմ ՄեՆՄ մեՆ ուսցիտնալիզացիան անցկացնելիս մենք շատ ավելի ապահովում ենք աշխատանքի անվտանգութունը, քան այդ արվում է կապիտալիստական յերկրներում ուսցիտնալիզացիան անցկացնելիս:

Նախկին Ռուսաստանի կայսրութեան մեՆ ամեն մի հազար յերկաթուղականի վրա 1910 թ. ընկնում էր 0,8 մահացու դժբախտ դեպք, իսկ 1909—1913 թ. միջին թվով — 1,2: 1925—26 թ. մահացու դժբախտ դեպքերի թիվը նույն հազար մարդու վրա ՄեՆՄ ճանապարհների վրա արդեն կազմում էր 0,64, իսկ 1926—28 թ. — միայն 0,52: Նույնը Շվեյցարիայում 1925 թ. յեղել է 0,97, Գերմանիայում — 0,99, Շվեդիայում — 1,0, Հուսիսային Ամերիկայի Միաց. Նահանգներում — 2,07:

Յերկաթուղային տրանսպորտի զարգացման հնգամյա պլանում նախագծված են նոր զգալի միջոցների բացթող իրականացնելու այն միջոցառումները, վորոնք ավելի շատ կաշակցեն աշխատանքի պայմանները անդուստրիայի լավացմանը: Այսպես՝ Քարշի և այլ բաժինների արհեստանոցների վերապլանավորման համար բաց կթողնվի մոտ 47 միլլիոն ռուբլի:

Պետք է կառուցվեն նոր կայանքներ (стойло), շոգեշարժային շենքեր, նոր ծածկույթներ (перекрытия) այդ շենքերի վրա, պետք է արհեստանոցները և դեպոները սարքավորվեն ծանրութունները բարձրացնելու և տեղաշարժելու հարմարանքներով, պետք է այնպիսի հարմարանքներ սարքադեղակցվեն հեղուկացնելու յին շոգեշարժների հանդերձանքը (экипировка), վեն, վորոնք հեղուկացնելու յին շոգեշարժները, մեքենայացնվեն վառուժեղացնվեն ելեկտրականները կարողութունը, նայի մի շարք միջոցառումների և մասամբ էլ նյութեղների պահեստները, նայի մի շարք միջոցառումներ, վորոնք ավելի ապահովում են յերթևեկի անվտանգութունը:

Շատ հաճախ մեզ մոտ բողոքներ են լսվում բանվորի պակասութեան մասին, բայց մոռանում են, վոր կապիտալիստական յերկրներում բանվորներն իրենք են գնում արտադրական հագուստն իրենց միջոցներով: Բանվորը տրանսպորտին տարեկան նստում է 18 միլլիոն ռուբլի, մինչդեռ մինչև զատերազմը բանվոր ստանում է յին միմիայն վորոշ շոգեշարժային բրիգադները և ուղևորների հետ շփվող գործակալները:

Գերմանական կոմկուսի քաղաքապետի անդամներից մեկը՝ ընկեր Տեյմանը կուսակցութեան վերջին համագումարում ցույց տվեց, վոր գերմանական բանվորների մոտ ծնվող 1,000 յերեխայից մեկնում է 54-ը, մինչդեռ

լավագույն մասը, վոր կոմյերիտմիության մեջ է, հանդիսանում է սոցմը-
ցակցության դրդապատճառը են: Միության կազմակերպությունները պետք
է ամեն ինչ անեն, վորպեսզի ներգրավեն վարձան կարելի չէ յերիցների ա-
վելի շատ ներկայացուցիչներ ճեշտակյան մասսայական աշխատանքի յեղ
միության ասպարախի մեջ:

Զգալի թերություններ ունի նաև միության աշխատանքն արմատա-
կան բնակչության միջև: Մինչև յերկաթուղականների 10-րդ համագու-
մարն անհրաժեշտ է հնարավորին չափ ծավալել այդ աշխատանքը թուրք-
մենիստանի, Ուզբեկիստանի, Բելուրուսիայի և Ուկրաինայի արմատական
բնակչության պրոլետարիատի մեջ:

Տեղկումների վերնհարկայունները միության աշխատանքի սուղա- սեան են

Տեղկումների վերջին վերընտրությունները մի փոքր աշխույժ անցան
քան նախորդում: Բայց շատ զեպքերում չի իրագործվել նշանաբանը՝ նույն-
չափ ուշադրություն դարձնել տեղական կոմիտեաների վերընտրություններին,
վորչափ և խորհրդների վերընտրություններին: Մի շարք տեղերում տեղ-
կումների վերընտրական ժողովներում չեն շրջափվել այնպիսի կարևոր հար-
ցեր, ինչպես՝ յերկրի ինդուստրիալիզացիա, հնգամյակի, աշխատանքային
կարգապահություն են: Վերընտրությունների ժամանակ մի քանի տեղերում
նկատվել են ուղղակի խայտառակ յերևույթներ: Որինակ՝ Ռյազան-Ուրալ-
յան Լուկոշինո կայարանում տեղկումներն այնպես էին հարբել, վոր չկա-
րողացան ժողովի գալ և 15 քիլոմետր հեռավորությունից յեկած 4-րդ ու-
ղեշը ջանի բանվորները ցրվեցին աները, սպասելով տեղկումին յերեք ժամ:
Մի շարք զեպքերում բնորական ժողովները խզվում էին: Դեպքերում տրո-
սկի արհեստանոցների միտանիկական համաքարության մեջ ժողովի յեկավ
բանվորների 120%-ը, իսկ ձուլարանում 90%-ը: Ինքնաբերական հասկանա-
լի չէ, վոր յերկու ժողովներն էլ չկայացան: Մի քանի ուղեմասերում գծի
վրա վերնհարկայուններն ավելի ակտիվ անցան, քան հանգույցներում յեղ խո-
ւար կեսերում: Մասնավորապես, Մոսկվայի հանգույցում միության մասսան
ավելի ակտիվ էր գծի վրա, քան յերկաթուղականները հենց Մոսկվայում,
հատկապես՝ գծի բանվորների մասնակցության տակտը վերընտրություն-
ներին հասնում էր 90—100, իսկ Մոսկվայում միջին հաճախումը կազմում
էր միայն 60%:

Տեղկումների վերնհարկայունները—կարելի է կամպանիա չէ, վորը բուլլ և
սալիս սուղել միության աշխատանքը յեղ նախագծել աշխատանքի նոր ուղիներ,
բայց և այնպես վերընտրություններին մեզ մոտ յեղան խոշոր թերություն-
ներ:

Վերջ ասնի բյուրոկրատիան յեղ ձգձգումներին

Տեղկումների վերընտրությունների հետևանքով զգալի կերպով թարմա-
ցավ միության կազմակերպությունների կազմը, վորը մեծ զեր ունի խաղա-
լու միության շարքերում բյուրոկրատիայի և ձգձգումների գեմ մղվող պայ-
քարի մեջ: Այդ խայտառակ յերևույթների գեմ անհրաժեշտ է անխնա մա-

քառել, քանի վոր առանձին տեղերում մենք ունենք բյուրոկրատիայի ուղ-
ղակի անթույլատրելի փաստեր:

Բայց մեզ կայարանում թորախտով հիվանդ հեռադրուներն յերեք տա-
րի աշխատում էր, վորպեսզի նրան ուղարկեն կուրորտ: Բայց իզուր: Իսկ
յերը նա բոլոր տանջանքներից յետո, վերջապես դիմեց, ուղեմարտկոմիտե-
ին, վերջինի աշխատավորները փոխանակ պարզաբանելու նրան, թե ինչ
գրության մեջ է նրա գործը, հարց տվեցին. «Մինչպես, դուք դեռ կենդա-
նի յեք»: Հյուսիս-կովկասյան Միներալիյե-Վոդի կայարանում ս. տ. փե-
տրվարին Գնահատ.—Կոնֆլ. Մասնաժողովը քննեց կոնդուկտոր Բելովիցկու
արձակման հարցը, վերջինի հաշմանդամությանն անցնելու պատճառով:
Իրոքը, սակայն, չլուծվեց, վորովհետև Բելովիցկին նիստի չեկավ: Յեղ չէր
կարող գալ նիստի, վորովհետև նա դեռ անցյալ տարվա զեկտեմբերին
վախճանվեց: Բանից յերևաց, վոր կոնդուկտորական բերդադներին վարիչն
արդեն Բելովիցկու մահից յետո սրան արձակեց 1929 թ. հունվարին հաշ-
մանդամության պատճառով և գործը նրա մասին հանձնեց ԳԿՄ-ին:

Նման անհոգի, չինով նիկական վերաբերմունքը միության առանձին
մարմինների կողմից զեպի նրա անդամները հանգում է այն բանին, վոր
մի քանի զեպքերում միության անդամները գերադասում են ոգնության
համար զիմել նույնիսկ առանձին տնտեսավարներին:

Պայքարը բյուրոկրատիայի և ձգձգումների գեմ միության շարքերում
մեր առաջ խնդիր է դնում ավելի համարձակ կերպով յեա կանչել բյուրո-
կրատացած արհաշխատավորներին մինչև ժամկետ լրանալը:

Անհրաժեշտ է ժխտել մի քանի ընկերների հայտարարությունն այն
մասին, թե մեր միության ավարտում ամեն ինչ կարգին է և ձգձգումն
ու բյուրոկրատիայում միանգամայն խորթ են արհաշխատավորներին: Միու-
թյան առանձին աշխատավորների տատանումները, ալ տրամադրություն-
ները, կուլակ տարբերի հեա միանալը, պոչականությունը և պոկատումը,
տրեգ-յունիտնական տեղեկացները, անկասկած, կան մեր միության առան-
ձին ողակներում, վորովհետև բավականին հող կա դրանց համար մեր միու-
թյան մեջ: Վոչ մի զեպքում մենք չպետք է տարվենք յերազներով, այլ
յունդնակառակ, պարսպոր ենք համաուրյալբ որեցոր կովել բոլոր այդ յերե-
վույցների գեմ, մանավանդ, վոր կասայականությունը, համաբանականությունը
յեղ փակվածությունը (ЗАКРЫТОСТЬ) մեզ մոտ՝ սրանպարսում ավելի յեմ գա-
րացած քան վորեղի մի այլ տեղ:

Ձգձգումներն ու ձևականությունները տեղ ունեն վոչ թե միայն տեղ-
կումներում, ուղեմարտկոմիտեաներում և ձանարհկոմիտեաներում—նրանք նկատ-
վում են նույնիսկ միության կենտկոմում: Դեպք է յեղել, յերը կենտկոմի
ապարատում կորել և տեղերից ստացած յերկու գրություն: Ապարատի
առանձին աշխատավորները սաստիկ դանդաղեցնում էին պատասխանները
արհկազմակերպությունների հարցումներին են: Նկատվում էր նույն բյու-
րոկրատիայի մեր միության կենտրոնական որդան «Գուգոկ»-ում: Բանվոր-
ների և բանթղթակիցների հեա կուլաբաժնի կատարած հեազատությունը
յերևան հանեց, վոր ինչպես հաճախ բանթղթակիցների գիտողությունները
յամբարատանը պահվում են 1—1½ ամիս, խտտանված (չընդունված) գե-
տողությունների տոկոսը մեծ է են: Իսկ կուսակցական գծով կատարած հե-
տադրությունը յերևան հանեց մի շարք բայեր թերթի ապարատի կազ-
մում:

Յերկաթուղ, կենտկոմի և «Գուգոկ»-ի ապարատների ստուգումը (բա-
ցի ընտրովի աշխատավորներից), վոր մենք կատարել ենք ԱՄՀԿՍ վորոշ-
ման համաձայն, կրարելավի այդ կազմակերպությունների աշխատանքը:

կիցների դիտողութուններով թերթում պատասխանատվութեան են յեն-
թարկված 1.550 մարդ: Նրանցից շատերը հեռացված են աշխատանքից, դա-
տի յեն հանձնված և արտաքսված են կուսակցութեանից:

Ինքնաճանապարհուրյան զարգացման գործում զգալի դեր խաղացին «Գու-
դոկը»-ը յեկ սեզական պատի քերթերը: «Գուդոկ»-ը կանոնավոր կերպով շա-
բաթը մի անգամ ինքնաքննադատութեանը մի հատուկ եջ է նվիրում, խա-
րազանելով թերութեանները տնտեսական և միութեան կազմակերպութեան-
ների աշխատանքի մեջ, նաև առանձին աշխատավորներին: Թերթում զե-
տեղված բոլոր դիտողութուններով կատարվում է քննութեան:

«Գուդոկ»-ը բավականին խիստ կերպով յերբեմն քննադատում էր նաև
բարձրագույն միութեան կազմակերպութեանները: Որինակի համար վեր-
ջիննք նրա եջերում լուսարանված «Կիևյան նեխավածքը» (Киевская губль):
Ի հարկե, թերթի բարձրացրած կամպանիայում առանձին թղթակիցները
վորոշ բաներում «համը տարան», բայց և այնպես «Գուդոկ»-ը խոշոր թե-
րութեաններ յերևան հանեց միութեան աշխատանքի և նրա ղեկավարման
մեջ:

Հետագայում մեր միութեանը պետք է ավելի լայն ընդարձակե քնն-
նադատութեանը և ինքնաքննադատութեանը, յերևան հանե թերութեան-
ները, վոր կան միութեան և տնտեսական մարմիններում, նաև անընդհատ
պայքար մղե այն անձանց դեմ, վորոնք խանդարում են ինքնաքննադա-
տութեան ծավալմանը:

Շրջաբերականների փոխաբեն կենդանի ղեկավարութուն

Անցած ժամանակամիջոցում զգալի կերպով ուժեղացել է կենդանի
կապը կենսակոմի և տեղերի միջև: Նախագահութեան շատ անգամներ մեկ-
նում էլին ճանապարհների վրա և աշխատում էլին այնտեղ մինչև յերկու
ամիս: 16 ճանարկովորները գործուղվել են 45 պատասխանատու աշխա-
տավոր տեղերում տնական աշխատանքի համար: Կենսակոմի անդամները
ուպասարկել են 18 ճանապարհային համագումարներ և պլենումներ: Բացի
զբանից կենսակոմի աշխատավորները 17 անգամ մեկնել են տեղերը հատուկ
հարցեր լուծելու համար: Հարկավոր է ձգտել ավելի ուժեղացնելու կենդա-
նի ղեկավարութեանը և հրահանգումը տեղերում, յերկարաձգել կենսակոմի
աշխատավորների գծի վրա աշխատելու ժամկետները, ուղարկելով նաև կենս-
ակոմի ապարատում չաշխատող անդամներին և կրճատելով դրավոր դիրեկ-
տիվները:

Յերկաթուղ. միութեան 9-րդ համագումարի վճռի հիման վրա ճանար-
կովորներն անցյալ տարվա հուլիսին սկսեցին խոշորացնել ուղեմարկովոր-
տեղերը: Այդ կազմակերպութեանների խոշորացման հետ միաժամանակ վե-
րակազմակերպման յենթարկվեցին նրանց հետ հավասար սկզբունքներով և
հիմունքներով նաև ԻՏՍ-ի և սոցպալի մարմինները: Այժմ ուղեմարկովոր-
ների վերակազմակերպումը վերջացած է և ամբողջ ցանցում մինչև 9-րդ
համագումարը գոյութեան ունեցած 207 ուղեմարկովորտեղի փոխարեն կա
149: Ուղեմարկովորտեղների թվի նվազումը 58 միավորով տարեկան պետք
է տա 425,000 բուրլի խնայողութեան շատը պահելուց, աղմինխտրատիվ-
տնտեսական և կազմակերպչական ծախսերից: Ուղեմարկովորտեղների ապա-
րատը կրճատվել է 212 մարդով: Այդպիսով 9-րդ համագումարի պայմանն-

րից մեկը «միութեան ապարատի վրա ծախսվելիք գումարները խստիվ կըր-
ճատել» — իրացված է:

Ճանապարհների վարչութեանների խոշորացման և վերջինները շրջա-
նային կառավարչական կենտրոններ դարձնելու հետ միաժամանակ մեր
միութեանը կխոշորացնե ճանապարհային կոմիտեները, իսկ յերը կընդար-
ձակվի արանսպորտը կառավարելու ուսուցչական սխառումը, այն ժամանակ
համապատասխան կերպով կվերակազմվեն նաև ուղեմատային կոմիտեները:
ԱՄՀԿՍ ղերեկավարի առթիվ ապարատի ծախսերը 15 տոկոսով կըճա-
տելու մասին, մեր միութեանը ձեռք բերեց այդ ծախսերի իջեցումը միջին
թվով ցանցում 12% -ով, իսկ առանձին ճանապարհների վրա նույնիսկ 16-
18% -ով:

Միութեան 9-րդ համագումարն առաջարկեց, վորպեսզի անդամաձու-
ճանքի վոշ պահաս քան 50% -ը մտցնվի միութեան անդամներին անմիջա-
պես սպասարկելու համար նշանակված ֆոնդերի մեջ: Այդ դիրեկտիվը մեկ
իրագործել են: Յեկ հիւրավ, 1927 թ. մեր միութեան ապարատի վրա միու-
թեան միջոցներից ծախսվում էր 38.9% -ը, 1928 թ. — 34% -ը, իսկ ըստ ամփոփ-
ման նախահաշի առ 1929 թ. յենթադրվում է ծախսել միայն 27.8% -ը:
Միութեան ապարատի շտատները կրճատվում են — առ 1-ն հունվարի ս. տ.
շտատների մեջ կար 2022 մարդ առ 1-ն հունվարի 1927 թվին 2648
հոգուց փոխարեն: Իսկ առանձին ճանապարհների վրա կրճատված է մոտա-
հոգուց փոխարեն: Իսկ առանձին ճանապարհների վրա 103 հոգու փոխարեն
վորապես շտատի կեսը: Այսպես՝ Ոմսկի ճանապ. վրա 148 հոգուց մնացել է 96:
մնացել է 64, Հյուսիս-Կովկասյան ճանապ. վրա 148 հոգուց մնացել է 96:

Մենք դեռ ելի վերջ չենք տվել վատնումներին մեր միութեան մեջ և
դրանց քանակը տեղերում դեռ ելի խայտառակ կերպով շատ է: Ըստ տեղե-
կութեանների 1928 թ. յեղել է վատնումների 324 դեպք ընդհանուր գու-
մարով 65.47 բ. 87 կ.: Ըստ յերևույթին մի շարք միութեան կազմակերպու-
թեանների մեջ թուլացել է ուշադրութեանը դեպի այդ հարցը, իսկ վատ-
նողներն ու վերաստուգիչ մասնագետները չեն կրում պատկանավոր պա-
տասխանատվութեանը միութեան միջոցները հափշտակելու համար: Այդ
տասխանատվութեանը միութեան միջոցները վրա միութեան բոլոր կազմակեր-
պութեանները պետք է ամենալուրջ ուշադրութեանը դարձնեն և անողոք
կերպով պայքարեն այդ չարիքի կոնկրետ դեպքերի դեմ:

Մասսաների դասակարգային-սոցիալիսական դասիարակութեան հասար

Արձմիութեանների 8-րդ համագումարը և 16-րդ կուսկոնֆերանսն ի-
րենց վորոշումների մեջ ցույց տվեցին, վոր միութեանների կուլտ լուսա-
բարական աշխատանքը պետք է դառնա մի կարեվոր գործիք (միջոց) մաս-
սաների դասակարգային սոցիալիսական դասիարակութեան գործում, զբաղե-
լով նրանց պետութեան կառավարման գիտակից մասնակցութեանը և ալ-
լով նրանց պետութեան կառավարման գիտակից մասնակցութեանը և ալ-
լով պայքարին՝ բյուրոկրատիզմի դեմ: Կուլտ աշխատանքն իր նպատակ
պետք է ունենա լայն կերպով պարզաբանել մասսաներին կուսակցութեան
ընդհանրական դիժը և պրոլետարական դիկտատուրայի խնդիրները, պայ-
քարը բանվորական մասսաների մեջ յետամնաց արամադրութեանների, ու-
թարը բանվորական յերևույթների, մանր բուրժուական տատանումների և
յերերումների դեմ վերակազմակերպչական ժամանակաշրջանի դ վարութեան-
ների առաջ են:

Ջանքերից և հուշերից Յեվրոպայի և Ամերիկայի սեփորմատական պա-
րագուլներին հետ միասնական ֆրոնտ սահմանելու վրա: Մենք պետք է
ձգտենք սահմանելու միասնական ֆրոնտ և միասնական գործողություններ
միմիային իսկական-դասակարգային հեղափոխական հիմունքով, անմասն դասա-
կարգային պայտուռ մեղմելով կապիտալի յեվ ֆաբրիկայի առաջնագույնում դեմ, իմ-
պերիալիստական պոստրազմենի սպանալիի յեվ սոցիալ-դեմոկրատիայի դու-
վադուրյան դեմ, մանավանդ նրա ձախ մասի:

Այդպիսի խնդիր է դրել մեր միության առաջ յերկաթուղականների
9-րդ համագումարը և հենակոմիտեի արել է ամեն ինչ այդ խնդիրն իրագոր-
ծելու համար: Անհրաժեշտ է միանգամ ընդ միշտ հասկանալ, Վոր սոցիալ-
սեփորմատներն անընդունակ են հեղափոխական գործողություններ կատա-
րելու համար: Նրանք իսկական բուրժուազներ են բանվորական ընկերակա-
նության լեյբորիստները (բանվորական կուսակցություն) պարլամենտի
վերջին ընտրությունների հետևանքում իշխանության գլուխ անցնելով, ա-
վելորդ անգամ ցույց տվեցին, թե ինչ են ներկայացնում իրենցից սեփոր-
մատներին առաջնորդները: Մակդոնալդը և կամպանիան հանդիսանում են
ամենաթուխ իմպերիալիստները և շովինիստները, վորոնց համար Հնդ-
կաստանը, գաղութները, Չինաստանը և արևելյան այլ յերկրները հանդի-
սանում են գերատիչ շահագործման առարկաներ հողուտ հայրենի կապիտա-
լի շահերի: Ներքին և միջազգային քաղաքականության մեջ այդ պարոն-
ները ղեկավարվում են բանկիրների, խոշոր հողատերերի և արդյունաբե-
րողների ցուցումներով և, թագնվելով լիբերալ ֆրազներով, իրոք կատա-
րում են կապիտալի հլու հնազանդ ծառաների դերը:

Ուստի մենք վոչ մի հույս չենք տածում այդ պարոնների հետ միաս-
նական ֆրոնտ հաստատելու վրա: Յեվ այդ ուղղությամբ մենք ընդարձա-
կել ենք և կընդարձակենք աշխատանքը, կնքելով առանձին համաձայնու-
թյուններ առանձին հեղափոխական բանվորական կազմակերպությունների
հետ: Ավելի և ավելի ամրանում է անմիջական կապը մեր ձեռնարկների
բանվորների և բանվորակիցների միջև մի կողմից և Արևմտյան Յեվրո-
պայի ու Ամերիկայի ձեռնարկների բանվորների միջև մյուս կողմից: «Գու-
դոկ»-ը և յերկաթուղ. հենակոմիտեի անց են կացրել զգալի աշխատանք ամ-
բայնակու ու զարգացնելու կապերը ՍՈՂՄ յերկաթուղային արանապարտի
ձեռնարկների ու բանվորակիցների ու Արևմտյան Յեվրոպայի յերկրների
բանվորներին միջև:

Յածից ամբայնելով և ընդարձակելով միասնական ֆրոնտը կապիտա-
լիզմի, ֆաշիզմի, սոցիալ դեմոկրատիայի և մանավանդ նրա ձախ կեղծ թևի
դեմ, մենք միավորություն կտեղծենք բոլոր իսկական հեղափոխական սար-
բերի, բանվորական դասակարգին բոլոր նվիրվածների հետ: Մենք ավելի լայն
պետք է ընդարձակենք հեղափոխական աշխատանքը Յեվրոպայի, Արևելքի
և Ամերիկայի անկազմակերպ բանվորների միջև, վորոնք հաճախ ավելի հե-
ղափոխական արամադրություն ունեն, քան այլ բանվորները—արիստո-
կրատները, վոր մտնում են միությունների մեջ:

Մեր յերկաթուղականները դեռ քիչ գիտեն, թե ինչպես են ապրում,
աշխատում և կալում նրանց աշխատանքի յեղբայրները կապիտալի յերկր-
ներում: Մենք չափազանց քիչ գրվածքներ ունենք այդ մասին: Մենք քիչ
ենք պատմում մեր արտասահմանյան ընկերների պայքարի մասին ընդհա-
նուր ժողովներում, ակումբներում ևն: Միության կազմակերպությունների
առաջ յուր ամբողջ մեծությամբ զբաղված է խնդիր զբաղվել միաբան մաս-
նայի միջազգային դասակարգային դասակարգային պայքարով այդ
աշխատանքը, վորպեսզի ամեն մի բանվորի գիտակցության մեջ ամրապնդ-

վի պրոլետարիատի միջազգային դասակարգային համերաշխության զաղա-
վարը համաշխարհային պրոլետարական դիկտատուրան հաստատելու համար
մղվող պայքարի մեջ: Այդ խոշոր քաղաքական աշխատանքն անհրաժեշտ է
փոխադրել արհեստանոցները, բանվորակիցների միջավայրը, կուլտուրա-
կերպությունները ևն:

Վեպի՝ սոցիալիզմ կառուցողների սուսպին շարեեր

Սորհուրդների վերջին համամիութենական համագումարը նիշեց, վոր
ՍՈՂՄ աշխատավորներին վիճակված է կատարել այժմ խոշոր արտադրա-
կան-տեխնիկական հեղափոխություն սոցիալիստական հիմունքով: Քաղաքա-
կան-տեխնիկական հեղափոխությունը կատարված է: Մենք այժմ նրա տակն անքակա-
կան հեղափոխությունը կատարված է: Մենք այժմ նրա տակն անքակա-
կան հեղափոխական հիմք ենք ձգում: Այդ աշխատանքը բանվորական դասա-
սոցիալիստական հիմք ենք ձգում: Այդ աշխատանքը բանվորական դասա-
կարգից վոչ պակաս յետանդ, վորակություն, կամք և անձնվերություն է
պահանջում քան քաղաքական հեղափոխությունը: Այժմ բոլորից և ամեն մե-
կից պահանջվում է լարված և անձնվեր առաջադրում է բոլոր կուսակցա-
ստական վերակառուցումը այդ պահանջն առաջադրում է բոլոր կուսակցա-
կաններին, միության ակտիվին, բանվորական լայն մասսաներին, ազմինի-
ստորատորներին, անտեխնիկներին, տեխնիկներին և ինժեներներին: Համատ
աշխատանքը մերձակա սարքներում կվարձատրե մեզ մեկը հազարով, յեթե
մոտավոր 3—5 տարվա ընթացքում միլիոնավոր բանվորական մասսաների
կներգրայի, կամքի և վորակության ողնությամբ մենք կկարողանանք հազ-
թանարել շինարարության բոլոր գծավորությունները և վոչ թե կիրագոր-
ծենք, այլ և կանցնենք նախագծված պլաններից:

Ընկ. Կալինինը 16-րդ կուսկոնֆերանսում ասաց, թե լավագույն մար-
դիկ գոհ են գնացել վորովհետև նրանք յերազել են նոր սոցիալիստական
հասարակակարգը, վորի համար նրանք կովել են ցարիզմի ժամանակ: Մենք
թեև ակտիվ ենք այժմ մեծ սոցիալիստական շինարարության ժամանակա-
շրջանը, լինելով նրա անմիջական մասնակիցը և միևնույն ժամանակ իրա-
գործում ենք գաղափարներն այն լավագույն մարդկանց, վորոնք յերբե-
ցե յեղել են ամբողջ մարդկության մեջ և կովել են համայն աշխարհի աշ-
խատավորության ազատագրման համար:

Մենք կարող ենք հաղթանակել գծավորությունները և իրականացնել
նոր կոմունիստական հասարակություն ստեղծելու համար մեծ մարտիկների
հույսերն ու տենչանքները մի պայմանով միայն,—յեր մեր կուսակցության
դեկավարայանք կկարողանանք գործի մեջ ներգրավել ամենայն միլիոններով
սոցիալիստական վերակառուցման գործի մեջ ներգրավել ամենայն միլիոններով
բանվոր բարակներ, չբավում են յեվ միայն գուղացիներ: Մեր միությունն
ամբողջովին պետք է այնպես վերակազմե յուր աշխատանքի ձևերն ու մե-
թոդները, վորպեսզի մինչև յերկաթուղականներին 10-րդ համագումարը կա-
րողանա իրագործել կուսակցության և կենտրոնի նախագծած հիմնական լըն-
դիրները: Այդ խնդիրները հանգում են այն բանի, վոր միլիոնավոր բան-
վորներին միավորող արհմիությունները պետք է անշուշտ կերպով ընդլայնեն
կոմունիզմ կառուցողների շարքերը, դասակարակեն նոր կազմեր, արմատից
քանդեն կապիտալիզմը քաղաքում և գյուղում: Մենք պետք է այնպես աշ-
խատենք, վորպեսզի մեր բոլոր ուժերի առավել լարվածության հետևան-
քում գերազանցորեն իրագործենք վոչ թե միայն առաջին հնգամյակը, այլ
և նույնպես հաջորդ հնգամյակները, վորոնք կոչակի մեր յերկրի բանվո-

բական դատակարգը, իրականացնելով աշխարհում առաջին Սորճրդային Հան-
րապետութեան սոցիալիզմի շինարարութեան ընդհանրական սկանր:

Սոցիալիստական առաջխաղացում կատարելով կապիտալիզմի վերջին
ամբողջների վրա և անընդհատ կերպով կռիւելով աջ թեքման և սրանց ցույց
տրված հաշտարար վերաբերմունքի դեմ, արհմիութեանները կիրադործեն
կամունքովի դպրոցի դերը և կլինեն ուժտար փոկը, վոր ձգվում և կուսակ-
ցութեաննից զեպ մասսաները: Այդ մեծ խնդիրը կատարելիս մեր յերկաթու-
գականները միութեանը կանգնած կլինի ՍՈՂՄ ինդուստրիալ միութեան-
ների առաջին շարքերում:

Թ. Ա.

Արհմիութեանների Համալիութենական Կենտրոնական Սուբնդի
Շ Ր Ջ Ս. Բ Ե Ր Ա. Կ Ա Ն Բ

արմիութեանների աշխատանքների մեվերի յեվ մերողների
վերականգնումն մասին

ԸՆԿԵՐՆԵՐ!

Արհեստակցական միութեանները սրտմական մեծագույն զեր են կա-
տարել Ռուսաստանի բանվոր դատակարգի հեղափոխական կռիւում, հոկեմ-
բերյան պայքարում և պրոլետարիատի դեքտատուրա հաստատելու գործում:
Առանց արհեստակցական միութեանների անձնագոն հերոսամարտի
պրոլետարիատի դեքտատուրան յուր հաղթանակը չեր կարող տանել:

Քաղաքացիական պատերազմների զժվարին տարիներին արհեստակ-
ցական միութեանները հանդիսանում էին բուլշևիկական կուսակցութեան
ամբողջները, խորճրդային պետութեան անառիկ բերդերը, վորոնք ի մի էլին
հավաքում ու իրար ձուլում պրոլետարական միլիտնավոր զանգվածները:

Քաղաքացիական պատերազմի դաշտից պայքարը անդադրվեց տըն-
տեսական կռիւի ֆրոնտը:

Թեև կռիւի դաշտում պրոլետարիատը հաղթող հանդիսացավ կապիտա-
լիզմի դեմ, սակայն կապիտալիզմի արմատները մինչև այժմ էլ զեւ բա-
վականին ուժեղ են:

Պրոլետարիատը պետք է վերջնականապես տակահան անի այդ ար-
մատները: Պրոլետարիատը պետք է հաղթանակին հասցնե յուր պայքարը՝
վոչ միայն քանդելով հին, կապիտալիստական կարգերը, այլ և ստեղծելով
նոր կարգեր, կառուցելով սոցիալիզմ:

Այս հանգամանքը ներկայանում է սոցիալիստական հեղափոխութեան
ամենագժվարին խնդիրը, մանավանդ մեր յերկրում, ուր զեւ տեխնիկան
հետամնաց է, կուլտուրայի մակարդակը ցածր, մի յերկրում, վորը դարերի
ընթացքում անքայել և ցարեզմի բռնակալութեան տակ:

Հեղափոխութեանը աշխատավոր մասսաներին բարձրացրեց աննախըն-
թաց բարձրութեան վրա:

Սակայն յեթե հեղափոխութեան հաղթանակները անտեսութեան ֆրոն-
տում չամբայնդենք, յեթե մեր հետամնաց յերկրը չվերակառուցենք ու
չդարձնենք ինդուստրիալ ու կուլտուրապես բարձրատիճանի յերկր, մենք
չենք կարողանա մեր ձեռքում պահել Հոկեմբերյան հաղթանակները և
այն ժամանակ կապիտալիստական կարգերին վերադառնալը կլինի անխու-
ստիելի:

Ահա թե ինչու պրոլետարական կուսակցութեանը բոլ շեխների բան-
վոր դատակարգի առաջն է գնում յերկրի սոցիալիստական վերակառուցման
հայակալ խնդիրները խնդիրներ վոր հաղտակ ունեն կարող են յերկր
ներ, արհեստանոցներ, ելեքարովայաններ կառուցելն ու գյուղական հետա-
մնաց անտեսութեան վերակառուցելը:

Ահա սա է վոր կոչվում է մայրաքաղաքի անտեսութեան անվերական
կան բեկանաբուկցիա: սա անց այն համայնականության և կրի յերկր
վանում ենք Սորճրդային Միութեան բեկանաբուկցիա ընդհանր

Այս ժամանակաշրջանում կհանդիպենք մեծամեծ դժվարութիւններ: Ինչպէս և քաղաքացիական պատերազմների ժամանակ՝ նա պահանջում է պրոլետարիատից և նրան հետևող չքավոր և միջին աշխատավոր մասսաներից ֆիզիքական և ստեղծագործական ուժերի չափազանց մեծ լարումն:

Գասակարգային թշնամին — նեպոմանը, կուլակ ֆասսատուն պետական ապարատում — ուզում և ոգտագործել ընկոնսարուկտիվ ժամանակաշրջանում մեր դիմաց ծառայող դժվարութիւնները, վորպեսզի այդպիսով խառնուշիթութուն մտցնի մեր շարքերը: Սակայն գասակարգային այդ թշնամին հաղթվում է ճիշտ այնպես՝ ինչպէս հաղթվում էր նա հեղափոխութեան բոլոր տարիների ընթացքում:

Նրա հաղթվելը կայանում է վոչ միայն նրանում, վոր պրոլետարիատի դիկտատուրան յուր ակտիվ թշնամիներին պահում է փակված բանտերում, վոր պրոլետարիատի դիկտատուրան գնդակահարում է մեր սոցիալիստական արդյունաբերութեան ֆասսատուներին, այլ և նրա հաղթվելու գլխավոր պատճառը կայանում է նրանում, վոր պրոլետարիատն մեծ յերկիրը տարեցտարի, որեցոր ամբապնդվում է, մեծանում ու առաջադիմում է սոցիալիստական վերաշինման ստեղծագործական ասպարեզում:

Յեվ հենց այժմ բանվոր գասակարգը սոցիալիզմի կառուցման յուր աշխատանքներում արդեն հասել է աննախընթաց թափին և արագութեամբ:

Հնգամյակի առաջին տարին արդեն ցույց տվեց, վոր մենք ընթանում ենք ավելի արագ՝ քան այդ յենթադրվում էր նախագծով:

Սորհրդային պետութեան ունեցած ահագին հաջողութիւնները տընտեսական սոցիալիստական շինարարութեան մեջ՝ հետևանք են միայն միլիոնավոր բանվորների, չքավոր ու միջակ գյուղացիական մասսաների աջակցութեան և սոցիալիզմի կառուցման գործում նրանց ցույց տված ակտիվութեան բարձրացման:

Պրոլետարիատի առաջավոր մասսաների անաստան անձնվիրութիւնն է, վոր հնարավորութիւն է տալիս, վոչ միայն հաջող կռիվ մղել բացահայտ թշնամիների դեմ, այլ և հաջողութեամբ հաղթահարել մանր բուրժուական այն տրամագրութիւնները, վորոնք դեռ ևս գոյութիւն ունեն բանվորների շրջաններում, արհմիութիւնների մեջ և այլ բանվորական կազմակերպութիւններում:

Հ.Կ.Կ.(բ), ինչպէս պրոլետարիատի կուսակցութիւն, և նրա ղեկավարութեամբ գործող արհմիութիւնները հաջողութեամբ հաղթահարում են և հաղթահարում են ինչպէս արոցիկիստական, այնպէս էլ ներկա աշխարհ գրոհները, վոր ուղղված են լենինյան կուսակցութեան միակ ուղիղ և հիմնական դժի ինքուստացման ու գյուղացիական տնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցման թափի դեմ:

Սակայն բովական չէ միայն պրոլետարիատի վրա մանր բուրժուական ազդեցութեան դեմ բանաձևերով և վորոշումներ հանելով կավելը: Անհրաժեշտ է, վորպեսզի այդ կռիվը մղվի առոյթ կայանքում, առոյթ աշխատանքների ընթացքում գործարանների մեջ, արհեստանոցներում, շախտանքներում (հանքեր), համքարութիւններում և մանավանդ պետական, տնտեսական և արհեստակցական միութեան ապարատներում: Մեզ մոտ դեռ ևս կան բովական թվով բանվորներ ու ծառայողներ, վորոնք փակվելով իրենց քաղկենիական կեղևում՝ չեն նկատում ու չշարժում մեծագույն սոցիալիստական շենքի կառուցման հսկայական թափը:

Միութենական արհեստակցական միութիւնների խորհուրդը պարզապես հայտարարում է, վոր վոչ միայն արհմիութենական մասսաների մեջ կան նման քաղկենիական, նեղհամքարային, տրեղյունիստական, մանր-

բուրժուական տրամագրութիւններ, այլ նրանք գոյութիւն ունեն նաև արհմիութենական ակտիվ շարքերում, վորոնք չեն հասկանում նոր ժամանակաշրջանը (Եսոխա), չեն հասկանում նաև նոր խնդիրները, արհմիութիւնների աշխատանքի թափը ընթանում է թույլ, յերևան է գալիս մասթիւնց կտրվելն ու բյուրոկրատիզմը, մանրուքները յեռևից ընկնելով սայլից կտրվելն ու բյուրոկրատիզմը, մանրուքները յեռևից ընկնելով սայլից և գալիս անընդունակութիւն բանվորների առոյթ պետքերի պաշահանդես և գալիս անընդունակութիւն բանվորների առոյթ պետքերի պաշատեութիւնը կապելու պրոլետարիատի հիմնական խնդիրների հետ, սոցիալիստական արդյունաբերական և մեր տնտեսութեան հետագա սոցիալիստական վերակառուցման բարձրացման խնդիրների հետ:

Կապիտալիստական յերկրներում հեղափոխական արհմիութիւնների գասակարգային պարտականութիւնն է՝ բանվոր գասակարգի շահերը հակադրել կապիտալիստական արդյունաբերութեան շահերին, կապիտալիստական սոցիոնալիզացիային, վորը սերտորեն կապված է բանվոր գասակարգի հետագա ստրկացման և նրա գրութեան վատթարացման հետ:

Յեվրոպայի և Ամերիկայի հեղափոխական բանվորները նպատակ են դրել իրենց՝ քարուքանդ անել ձեռնարկող կազմակերպութիւնների հետ ուղանալու կապված բուրժուական պետական մեքենան:

Սորհրդային Միութեան մեջ պրոլետարիատի գասակարգային կռիվը հանդիսանում է խորհրդային պետութեան ամբապնդման և բարեկաման հանդիսանում է նպատակ ունի սոցիալիստական արդյունաբերութեան հետագա միջոցը և նպատակ ունի սոցիալիստական սոցիոնալիզացիան հաստատապես կյանընդլայնումը, սոցիալիստական սոցիոնալիզացիան հաստատապես կյանընդլայնումը, թուժ կիրառելը, թշնամի գասակարգերին և նրանց ֆագորդներին հաղթելը, վորոնք քաշում են մեղ դեպի յետ, դեպի կապիտալիզմը:

Մեզ մոտ բանվոր գասակարգի գրութեան բարեկամումը սերտորեն կապված է սոցիալիստական արդյունաբերութեան ամբապնդման, գյուղական տնտեսութեան վերակառուցման և գյուղի ու քաղաքի կապիտալիստական տարրերի դեմ մղած հաջող պայքարի հետ:

Յեվ մանավանդ այն բանվորն ու արհմիութենականը, վորը չի հասկանում, թե խորհրդային իրականութեան գարգացման, կապիտալիզմի թիւնը կբարեկամվի միայն տնտեսութեան և կուլակների ու նեպոմանների դեմ արմատների հաջող տակահանման և կուլակների ու նեպոմանների դեմ արմատների հաջող տակահանման շեղվում է դեպի մենշևիկական-արոցիկիստական հիման վրա՝ նա պարզապես շահերը խորհրդային պրոլետարիատական պետական՝ բանվոր գասակարգի շահերը խորհրդային պրոլետարիատական պետական սոցիալիստական արդյունաբերութեան շահերին հակադրելու ուղին:

Միայն մենշևիկներն են ընդունակ մեր յերկրում բանվոր գասակարգի շահերի պաշտպանութիւնը պոկել սոցիալիստական սոցիոնալիզացիանց կացնելու, աշխատանքի արտագրութեան բարձրացման, արդյունաբերութեան արտագրանքի վորակի բարեկամման, ինքնարժեքի իշկեցման խնդիրներին և այլն...

Ռեկոնստրուկտիվ ժամանակաշրջանի առաջադրված խնդիրների վերակառուցումը, համակերպելով արհմիութիւնների աշխատանքների բոլոր ձևերին ու մեթոդներին համապատասխան այն պահանջների ու խնդիրներին, վորը զարկ տրոնք հետապնդում են սոցիալիզմի վեճ շենքի կառուցումն, վորը զարկ տրոնք հետապնդում են սոցիալիզմի մեր աչքի առջև կայանում գտնում է թե գյուղերում և թե քաղաքներում մեր աչքի առջև կայանում է ամենից առաջ նրանում, վորպեսզի իրենց յերեսները դարձնեն դեպի արև և նրանց կազմակերպութիւնները իրենց յերեսները դարձնեն դեպի արև և նրանց կազմակերպութիւնները, ավելի ևս մոտենան սոցիալիստական տնտեսութեանը և, տարբերութիւնները, ավելի ևս մոտենան սոցիալիստական շինարարութեան աջակիստի, ուժեղ խթան հանդիսանան ու սոցիալիստական շինարարութեան գործում ավելի խոռը, լայն ու գիտակից մասնակցութիւն հանդես բերեն բանվորական մասսաների կողմից:

Անհրաժեշտ է բանվորական միլիոնավոր ստեղծագործական ակտի-
վութիւնը ամենից առաջ ուղղել դեպի արտադրութեանները: Անհրաժեշտ է
նաեւ փորձել մասսայի ստեղծագործական փոփոխութեանը յուր լայն գոր-
ծադրութեանը դանի մեր յերկրի անտեսական ու յի բարձրացման գործում:

Ամբողջ յերկրի լայնութեամբ ընդարձակորեն տարածվաց սոցիալիս-
տական մրցակցութեանը՝ աշխատանքի կազմակերպման նոր ձև է, փորը
պետք է հանդիսանա մասսաներին արտադրական խնդիրների շուրջը կազ-
մակերպող հիմնական ողակը, մասսաների ու մանավանդ պրոլետարիատի
շարքերը մտնող նոր կադրերի սոցիալիստական կրթման հիմնական մեթոդը:

Սոցիալիստական մրցակցութեանը յուր սկիզբն առաջ առանց արհ-
միութեանների անմիջական մասնակցութեան, այդ պատճառով էլ արհմիու-
թեանները պարտավոր են գոնե ներկայումս համառ աշխատանք տանել՝
այդ ուժեղ շարժման ղեկավարութեանն իրենց ձեռք առնելով՝ այն ավելի
գարգանքներու, ավելի լավ կազմակերպելու, ավելի խուր սպորտգործելու նպա-
տակով, իբրև Սորձողային Միութեան փողովորական անտեսութեան բարձ-
րացման միջոց, փորձելով մեծագույն կերպով հնարավոր լինի նպատակ
իրականացնելու՝ հասնել և սպառ առաջ անցնել կապիտալիստական յերկր-
ներից—խնդիրը:

Սոցիալիստական տարած նախատեսված կոնտրոլային թվերի իրագործման
մեծագույն պատասխանատվութեանը համառորեն պահանջում է սոցիալիս-
տական մրցակցութեան մեջն առնել բանվորական նոր շերտեր և ամենից
առաջ ստուգել սոցիալիստական մրցակցութեան ընթացքն անցյալ ժամա-
նակաշրջանում, ձեռնարկութեանների, համարութեանների, ստանձին ըրի-
զագները միջև յեղած պայմանագրերի իրագործումը, նպատակ ունենալով
յերևան հանելու բանվորական պետութեան այդ տեղից ստացած իրական
արդյունքները:

Ներկայումս, նմանապես, առանձին ուշադրութեան պետք է դարձնել
անընդհատ արտադրութեանն անցնելու խնդիրն, փորը հսկայական դեր է
կատարելու յերկրիս ինդուստրիալացման արագացման, հնգամյակի անցկաց-
ման և բանվոր դասակարգի անտեսական ու կուլտուրական դրութեան բա-
րելավման գործում:

Անընդհատ արտադրութեանն անցնելու հետ կապված դժվարութեան-
ներն արհմիութեաններից պահանջում են՝ մասսաների և արտադրութեան-
ների հետ ունեցած կապի զգալիորեն բարելավումն:

Փորձնականապես անհրաժեշտ է, փորպետքի արհեստակցական միու-
թեանների աշխատավորները մեծից մինչև փոքրը դադարեն մասսաների
տեղավորութեան մասին ընդհանուր ֆրագներով զբաղվելուց և սերտորեն մո-
տենան արտադրութեաններին, ուսումնասիրեն յուրաքանչյուր ձեռնար-
կի առանձնահատուկ կողմերը, սոցիալիստական մրցակցութեան կոնկրետ
ձևերը, սոցիալիստական մրցակցութեան պայմանագրերի կնքման ղեկավա-
րութեանն իրենց ձեռքներն առնեն, ամեն ուր հետևեն այդ պայմանագրերի
իրագործման ընթացքին, ուղղեն պայմանագրի իրականացման ընթացքում
յերևան յեկող պակասութեանները, ձեռնարկութեան յուրաքանչյուր բան-
փորի մեջ հետաքրքրութեան առաջ բերեն այդ աշխատանքների ընթաց-
քով ու պրոցեսով ու այդպիսով մասնակից անեն նրան այդ աշխատանք-
ներին:

Շատ հաճախ մասսաների առատարուղիս ստեղծագործական նախա-
ձեռնութեանը կորչում է լուի այն պատճառով, փոր նա բավականաչափ
կազմակերպված չէ հանդես գալիս, փորովհետև նա չէ ուղղվում դեպի կոն-
կրետ գործը, կամ փորովհետև արտադրութեան հիմնական խնդիրները բան-

փոր դասակարգի առջև դրվում են ընդհանուր ձեռքով որինակ՝ ձեռնար-
կութեաններին և տրեսաներին վարիչների հաշվետու ղեկուցումները դըր-
վում են ձեռնարկներին, փորպետքի միայն ազատվեն պարտքից և բանաձևերն
էլ հանվում են «ընդհանրապես», «ընդհանուր առմամբ»: Արտադրութեան
բարձրացման գործում, հասկանալի չէ, փոր բանվորներին այս ձևով չէ կա-
րելի շահագրգռել:

Մենք պետք է այնպես կազմակերպենք գործը, փորպետքի յուրաքան-
չյուրն զգա գործարանի զարկերակի զարկը, նրա ստորյա պայքարը յուր
արտադրութեան արտադրանքի փորակի բարելավման, մեքենաների կատար-
լագործման, գործարանի էլ ավելի լավ սարքավորման, ինքնարժեքի իջեց-
ման և այլ գործում...

Հարկավոր է, փորպետքի այս պայքարը յուրաքանչյուր բանվորի մեջ
համապատասխան արտադրական յեռանդ առաջ բերի:

Ահա այն ժամանակ, ինչպես առում է բանվորութեան մի մասը, հե-
տաքրքիր կլինի հաճախել արտադրական խորհրդակցութեանները, հանդես
գալ փորիչներին ղեկուցումների ժամանակ և առաջարկութեաններ անել:

Ձեռնարկութեաններում արտադրական խորհրդակցութեաններն ու
վերաստուգող մասնագործներն ամենալավ ձևն են ներկայանում բանվոր-
ների արտադրական ակտիվութեան համախմբման, նրանց ցուցմունքները,
նկատողութեանները և առաջարկութեանները յերևան հանելու գործում:

Սակայն, հարց է ծագում, ինչո՞ւ բացատրել այն հանգամանքը, փոր
տասնյակ արտադրական խորհրդակցութեաններ անգործութեան են մասն-
վում, փորովհետև բանվորները դադարում են հաճախելուց: Վորովհետև այդ
արտադրական խորհրդակցութեանները հարյուրավոր և հազարավոր արժե-
քավոր առաջարկութեանները կյանքում չեն իրականացնում:

Իսկ այդ բանը, յուր ներթին, տեղի չէ ունենում շնորհիվ այն հան-
գամանքի, փոր մեր ստորյա, գործնական աշխատանքների ընթացքում ինչ-
պես անտեսական որդաններում, այնպես էլ արհեստակցական կազմակեր-
պութեաններում հանդես են գալիս մեծ քանակութեամբ բյուրոկրատիզմ և
բյուրոկրատական այլանդակութեաններ:

Ահա թե ինչու միավորութեան (единоначалие) և արտադրութեան
կարգ ու կանոնի հաստատմանը ակտիվ ոգնութեան ցույց տալու հետ՝ ան-
հրաժեշտ է վճռական պայքար անտեսական ապարտանքի կողմից բանվո-
րական առաջարկութեաններին և միլիոնավոր մասսաների նախաձեռնու-
թեան վրա վերելից վար նայելու հատկութեան և բյուրոկրատական վերա-
լերմունքի դեմ:

Ահա թե ինչու է հարկավոր վճռական պայքարի մղումն այն արհեստակ-
ցական որդաններին և արհեստակցական աշխատավորներին դեմ, փորնը
բյուրոկրատորեն կարվել են մասսաներից:

Յուր ներթին, ձեռնարկութեաններում հանդես են գալիս բանվորների
և ծառայողների կողմից աշխատանքի վերաբերյալ անբարեխղճութեան
շարք ղեկավար:

Նման բանվորը, յերբ խոսքը վերաբերում է արտադրութեան բարձ-
րացման, ինքնարժեքի իջեցման, արտադրութեան արտադրանքի զարգացում-
բարելավման, արտադրութեան սոցիալիստիկացմանն ու գործարանի կապիտա-
լիզմից համապատասխան ձևերի հիմնական սկզբնական հեղուկացմանը:

Արհեստակցական միութեանական միութեաններին հեղուկացմանը
հուրը պարզորոշ հայտարարում է, փոր այդպիսի բանվորը մասսաներին
անտես անող բյուրոկրատ անտեսավորի ու արհեստակցական աշխատավո-

րի պես՝ հանդիսանում է կամա թե ակամա ներքին թշնամի պրոլետարիատի շարքերում:

Այս յերևույթին վերջ տալու ժամանակն է արդեն:

Յեթե մենք ամենախիստ կռիվ չհայտարարենք խորհրդային, սոստական և արհեստակցական միություններում նաև բանվորական շրջաններում հանդես չեկող աշխատի յերևույթների դեմ, ապա մենք չենք կարող վերջնականապես հաղթահարել մեր դասակարգային թշնամուն, մենք չենք կարող կառուցել սոցիալիզմ մեր յերկրում:

Այս գործում արհեստակցական միությունները, վորոնք իրենց շուրջն են համարվում 10 միլիոն պրոլետարիատ՝ զեկավար դեր պետք է կատարեն: Անհրաժեշտ է, վորպեսզի բանվորական մասսաները հաղարներով ու տանյակ հաղարներով իրենց լավագույն ներկայացուցիչներին ուղարկեն պետական սնտեսական և արհեստակցական ապարատներում աշխատելու:

Անհրաժեշտ է, վորպեսզի իրենք բանվորական մասսաներն և զեկավար արհմիութենական որդանները ձեռնամուղի լինեն արհմիութենական ապարատի բարելավման գործին, առաջվորելով արհմիութենական կազմակերպություններում աշխատելու համար բանվորների և բանվորահիների հաղարավոր թարմ ույժեր:

Անհրաժեշտ է, վորպեսզի արհմիությունները սնտեսական կազմակերպությունների վերաբերմամբ ստեղծեն առողյա և սխտեմատիքորեն կազմակերպված վերահսկումն և, հենվելով խորհրդային զեկավար մարմինների ոգնություն վրա և կոմունիստական կուսակցություն զեկավարությունը՝ կարուկ կերպով, հեղափոխականորեն և պրոլետարիատին հատուկ յեռանդով առաջ տանեն մեր սնտեսական աշխուղակ յերևույթներն արմատախիլ անելու գործը:

Բանվորներին մատակարարման, հերթապոչերի դեմ կովելու, բնակարանային շինարարություն, աշխատանքի պաշտպանություն, աշխատանքի բորսայի կարգավորման և գործազրկություն դեմ կովելու խնդիրներով զբաղվելը՝ կազմում են առաջնակարգ հարցեր, վորոնց շուրջը ներկայումս արտապրություն խնդիրների հետ միասին արհեստակցական միությունները պետք է կենտրոնացնեն ակտիվ և լայն բանվորական մասսաների ուշադրությունը:

Սոցիալիզմի հաջող կառուցումն անքակտելիորեն կապված է կուլտուրական հեղափոխություն հետ, բանվորական մասսաների կուլտուրական մակարդակի բարձրացման, ինտերնացիոնալ կրթություն և, ամենից առաջ, արհմիութենական աշխատավորների կուլտուրական և քաղաքական մակերեսի բարձրացման հետ:

Անհրաժեշտ է արհմիությունների աշխատանքները սեղափոխել զեպի ցամ—համբարությունների և գործարանների, վորքան կարելի է քիչ ժամանակ պետք է կորցնել նիստերի հրավիրման վրա վերին ապարատներում և ավելի մեծ ուշադրություն դարձնել ստորին ողակների աշխատանքների վրա:

Գործն այնպիսի հիմքերի վրա պետք է դնել, վորպեսզի յուրաքանչյուր բանվոր ճանաչի յուր արհմիութենական ներկայացուցչին, իսկ այս վերջինս ճանաչե բանվորին, հասկանա նրա կարիքները, զժգոհություններն ու նրան հեռաքրքրող հարցերը. նա պիտի աշխատի այն ուղղությունը, վորպեսզի բանվորի յուրաքանչյուր զիմուքը ինամքով քննելուց հետո կարողանա ժամանակին բավարարել այն, իսկ յերբ այդ պահանջներն սնտեսարին է բավարարել՝ բնկերական մոտեցումով բացատրի ու պարզարանի հարցի բոլոր մուկ կողմերը:

Միլիոնավոր մասսաների հետ արհմիութենական կապի ուժեղացմամբ միայն բանվորները հարյուրավոր ու հազարավոր նոր զեկավարներ ու կազմակերպողներ առաջվորելով միայն, արհմիութենական կազմակերպություններից դուրս շարակելով միայն ամեն տեսակի խոչընդոտներն, ապուլությունները ու անկամ ու աշխատաված տարրերին, արհմիութենական բանմեն տեսակի նեխված ու աշխատաված տարրերին, արհմիութենական բանվորական լայն զեմոկրատիայի իրականացմամբ միայն, պակասությունները կարող են հասնել այն բանին, վոր նրանք իսկապես կհանդիսանան ներկա ժամանակաշրջանում կոմունիզմի իսկական զպրոց և կկարողանան մոբիլիզացիայի յենթարկել միլիոնավոր պրոլետարական մասսաների ակտիվությունն ու պաշտպանությունը դասակարգային թշնամու դեմ մղված պայքարում, կապիտալիզմի արմատախիլ անելու գործում և հաղթական սոցիալիստական շինարարություն զործում:

Կոմունիստական կուսակցություն հիմնական զժի համար: Հողուտ յերկրի ինդուստրացման:

Սոցիալիստական վերակառուցման հնգամյա պլանի ստանվածան ու արագացման համար:

Թող Արհմիությունները յերեսը դարձնեն զեպի արտադրություն:

Ներգրավենք նոր միլիոնավոր մասսաներ սոցիալիստական շինարարություն մեջ:

Ներգրավենք ամբողջ բանվորական դասակարգը սոցիալիստական մրցակցության մեջ:

Աշխատանքային կարգապահություն համար:

Արտադրության բարձրացման համար:

Ինպի արհմիութենական աշխատանքների մեթոդների և ձևերի վճարական վերակառուցումը:

Առաջ, զեպի կոմունիզմի հաղթանակը:

Առհեստակցական միությունների Համամիության
Կենտրոնական Խորհրդի Նախագահություն:

«Ազգային գրադարան»

NL0197667

Ա Ն Կ Ջ Ա Բ

80

907

1
1